OPO Borger-Odoorn

Jaarverslag 2022

Voorwoord

Met dit jaarverslag legt het bestuur van Stichting Openbaar Primair Onderwijs Borger-Odoorn verantwoording af over de ontwikkelingen en de behaalde resultaten in het jaar 2022. Het jaarverslag bestaat uit twee onderdelen: het bestuursverslag en de jaarrekening.

Het bestuursverslag bestaat uit drie hoofdstukken. Het eerste hoofdstuk bevat algemene informatie over de stichting. In het tweede hoofdstuk wordt teruggeblikt op de resultaten van het beleid in het verslagjaar. Het derde hoofdstuk bevat een toelichting op de financiële situatie. Het verslag wordt afgesloten met een verslag van het interne toezicht.

Het jaar 2022 stond in het teken van het nieuwe strategische beleidsplan. Hiervoor heeft men met elkaar een reis gemaakt en is er een route bepaald, bijgesteld en bij haltes uitgestapt en weer doorgegaan om zo te komen tot een nieuw strategisch plan. Een belangrijke stap hierin was het gesprek over toekomstige thema's op de scholen. Elke schoolleider is met haar/zijn team in gesprek geweest voor het ophalen van thema's voor toekomstig goed onderwijs. Daarnaast zijn er bijeenkomsten georganiseerd voor de stakeholders van stichting OPO Borger Odoorn zoals ouders, leerlingen, leerkrachten, kinderopvangorganisaties, de kinderraad, het samenwerkingsverband, de gemeente en de GMR. Uit deze bijeenkomsten is veel input verkregen en de genodigden hebben het als zeer positief ervaren dat zij betrokken werden bij het nieuwe strategische beleidsplan. Tijdens de personeelsdag in maart 2022 zijn alle medewerkers meegenomen in de "reis" van het strategisch beleidsplan.

Nieuw in 2022 was de schoolleider tweedaagse. Twee dagen de "hei op" met elkaar. Deze twee dagen hebben in het teken gestaan van het strategisch beleidsplan. Daarnaast was het goed voor de teambuilding om twee dagen met elkaar op pad te zijn. Naast het serieuze werk was er ook tijd voor ontspanning. De tweedaagse is door iedereen als zeer positief ervaren en krijgt dan ook een vervolg in 2023.

Het bestuur van OPO Borger-Odoorn toont zich erkentelijk voor de inzet en de wijze waarop onze medewerkers, ouders en anderen zich sterk hebben gemaakt voor de kwaliteit van het onderwijs en het welzijn en de ontwikkeling van de aan ons toevertrouwde leerlingen!

Mocht het jaarverslag reacties oproepen, dan nodigen wij u van harte uit om een email te sturen naar info@opoborger-odoorn.nl.

Mevr. J. Drok,
Directeur-bestuurder OPO Borger-Odoorn

Inhoud

Voorwoord
Inhoud 3

BESTUURSVERSLAG

1. Het schoolbestuur 4
1.1 Profiel 5
1.2 Organisatie 5

2. Verantwoording van het beleid 11
2.1 Onderwijs & kwaliteit 11
2.2 Personeel & professionalisering 18
2.3 Huisvesting & facilitaire zaken 25
2.4 Financieel beleid 28
2.5 Continuïteitsparagraaf 30

3. Verantwoording van de financiën 39
3.1 Balans en staat van baten en lasten 39
3.2 Financiële positie 41

4. Verslag intern toezicht 47

JAARREKENING

5.1 Samenvatting 50
5.2 Waarderingsgrondslagen 51
5.3 Balans 54
5.4 Staat van baten en lasten 56
5.5 Kasstroomoverzicht 57
5.6 Toelichting op de balans 58
5.7 Model G 74
5.8 Verbonden partijen 76
5.9 Gebeurtenissen na balansdatum 77
5.10 Niet uit de balans blijkende verplichtingen 78
5.11 Toelichting op de staat van baten en lasten 79
5.12 Wet Normering Topinkomens (WNT) 99
5.13 Resultaatbestemming 102
5.14 Gegevens van de rechtspersoon 103
5.15 Ondertekening bestuur en toezichthouders 104
5.16 Verklaring van de onafhankelijke accountant 105

BESTUURSVERSLAG

1. Het schoolbestuur

Openbaar Primair Onderwijs Borger-Odoorn is een onderwijsorganisatie voor elf basisscholen in de gemeente Borger-Odoorn. De organisatie biedt onderwijs aan 978 leerlingen (teldatum 1 oktober 2022). Er zijn 123 medewerkers in dienst bij de stichting.

1.1 Profiel

Onze missie

OPO Borger-Odoorn biedt eigentijds en goed thuisnabij, openbaar onderwijs met aandacht voor het ontdekken van kwaliteiten en talenten van leerlingen. Wij gaan voor onderwijs dat naast het aanleren van basisvaardigheden, ieder kind de ruimte biedt om te leren met het hoofd, hart en handen. Wij bieden ruimte voor diversiteit. Daarnaast zijn wij een vertrouwde partner voor ouder en kind in de opvoeding en ontwikkeling, waarbij sprake is van betrokkenheid en wederzijds respect.

Onze visie

Wij brengen leerlingen kennis en vaardigheden bij en leren hen verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen handelen.
Onze scholen van zijn een afspiegeling van onze samenleving. We richten ons in brede zin op talenten van kinderen, gekoppeld aan eigenaarschap.
Leerlingen krijgen binnen een sociale context, de kans uit te groeien tot een individu met eigen inzichten, normen en waarden.
Leerlingen worden als '(wereld)burger' voorbereid op de toekomst.
OPO Borger-Odoorn is een inspirerende werkgever, die medewerkers ondersteunt en uitdaagt om kansen te benutten en zich verder te ontwikkelen. Het bestuur schept een klimaat voor verbetering.
De organisatie draagt bij aan het creëren van een professionele organisatie.
De medewerkers zijn gemotiveerd, deskundig en bevlogen.
De medewerkers werken samen en professionaliseren zich door kennis en ervaringen te delen.

Kernwaarden openbaar onderwijs

Gelijkwaardigheid, vrijheid en ontmoeting zijn waarden waar het openbaar onderwijs voor staat. Zij bieden richting bij het maken van keuzes over onderwijs, samenwerking en hoe met elkaar wordt omgegaan. Hier kunnen wij elkaar op aanspreken én mogen we op aangesproken worden. De openbare school is dé ontmoetingsplaats bij uitstek – Waar Verhalen Samenkomen. De kernwaarden van het openbaar onderwijs zijn terug te vinden in de scholen van OPO Borger-Odoorn.

OPO Borger-Odoorn heeft haar eigen kernwaarden ontwikkeld met alle personeelsleden tijdens de medewerkersdag van 2022: **Samen zijn we OPO!**

Onze kernwaarden zijn
Respectvol samenwerken: zonder oordeel samen aan het werk, we stellen ons oordeel uit en willen samenwerken in vertrouwen, gelijkwaardigheid en waardering geven.
Eigenwaarde: iedereen mag zijn wie hij of zij is.
Samen gaan we de verbinding aan. Hierbij horen de ontmoeting, saamhorigheid en betrokkenheid.
Veiligheid en oog voor iedereen

We willen ons graag **ontwikkelen.** Dat betekent dat we ons best doen om elke dag een beetje beter te worden.

Strategisch Beleidsplan

Voor de periode 2019-2023 is een strategisch beleidsplan opgesteld. Het begrip (wereld)burgerschap staat hierin centraal. Media, internet en internationale contacten maken de wereld steeds kleiner. Het is van beland dat leerlingen zich oriënteren op deze wereld, vandaar het motto "Wereldwijs op het Platteland" Naast het motto zijn vier speerpunten opgenomen in het beleidsplan:

- Onderwijs en Kwaliteit
- Professionele Organisatie en Leiderschap
- Partnerschap en Communicatie
- Strategie, Organisatie, Middelen en Beheer

Tegelijkertijd zijn vier doelen geformuleerd: digitale geletterdheid, VVE, passend onderwijs en professionalisering. Alle scholen werken aan de uitvoering van deze doelen. De voortgang wordt gemeten aan de hand van de opbrengsten, de tevredenheidspeilingen van het personeel, ouders en leerlingen en de halfjaarlijkse opbrengstgesprekken tussen directeur-bestuurder en schoolleider.
Het strategisch beleidsplan is te vinden op de website van OPO Borger-Odoorn.

Toegankelijkheid & toelating

In principe zijn alle kinderen van harte welkom om bij ons onderwijs te volgen. Ouders/verzorgers kiezen in vrijheid welke school het beste bij hun kind en de eigen situatie past. Een aanmelding begint met een kennismakingsgesprek, waarbij een uitwisseling plaatsvindt over aanbod en behoeften. Na een ingevuld aanmeldformulier start de inschrijvingsprocedure. De leerling wordt in beginsel geplaats op de school van zijn of haar keuze. Mede in het kader van passend onderwijs wordt wel gekeken of de betreffende school de juiste plek is. De school heeft zorgplicht voor het vinden van de juiste school.

Het beleidsdocument 'Toelating' is te vinden op de website van OPO Borger-Odoorn.

1.2 Organisatie

Contactgegevens

Stichting Openbaar Primair Onderwijs Borger-Odoorn
De Baander 2
8531 MC BORGER
Bestuursnummer: 42554
☎ 0599-353570
@ info@opoborger-odoorn.nl
www.opoborger-odoorn.nl

Directeur-bestuurder

Met ingang van 1 januari 2020 is mevrouw J. Drok als directeur-bestuurder benoemd. Zij is gemandateerd door de Raad van Toezicht en integraal verantwoordelijk voor de organisatie. De taken en verantwoordelijkheden van de directeur-bestuurder zijn beschreven in de statuten en te vinden in het handboek 'Goed bestuur' van de stichting. De directeur-bestuurder vormt samen met de schoolleiders het managementteam.

Raad van toezicht (RvT)

Verantwoordelijkheden en taken raad van toezicht

De raad van toezicht fungeert als werkgever voor het bestuurder, geeft het bestuur gevraagd en ongevraagd advies en functioneert als klankbord voor het bestuur. De benoeming van de leden vindt plaats conform het reglement voor een periode van 4 jaar. Na deze periode is eenmaal een herbenoeming mogelijk voor wederom een periode van 4 jaar.

De raad van toezicht houdt toezicht op de uitvoering van de taken en de uitoefening van de bevoegdheden door het bestuur. Het toezicht bestaat tenminste uit:

- goedkeuren van de begroting, het jaarverslag en het strategisch beleidsplan;
- toezien op de naleving door het bestuur van wettelijke verplichtingen;
- toezien op de rechtmatige verwerving en de doelmatige en rechtmatige bestemming en aanwending van de middelen van de scholen, die vallen onder het stichtingsbestuur, verkregen op grond van de Wet op het Primair Onderwijs.
- het benoemen van de accountant

Bij het uitoefenen van deze taak richt de raad van toezicht zich naar het belang van de stichting, het belang van de scholen die door de stichting in stand worden gehouden en het belang van de leerlingen en de samenleving.

Onderwijsbureau

Aan de stichting is een Onderwijsbureau verbonden, ter ondersteuning van de directeur-bestuurder, de schoolleiders en de scholen. De medewerkers staan onder leiding van de directeur-bestuurder. Expertise is ondergebracht binnen de volgende portefeuilles:

- Onderwijs en Kwaliteit
- Personeel & Organisatie
- Financiën
- Huisvesting
- ICT en IM/FG
- Administratie / Bestuurssecretariaat

De financiële administratie is deels uitbesteed aan Confina BV te Drachten.
De controller stelt twee keer per jaar een financiële managementrapportage op.

Schoolleiders-MT

Tien keer per jaar vindt overleg plaats tussen de schoolleiders en de directeur-bestuurder. In dit schoolleiders-MT staat de onderwijs- en organisatieontwikkeling centraal, worden besluiten genomen, een kritisch dialoog gevoerd en van elkaar geleerd. (Staf)medewerkers van het Onderwijsbureau kunnen op onderdelen deelnemen aan dit overleg en/of een agendapunt voorbereiden.

Bevoegdheden en organisatie scholen

De schoolleiders zijn integraal verantwoordelijk voor de onderwijsorganisatie en belast met de algehele, dagelijkse leiding van de school of duo-school. Samen met de directeur-bestuurder vormen zij het managementteam. De taken en verantwoordelijkheden van de schoolleiders zijn vastgelegd in het integraal personeelsbeleidsplan. De schoolleiders adviseren hun medezeggenschapsraad en voeren namens het bestuur het overleg met genoemde raad.

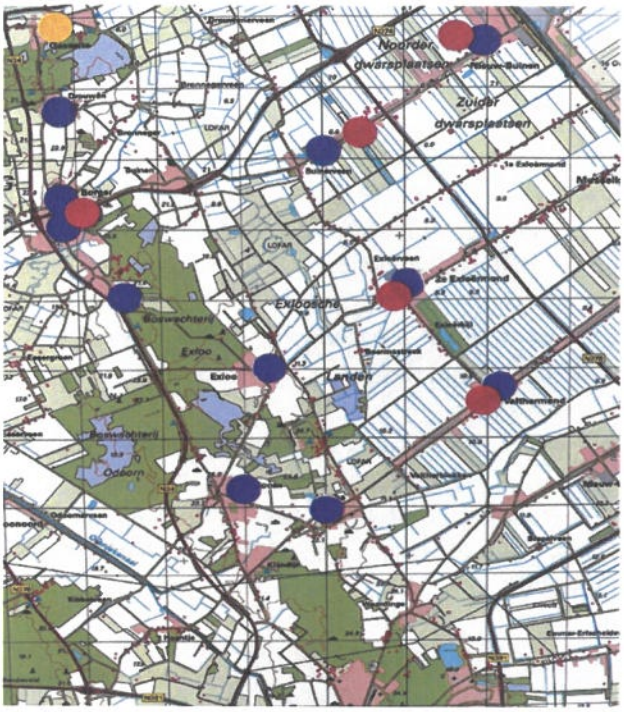
Naast de schoolleider is op elke school een intern begeleider (IB-er) werkzaam. De schoolleider en de IB-er vormen samen een tandem als het gaat om de kwaliteit en het onderwijsproces. De IB-ers komen zes keer per jaar samen in een netwerk, onder leiding van een stafmedewerker.

Ekkelhof, Drouwen

De Meander, Borger

Montessori, Borger

Dalton, Ees

De Poolster, Nieuw-Buinen

School 75, Nieuw-Buinen

De Zweng, Exloo

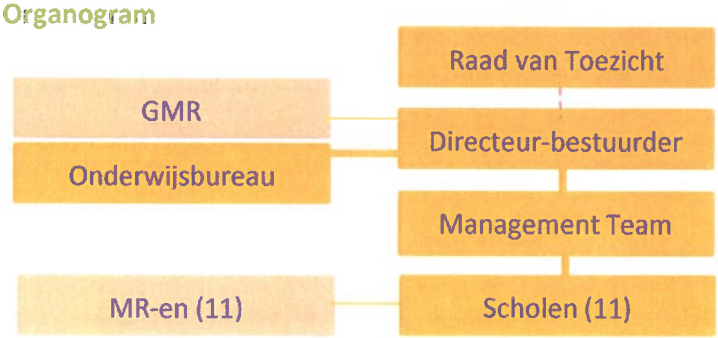

De Westhoek, 2e Exloërmond

De Weiert, Odoorn

De Linderakkers, Valthe

De Aanloop, Valtermond

Organogram

Medewerkers

Met medewerkers wordt continu de professionele dialoog gevoerd. Via teamoverleg wordt gewerkt aan ontwikkeling. Ook worden medewerkers uitgenodigd deel te nemen aan netwerken. Daarnaast vindt eens per twee jaar een medewerkerstevredenheidspeiling plaats. Jaarlijks wordt een studiedag georganiseerd voor alle medewerkers waar zowel inhoud, ontmoeting als ontspanning centraal staat.

Netwerken

Diverse groepen leerkrachten, verenigd binnen netwerken, houden zich bezig met de ontwikkeling van het onderwijs binnen en buiten de eigen school. Er zijn vijf netwerken actief: Rekenen, Taal-lezen, ICT, Cultuur en IB. De netwerken zijn bedoeld om samen te werken aan de (verhoging van) kwaliteit, kennis te delen, intervisie tot stand te brengen en deskundigheid te bevordering.

Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR)

De GMR buigt zich over aangelegenheden die gelden voor alle scholen van OPO Borger-Odoorn. Ze beslist mee over zaken op bovenschools niveau, zoals het bestuursformatieplan, het personeels-beleidsplan en het strategisch beleidsplan. Hiervoor is een jaaragenda opgesteld. Daarnaast heeft de GMR op onderdelen recht van advies zoals de begroting en het vakantierooster. De bevoegdheden van de GMR zijn opgenomen in het medezeggenschapsreglement. Hierin zijn ook de bevoegdheden van de medezeggenschapsraad (MR) opgenomen (een raad die op schoolniveau adviseert en beslist).

De GMR bestaat uit twaalf* personen: zes ouders en zes personeelsleden. De GMR vergadert volgens een jaarplanning zes keer per jaar. De vergaderingen zijn in beginsel openbaar. De directeur-bestuurder is gesprekspartner van de GMR. Stafmedewerkers van het Onderwijsbureau kunnen op verzoek agendapunten voorbereiden/presenteren. Ook worden minimaal één keer per jaar leden van de RvT uitgenodigd voor overleg.

Naam	School	In dienst datum
Miriam Meezen / Klara Scholler	De Weiert Odoorn	Juni 2020
Trinke Berkenbosch	School 75 Nieuw Buinen	Juni 2019
Gert Schoonebeek	Ekkelhof Drouwen	Oktober 2018
Kheisja Jansen	Montessorischool Borger	Maart 2023
Rene Wennemars	De Meander Borger	November 2017
Marieke Maring	Aanloop Valthermond	September 2019
Gerda Assen	Linderakkers Valthe	2017
Marjan Voortman	Zweng	September 2019
Albert Meijerink	Daltonschool Ees	December 2022
Reina Rozeman	Westhoek 2e Exloermond	Oktober 2022
Marcel Kuiper	Westhoek Nieuw Buinen	

*

NB: Omdat er 11 scholen zijn en er een evenredige verdeling van de personeelsgeleding en de oudergeleding moet zijn, is in het nieuwe reglement vastgelegd dat er één school met twee personen vertegenwoordigd mag zijn. Welke school dit is, wordt in een GMR-vergadering besloten en vastgelegd.

Horizontale dialoog en verbonden partijen

OPO Borger-Odoorn heeft structureel contact met diverse partijen binnen en buiten de regio.

Binnen de gemeente Borger-Odoorn zijn twee overlegstructuren waaraan de directeur-bestuurder deelneemt: de Lokaal Educatieve Agenda (LEA) en het overeenstemmingsgericht overleg (OGOO). In het LEA participeren onderwijs en kinderopvang, evenals de bibliotheek, welzijnsorganisatie Andes, GGD en de Stichting Sociaal Team. In het OOGO is de ontwikkeling en inrichting van het lokaal onderwijs, voor- en vroegschoolse educatie en het integraal huisvestingsplan onderwerp van gesprek. Verder zijn er werkgroepen afgeleid van het LEA, waar stafmedewerkers en schoolleiders aan deelnemen. Ook de andere schoolbesturen uit de gemeente nemen deel aan genoemde overleggen, het betreft hier CKC Drenthe, Primenius en het Esdal College (VO).

Vanuit de gemeente worden combicoaches (deels) gefaciliteerd. Zij verzorgen het bewegingsonderwijs (afgewisseld met de eigen bevoegde leerkrachten), maar zijn ook breed actief als adviseur sport en gezonde leefstijl. Zij zijn betrokken bij sportdagen, naschoolse activiteiten en sportactiviteiten binnen de gemeente. Er is ook een cultuurcoach binnen de gemeente werkzaam.

Alle besturen en basisscholen van de gemeenten Borger-Odoorn en Emmen maken deel uit van het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs 22.02. De directeur-bestuurder maakt deel uit van het bestuur, de stafmedewerkers participeren in werkgroepen en de ondersteuningsplanraad.

De directeur-bestuurder participeert als voorzitter in PRISMA-Drenthe - het overkoepelend orgaan van de twaalf openbare schoolbesturen in de provincie Drenthe - en in de bestuurlijke visitatie van de PO-raad; zij heeft in 2022 aan drie bestuurlijke visitaties meegewerkt.

Ouders/verzorgers zijn georganiseerd in ouderraden en de (G)MR. De directeur-bestuurder neemt op afroep deel aan de MR vergaderingen en is vaste gesprekpartner voor de GMR. Communicatie tussen ouders en school gaat via maandelijkse nieuwsbrieven, ouderapp, websites, tienminutengesprekken, inloop, intakes, informatiemomenten en open dagen.

Keikidz, Partou en Speelhuis zijn belangrijke partners in de kinderopvang. Met de andere kinder-opvangorganisaties in de regio bestaat ook een goede relatie. Op zeven scholen is een directe samenwerking in de vorm van een kindcentrum: opvang en onderwijs zitten onder één dak. OPO Borger-Odoorn zet in op een goede doorgaande lijn in het belang van de ontwikkeling van 0 – 13 jarigen. De voor- en vroegschoolse educatie is hier onderdeel van.

De bibliotheken zijn in meerdere kernen aanwezig. Op een tweetal scholen is de bibliotheek in hetzelfde gebouw gehuisvest. De samenwerking tussen de scholen en de bibliotheken vormen een belangrijke schakel in de taal-lees ontwikkeling van onze leerlingen.

Met de zorgpartners bestaan goede samenwerkingen. Vooral met de jeugdverpleegdkundige (GGD), het Sociaal Team en Welzijnsorganisatie Andes wordt intensief op de scholen samengewerkt.

Voortkomend uit de regiodeal Zuid-oost Drenthe, wordt op alle scholen dit jaar het project Kansen 4 Kinderen uitgevoerd. De kansencoach is onderdeel van een schoolteam en draagt op een en laagdrempelige manier bij aan het versterken van de positie van ouders en kinderen, zodat zij voldoende kansen krijgen. Daarnaast wordt vanuit dit project ook het experimentele programma Backpack in Valthermond gefaciliteerd. Kinderen vullen hun 'rugzak' na schooltijd met een diversiteit aan beroepen, kunst, cultuur en sport. Het aanbod wordt ingevuld door Andes, het Sociaal Team, de gemeente, de cultuurcoach, inwoners, bedrijven en verenigingen uit de directe omgeving.

Namens OPO Borger-Odoorn neemt een schoolleider deel aan het BOVO overleg. Dit is een overleg over de doorgaande lijn tussen het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. Alle schoolbesturen uit de gemeenten Borger-Odoorn en Emmen nemen hieraan deel.

Met het MBO en HBO (NHL Stenden) heeft de stichting een convenant opgesteld over samenwerking en de uitvoering als leerbedrijf. Studenten melden zich bij de stichting voor een stageplek, wat centraal wordt geregeld.

Namens de stichting zit een stafmedewerker in de stuurgroep van het project RAP Drenthe (regionale aanpak personeelstekorten). Schoolbesturen in Drenthe en de NHL Steden werken hierin samen op

een aantal thema's rondom arbeidsmarktproblematiek en ontplooien activiteiten. De projecten in Drenthe worden afgestemd met vergelijkbare projecten in Groningen en Friesland.

Landelijk wordt samengewerkt met de PO-raad, de sectorvereniging voor primair onderwijs en de VOS/ABB, een vereniging die de belangen van scholen en besturen behartigd.

Internationalisering

OPO Borger-Odoorn werkt dus landelijk samen met diverse partijen. Op internationaal terrein is OPO Borger-Odoorn niet actief.

Klachtenbehandeling

Alle scholen van OPO Borger-Odoorn zijn aangesloten bij de onafhankelijke Landelijke klachten-commissie Onderwijs (LKC). Een klokkenluidersregeling en klachtenregeling zijn vastgesteld en openbaar, te vinden op de website van OPO Borger-Odoorn.

In 2022 heeft de directeur-bestuurder één 'klacht' ontvangen. Na een drietal gesprekken is deze 'klacht' naar tevredenheid van beide partijen opgelost. Tot een formele klacht heeft dit daardoor niet geleid. Er is daardoor geen officiële klacht ingediend bij de vertrouwenspersoon en er is dus geen beroep gedaan op een interne- of externe vertrouwenspersoon.

Juridische structuur

De juridische structuur van de organisatie is de stichtingsvorm en draagt de naam: Openbaar Primair Onderwijs Borger-Odoorn. In de statuten zijn de grondslagen, de doelen en de taken en bevoegdheden van de directeur-bestuurder en de Raad van Toezicht vastgelegd. OPO Borger-Odoorn vindt haar oorsprong vanaf 1 november 2011 en staat ingeschreven bij de KvK onder nummer 40077206. De stichting viert dit jaar haar tienjarig bestaan.

Governance

De organisatie is tien jaar geleden doorgegroeid naar een zelfstandige stichting en functioneert daarmee los van de gemeente Borger-Odoorn. Het stichtingsbestuur heeft het model Policy Governance (Code Goed Onderwijs, Goed Bestuur) ingevoerd en bestuurt daarmee 'op afstand'. In deze code zijn basisprincipes vastgelegd omtrent professionaliteit van bestuurders en toezichthouders in het primair onderwijs.

2. Verantwoording van het beleid

In dit hoofdstuk verantwoorden we het gevoerde beleid en de doelen in 2022 afgeleid van het strategisch beleidsplan volgens de domeinen Onderwijs & Kwaliteit, Personeel & professionalisering, Huisvesting & facilitaire zaken en Financieel beleid. In de praktijk wordt gewerkt in schooljaren. In de doelen is daardoor steeds een relatie met het schooljaar ervoor (2021-2022) en het schooljaar erna (2022-2023). Met kleuren is de voortgang aangeven:

groen = gereed,
grijs = mee bezig,
rood = (nog) niet uitvoerbaar gebleken.

Daar waar nodig is een toelichting geschreven. Tegelijkertijd wordt ingegaan op toekomstige ontwikkelingen per domein.

2.1 Onderwijs & kwaliteit

OPO Borger-Odoorn definieert onderwijskwaliteit als volgt:

> *Het creëren van optimale onderwijskansen door het bieden van een effectief aanbod die past bij de leerlingenpopulatie, zodat een realistisch, passend niveau wordt bereikt.*

Tegelijkertijd omvat de onderwijskwaliteit de begeleiding van leerlingen in hun persoonlijke en sociale ontwikkeling. Kinderen zijn onderdeel van de school als mini-maatschappij, met de daarbij geldende normen en waarden.

Op bestuursniveau is een planmatig en cyclisch systeem voor kwaliteitszorg ingericht volgens het PDCA-model (Plan, Do, Check, Act). Binnen dat systeem vullen de diverse instrumenten elkaar aan: werken met kwaliteitskaarten, peilingen onder leerlingen, ouders en personeel, managementrapportages, lesobservaties, leerlingvolgsystemen, opbrengstgesprekken en schoolplannen. De opbrengstgesprekken tussen bestuur en schoolleider over onderwijskwaliteit, resultaten en schoolontwikkeling vinden twee keer per jaar plaats. Eens in de drie jaar wordt een interne audit op de scholen uitgevoerd. Voorafgaand aan deze audit vult het team een zelfevaluatie in.

Het bestuur legt verantwoording af over de onderwijskwaliteit in het bestuursverslag. De schoolleiders leggen in de opbrengstgesprekken verantwoording af en ook in de jaarverslagen. Daarnaast wordt de dialoog gevoerd met de (G)MR, de RVT en andere stakeholders. Via nieuwsbrieven, een ouderapp en publicaties in weekbladen worden ontwikkelingen van de stichting en scholen gedeeld.

Op schoolniveau is de schoolleider verantwoordelijk voor het cyclisch en planmatig werken aan de doelen gesteld in de schoolplannen en het strategisch beleidsplan. Het team is betrokken bij de opstelling van de vierjaarlijkse schoolplannen.

Doelen en resultaten 2022

Domein Onderwijs en kwaliteit

Het integraal kwaliteitszorgsysteem is bijgesteld, gedeeld en bekend bij de medewerkers	20-21
Op alle scholen is een vertaling van toekomstgericht en eigentijds werken m.b.v. digitale geletterdheid van leerkrachten en leerlingen opgenomen in het curriculum. *Digitale geletterdheid is in het curriculum van de scholen opgenomen. Externe begeleiding is dit jaar ingezet voor de borging.*	21-22
Op elke school is zicht op en kennis van de schoolpopulatie en de schoolomgeving. Dit is zichtbaar vertaald naar het onderwijsaanbod en ambities, inclusief een passend aanbod voor (hoog)begaafde leerlingen. *Op alle scholen is een omschrijving van de leerlingenpopulatie, wat aansluit bij het aanbod van de school. Vanuit het samenwerkingsverband worden scholingsbijeenkomsten en netwerken georganiseerd voor (hoog)begaafdheid, verspreidt over drie jaren. Door COVID-19 heeft dit enige vertraging opgelopen. De helft van de scholen heeft inmiddels de basiscursus gevolgd, de andere helft rond deze basiscursus in schooljaar 2023-2024 af. De intern begeleiders volgen momenteel de coördinatorencursus HB en twee medewerkers volgen de specialisten opleiding. De uitkomst van dit aanbod zal worden vertaald in een visiedocument voor de stichting (2023).*	21-22
Vanuit de school als leergemeenschap, wordt vormgegeven aan passend onderwijs, waarbij de schoolleider en de intern begeleider samen met het team inhoud geven aan het leerproces van ieder kind. *De uitvoering van passend onderwijs is een traject van signaleren, analyseren, diagnosticeren en evalueren. Door het toepassen van deze systematische werkwijze, slagen de scholen erin vorm en inhoud aan passend onderwijs te geven door een vertaling te maken naar het aanbod en differentiatie. Daar waar nodig kunnen scholen (tijdelijke) arrangementen aanvragen voor extra ondersteuning. De ondersteuningsteam heeft een adviserende rol in deze aanvraag. De arrangementen zijn gekoppeld aan extra personele inzet uitgevoerd door onderwijsassistenten.* *In 2022 is een standaardisatie aangebracht in de trendanalyses. Een aantal pilotscholen hebben ervaring opgedaan met het format. Na aanpassingen zal door alle scholen dit format worden gebruikt vanaf januari 2023. In deze trendanalyse worden vaste normen gehanteerd, zodat onderlinge vergelijking met scholen kan plaatsvinden.*	21-22
Op alle scholen bestaat een ondersteuningsstructuur waarbij structureel overleg plaats vindt tussen school en (sociale) netwerkpartners (zgn. 1-2-3 tjes). *Deze netwerken verlopen naar wens op alle scholen. Sinds dit jaar is daar de kansencoach aan toegevoegd, vanuit een pilot van de gemeente.*	20-21
Op alle scholen is een doorgaande inhoudelijke leerlijn gerealiseerd voor 2-12 jarigen *Met een aantal grote kinderopvang organisaties wordt samengewerkt aan de doorgaande lijn. In een VVE-werkplan staat deze samenwerking verwoord. Door Peuterwerk (Tinten-welzijnsorganisatie) was op alle scholen in 2019 een voorschool gestart. Helaas is Peuterwerk failliet gegaan. Op enkele scholen is door een nieuwe partner het aanbod voortgezet voor BSO, kinderopvang en/of peuteropvang. Met als gevolg dat niet meer op elke school intern een volledig voorschools aanbod is. In de laatste maanden van 2022 heeft deze partner op drie van deze scholen besloten de voorschool weer te stoppen, wegens te weinig animo. Voor deze scholen wordt gezocht naar een nieuwe aanbieder om op de locatie opvang te organiseren.*	21-22
Op enkele kleinere scholen (50-100 lln.) worden extra arrangementen aangeboden (o.a. peuterarrangement) *In samenwerking met Keikidz is op de kleinere scholen peuteropvang aangeboden, op drie van deze locaties zoeken we nu naar een nieuwe aanbieder. Wel is voor elke school opvang een dekkende peuteropvang geregeld, omdat regionaal deze peuteropvang wordt geboden. Met betrekking tot de BSO worden kinderen vervoert van de scholen naar de opvanglocaties.*	20-21
In 2023 zijn op de scholen met > 100 leerlingen IKC's gerealiseerd. *IKC's zijn niet realiseerbaar omdat wij geen eigen opvang hebben.* *Kindcentra hebben wij wel: een samenwerking met externe opvangpartners in de school.*	22-23
Alle scholen scoren minimaal een voldoende voor wat betreft de standaarden van het inspectiekader. *De eindopbrengsten van alle scholen zijn in 2022 voldoende. Het vierjaarlijks bestuurlijk onderzoek dat door de inspectie heeft plaatsgevonden in 2021 is met vier voldoendes afgesloten.*	19-23
De scholen hebben in ieder geval hun ambities met betrekking tot passend onderwijs, VVE-beleid en ICT in het schoolplan vastgelegd.	19-20
Inzetten op profilering gekoppeld aan de kernwaarden. *De kernwaarden zijn in 2021 gezamenlijk vastgesteld. Als vervolg hierop zijn voor iedere school en voor de stichting nieuwe logo's en websites ontwikkeld. Op alle scholen zijn vlaggen en borden geplaatst met de nieuwe logo's.*	22-23
Voorbereiding starten voor de opmaak van nieuw strategisch beleid 2023-2026 *Medewerkers, kinderen en stakeholders zijn betrokken bij de keuze voor de gekozen speerpunten voor de nieuwe beleidsperiode. De conceptversie is bij het SLMT, de GMR en de RVT besproken. De uiteindelijke opmaak zal door een vormgever worden gemaakt.*	22-23
Ontwikkelingen van een nieuw schoolondersteuningsprofiel (SOP) *Er is een nieuwe SOP gemaakt, wat is verwoord in de schoolgidsen en aangevuld met het toelatingsbeleid.*	22-23
Opstarten van interne audits met als doel: waarborgen, stimuleren en ontwikkelen. *Het beleidsdocument interne audits is in concept geschreven. Vier medewerkers zijn geschoold en gaan vanaf 2023 in duo's interne audits uitvoeren.*	22-23

Ontwikkelpunten 2023

- Uitbouwen profilering/marketing per school, wat ook zichtbaar is in de uitstraling en het aanbod.
- Verbreden kinderopvang aanbod per school, daar waar mogelijk.
- Uitvoering geven aan de interne audits volgens een driejaren cyclus.
- Implementeren van het visie document meer- en hoogbegaafdheid

Domein Partnerschap en communicatie

De communicatiestructuur kent korte lijnen en de structuur is helder. Het beleid wordt verwoord in een communicatieplan op schoolniveau.	20-21
Alle scholen voeren een regelmatige dialoog met ouders over ouderbetrokkenheid. Daarbij wordt schoolbreed gebruik gemaakt van de kennis rond ouderbetrokkenheid 3.0 en worden verschillende communicatievormen in de scholen toegepast. *Alle scholen hebben een digitale app in gebruik genomen voor de communicatie met ouders. Dit zorgt voor kortere lijnen, snelle informatieverspreiding en een toegankelijker systeem.*	19-23
De scholen zijn op de hoogte van ontwikkelingen in de schoolomgeving en gaan proactief verbindingen aan daar waar dit het onderwijs en/of de schoolprofilering ten goede komt. *Alle scholen leggen verbindingen met partners en organisaties in de naaste omgeving zoals: gastdocenten, regionale ondernemers, sociale teams, sportverenigingen, buurscholen, ouderen, sociale voorzieningen, voorscholen, kinderopvang en aanbieders van regionale culturele activiteiten.*	19-23
Alle relevante informatie verkregen uit bijeenkomsten van partners wordt onderzocht op mogelijkheden voor actualisering, verbetering, innovatie van de beleidsdomeinen en na positief resultaat vertaalt naar beleid. *OPO Borger-Odoorn was ook in 2022 in diverse overlegstructuren en netwerken vertegenwoordigd op landelijk, provinciaal en regionaal niveau met als doel relevante informatie te vertalen naar de organisatie. Op veel terreinen heeft dit ontwikkelingen in beweging gezet zoals bijvoorbeeld het deelnemen aan de werkgroepen van de LEA, het mede aanvragen van een subsidie voor Regionale samenwerking kansengelijkheid in het onderwijs (GKO) en de subsidie School en omgeving voor doorgroeiers, deelname aan het RAP (Regionaal Arbeids Platform) en Kansen4kinderen.*	19-23

Ontwikkelpunten 2023

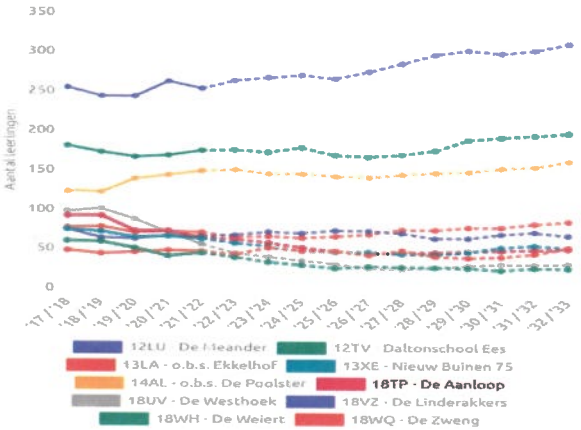
- Uitvoering geven aan de nieuwe speerpunten uit het strategisch beleidsplan 2023-2026.

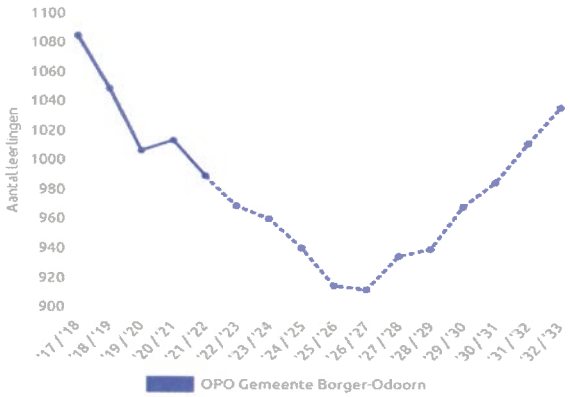
Toekomstige ontwikkelingen

Als gevolg van onder andere demografische ontwikkelingen is sinds langere tijd sprake van een daling van het aantal leerlingen. Onder invloed van deze trend is in de periode 2008-2012 ingegrepen in het scholen-bestand: vijf scholen zijn gefuseerd met een andere school binnen de stichting in de nabije omgeving. Op de 1 oktober telling van 2022 is het leerlingaantal voor het tweede jaar onder de 1.000 gedaald (978 leerlingen). Er is goede hoop dat we hiermee de grootste daling hebben gehad, enkele scholen laten zelfs weer groei zien. De landelijke prognoses voor Borger-Odoorn geven een verdere daling aan, maar die komt niet overal met de werkelijkheid overeen.

Overzicht aantal leerlingen + aantal scholen (twee)jaarlijks op 1 oktober

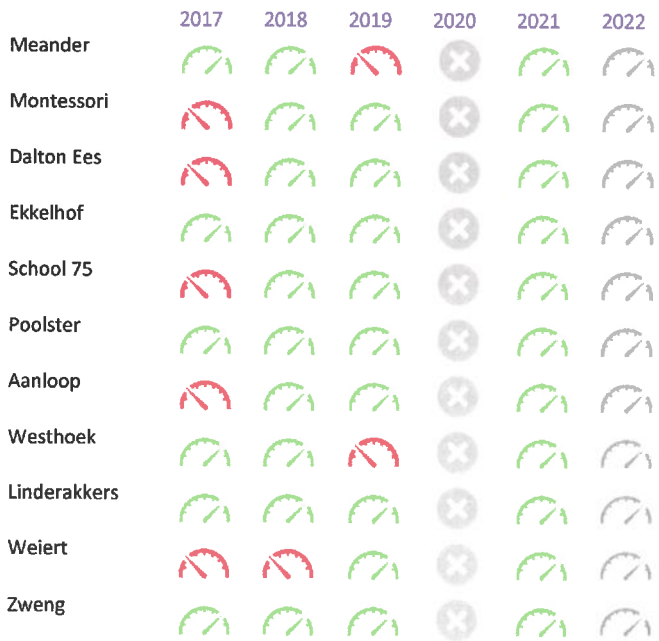
	2008	2010	2012	2014	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal leerlingen	1.600	1.513	1.308	1.155	1.118	1.085	1.049	1.008	1.014	990	978
Aantal scholen	16	15	12	11	11	11	11	11	11	11	11

Er is sprake van een toename in de kansenongelijkheid in het Nederlands onderwijs. Kinderen hebben door hun afkomst (lage sociaal economische status – SES) ongelijke kansen op een succesvolle schoolloopbaan. Leerlingen die gelijk presteren, krijgen op basis van de status van hun ouders een hoger of lager advies in groep 8. Met de gemeente geven wij samen uitvoering aan het beleid voor kansengelijkheid, door middel van de kansencoaches op iedere school en de rijke schooldag. Daarnaast stemmen wij ons aanbod en differentiatie af op de populatie en geven wij, wie dat nodig heeft, extra ondersteuning en begeleiding. Samen met de kinderopvang organisaties investeren wij in de voor- en vroegschoolse educatie.

Onderwijsresultaten

M.i.v. 1 augustus 2021 worden de eindopbrengsten via het onderwijsresultatenmodel weergegeven: de gemiddelde resultaten van de referentieniveaus voor taal en rekenen over de afgelopen drie jaren worden afgezet tegen de norm van de schoolweging. Door corona is in 2020 geen eindtoets afgenomen. De eindopbrengsten 2022 worden bepaald door de schooljaren 18-19, 20-21 en 21-22.

Vanwege de coronacrisis en als gevolg daarvan de periodes van thuisonderwijs, heeft de inspectie besloten de resultaten in het schooljaar 2021/2022 niet te beoordelen. De eindtoetsen zijn wel gemaakt, maar er is geen driejaarsgemiddelde berekend.

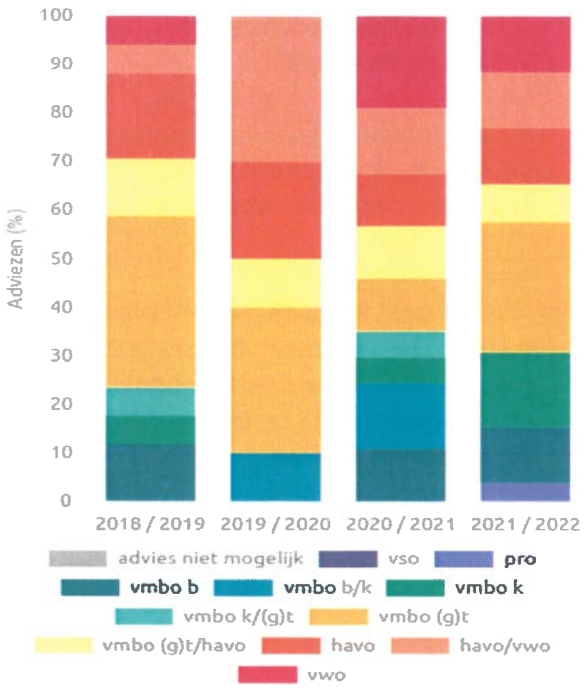
De beoordeling van de resultaten wordt weer hervat, nu het onderwijs weer op de scholen fysiek plaatsvindt.

Vervolgonderwijs - schooladviezen

Leerlingen krijgen in groep 8 van de basisschool vóór 1 maart een schooladvies voor de doorstroom naar het voortgezet onderwijs. Tussen 15 april en 15 mei maken leerlingen de eindtoets. Komt uit de eindtoets een hoger advies dan het schooladvies, dan wordt het advies heroverwogen en eventueel naar boven bijgesteld.

In het overzicht hiernaast zijn de schooladviezen van de afgelopen vier jaren weergegeven van alle scholen samen.

Opvallend is de toename van de laatste twee jaren in de advisering VMBO b – b/k – k, wat ten koste gaat van de vwo en vmbo (g)t verwijzingen. De verwijzingen naar VMBO (g)t betreft, los van het jaar 20/21, de grootste groep.

Inspectie

In 2021 heeft de inspectie van het onderwijs haar 'vierjaarlijks onderzoek van bestuur en scholen' uitgevoerd. Het onderzoek is toen met een voldoende afgerond. Hiermee is de stichting in het reguliere toezicht geplaatst.

In 2022 heeft het jaarlijkse gesprek naar aanleiding van de jaarlijkse risico-analyse plaatsgevonden. Meerdere indicatoren zijn door de analisten van de inspectie bekeken. Risico-scholen worden hiermee gedetecteerd. Eén school viel hierbij op door een combinatie van de onjuiste afname van de veiligheidsbeleving van de leerlingen, de lage opbrengsten en de groei van de school.
Deze school is met de inspectie doorgesproken. Het vertrouwen naar het bestuur is uitgesproken, er volgen geen extra onderzoeken. Tijdens dit gesprek zijn ook alle andere scholen kort besproken, evenals de ontwikkelingen in het afgelopen jaar bij OPO Borger-Odoorn.

Goed Worden Goed Blijven Plus (GWGB+)

Twee scholen, te weten Dalton Ees en De Weiert, nemen deel aan het GWGB+ project van de PO-raad. Scholen met resultaten die onvoldoende zijn of niet in lijn met de verwachting, komen hiervoor in aanmerking. In een traject op maat helpt een extern deskundige bij het op orde brengen van de basis. Met het team wordt samengewerkt aan het formuleren en realiseren van ambitieuze doelen die passen bij de school. De basis hiervoor is een analyse, lesbezoeken en een plan van aanpak.

In 2023 vindt de afronding van dit project op beide scholen plaats.

Audits

OPO Borger-Odoorn maakt binnen de kwaliteitscyclus gebruikt van gerichte externe audits. Aanleiding voor een audit is drieledig: op verzoek van een schoolleider, op verzoek van de directeur-bestuurder en/of bij de aanstelling van een nieuwe schoolleider (nulmeting).

In 2022 is op drie scholen een externe audit uitgevoerd:

- De Ekkelhof,
- De Linderakkers en
- De Westhoek.

De audits hebben geen aanleiding gegeven tot interventies vanuit het bestuur. Het team heeft ontwikkelpunten vanuit de audits meegekregen. OPO Borger-Odoorn gaat vanaf september 2023 met een intern auditteam werken.

Passend Onderwijs

Alle basisscholen in de gemeente Borger-Odoorn en Emmen zijn aangesloten bij het samenwerkingsverband (SWV) passend onderwijs 22.02. Dit zijn zowel de reguliere basisscholen als de scholen voor gespecialiseerd onderwijs. Het doel van deze samenwerking is voor ieder kind een zo passend mogelijk onderwijsaanbod te realiseren. OPO Borger-Odoorn ontvangt van het SWV jaarlijks middelen om te besteden aan dit doel.

Onze scholen bieden een basisaanbod en voor kinderen met een specifieke ondersteuningsbehoefte, een tijdelijk arrangement. Samenwerking hierin bestaat tussen de leerkrachten, de onderwijsassistenten (OA), de IB-ers en het ondersteuningsteam (OT). Daarnaast wordt actief contact onderhouden met partners in de opvoedingsketen, met zorg- en hulpverleners en met andere relevante instanties.

Dit noemen wij de ondersteuningsstructuur van OPO Borger-Odoorn. Hieronder valt het volgende aanbod: observatie en advisering door het OT, het laten uitvoeren van onderzoek en/of het toekennen van een tijdelijk arrangement voor individuele ondersteuning door een onderwijsassistent. Indien hiermee niet aan de ondersteuningsbehoefte van een leerling kan worden voldaan, kan in goed overleg een doorverwijzing naar het gespecialiseerd onderwijs worden aangevraagd. In het schoolondersteuningsprofiel (SOP) is de volledige werkwijze van de ondersteuningsroute te lezen. Het SOP is integraal onderdeel van de schoolgids en te vinden op de websites van de scholen.

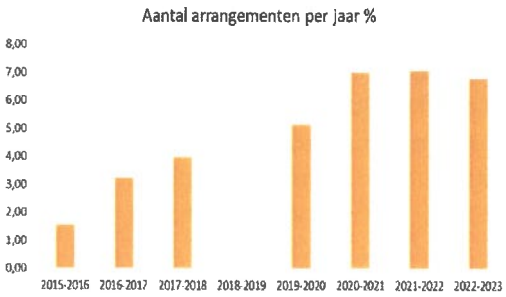
Van het verkregen budget vanuit het SWV wordt (een deel van) de formatie van de IB-ers, OA, OT vergoedt, evenals de bekostiging van de extern uitgevoerde onderzoeken. In de jaarrekening 2022 is de verantwoording rondom de financiën van passend onderwijs weergegeven. Uit deze verantwoording blijkt dat de ontvangen middelen volledig zijn besteed. In de volgende alinea's wordt specifieke informatie over de inzet van deze middelen in 2022 verwoord.

Intern begeleiders

In schooljaar 2021-2022 is 3,25 fte ingezet voor de intern begeleiders. Zes medewerkers vervullen op 11 scholen de taak van intern begeleider. Een enkeling heeft hier nog lesgevende taken naast, omdat zij een hogere werktijdsfactor hebben dan de beschikbare IB-uren op een school. Voor de toedeling in uren wordt jaarlijks gekeken naar de volgende onderdelen: leerlingaantal, inspectietraject en schoolweging. Er is een minimum ingesteld van 9 uur ondersteuning door een IB-er per week.

Arrangementen

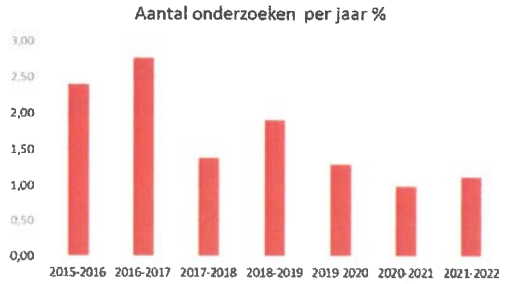
In 2022 zijn twaalf OA-en ingezet voor de arrangementen, in totaal voor 118,5 uur. De naastgelegen grafiek geeft een overzicht van het aantal kin deren dat gebruik maakt van deze ondersteuning (de gegevens van 2018 ontbreken). Vanaf de start van passend onderwijs is te zien dat de toekenning van arrangementen jaarlijkse toeneemt. Sinds dit jaar is een lichte daling te zien. Hierbij moet worden opgemerkt dat in de eerste jaren ook eigen formatie van de scholen werd ingezet, wat niet in de grafiek terug te zien is.

Extern onderzoek

OPO Borger-Odoorn heeft een jaarovereenkomst met Timpaan Onderwijs voor onderzoeken over intelligentie (IQ-onderzoek), gedrag, werkhouding en dyslexie.

In de grafiek hiernaast is af te lezen dat de piek in de eerste twee schooljaren zit. Met ingang van 2019 -2020 worden dyslexieonderzoeken via de gemeente vergoed. Dit is deels een verklaring voor de daling in de laatste jaren.

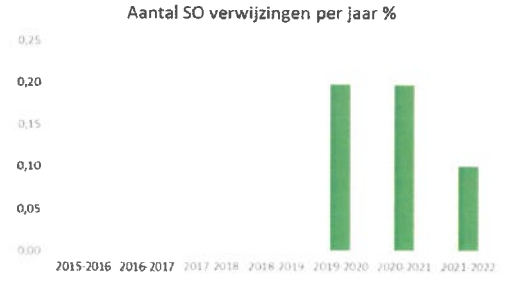
Speciaal basisonderwijs (SBO) verwijzingen

In de grafiek hiernaast zijn het aantal verwezen leerlingen afgezet tegen het totaal aantal leerlingen. De landelijke norm voor verwijzingen naar het SBO is 2,7%. Na een daling in 2020 is vanaf 2021 bij onze scholen weer een stijging in de verwijzingen te zien. Dit komt overeen met de landelijke cijfers. De inschatting is dat Covid-19 hier een rol in speelt. Onze verwijzingen zitten onder de landelijke norm.

Speciaal onderwijs (SO) verwijzingen

Leerlingen die een passende plek nodig hebben op het speciaal onderwijs, worden vanuit onze basisscholen verwezen. Het gaat om een kleiner aantal. Landelijke norm voor deze verwijzingspercentages is 1,54%. De grafiek hiernaast geeft het aantal leerlingen aan dat vanuit onze stichting verwezen wordt, afgezet tegen het totaal aantal leerlingen. Opmerkelijk is dat binnen de stichting een heel laag verwijzingspercentage is. Zelfs een aantal jaren zijn geen leerlingen verwezen naar het SO.

2.2 Personeel & professionalisering

Alle scholen staan voor een uitdagende opdracht: het beste uit elke leerling naar boven halen. Dat vraagt om een professionele organisatie, waarin teamwork en samen leren centraal staan, gekoppeld aan een onderzoekende houding. Als lerende organisatie wil OPO Borger-Odoorn zorgen voor een hoge kwaliteit van het onderwijs. Aan de basis van deze kwaliteit staan vakbekwame leerkrachten die zich continu verbeteren op basis van persoonlijke leerdoelen, gekoppeld aan ontwikkelingsdoelen van de school. De professionele ontwikkeling van leraren loopt parallel aan "samen leren" zowel binnen het eigen team als met andere OPO-collega's.

OPO Borger-Odoorn biedt medewerkers de ruimte inhoud te geven aan hun eigen professionalisering in het belang van de organisatie. Professionalisering van leraren is onderdeel van de gesprekkencyclus die door de schoolleiders worden gevoerd. Individuele ontwikkeling is van belang: kwalitatief goed onderwijs begint bij kwalitatief goed opgeleid personeel. Anderzijds gaat het om de kwaliteit van de organisatie als geheel. Een professionele cultuur en een lerende organisatie vragen om verbinding en uitwisseling. Wij geven de professionele organisatie vorm door kritisch en open te kijken naar ontwikkelingen die professionaliteit en leiderschap binnen onze organisatie versterken.

Doelen en resultaten 2022

Domein Professionele organisatie en leiderschap

Door middel van actieve werving met behulp van sociale media, netwerken en persoonlijke benadering beschikken over voldoende gekwalificeerde medewerkers. *Het actief werven van voldoende gekwalificeerde medewerkers is een continu proces. Door de verandering op de arbeidsmarkt is deze activiteit intensiever geworden. Werving voor reguliere vacatures leverde in 2022 geen problemen op. Invalvacatures waren moeilijker in te vullen.*	19 - 23
Er is een scholingsaanbod op actuele ontwikkelingen, waarbij de volgende principes gehanteerd worden: 1. OPO-brede scholing 2. Teamscholing 3. Individuele scholing passend binnen de visie van de (school-) organisatie. *Jaarlijks wordt het professionaliseringsbeleid OPO Borger-Odoorn opgesteld. In 2022 is in samenspraak met alle schoolleiders en P&O besloten organisatiebreed meer in te zetten op het realiseren van de strategische en ambitie van de stichting met daarnaast ruimte voor scholen en individuele werknemers om, passend bij hun eigen ontwikkeldoelen en die van de organisatie, scholingsaanvragen in te dienen.*	20 - 21
Binnen 5 jaar ontwikkelen startbekwame leerkrachten zich tot vakbekwame of excellente leerkrachten *De termen startbekwaam en vakbekwaam zijn vanaf de CAO-PO 2019-2020 niet meer van toepassing. Hiervoor is in de plaats gekomen dat er een beleidsdocument moet worden vastgesteld over de begeleiding van startende leraren. De professionele groei van alle leerkrachten wordt besproken in het kader van de gesprekkencyclus. In 2022 is gestart met de ontwikkeling van een beleidsdocument. Deze is in de loop van 2023 gereed.*	21 - 22
Op alle scholen is een veilig klimaat voor leerlingen, medewerkers en ouders. *Alle scholen werken continu aan de sociale veiligheid van leerlingen. Waar nodig worden interventies gepleegd om incidenten te voorkomen. Externe expertise wordt ingezet indien incidenten plaatsvinden of specifieke ondersteuning nodig is bij het pedagogisch klimaat in een groep. Jaarlijks wordt de sociale veiligheidsbeleving vanaf groep 5 gepeild. Hiervoor worden de vragenlijsten van WMK-PO gebruikt. Uitkomsten kunnen leiden tot aanpassing van het beleid schoolbreed of in een specifieke groep.*	19 - 23
Alle scholen meten tweejaarlijks de tevredenheid van leerlingen, medewerkers en ouders. *In november 2022 is volgen planning voor de drie doelgroepen op alle scholen de tevredenheid gemeten via de vragenlijsten van WMK-PO. Iedere schoolleider is verantwoordelijk voor de analyse van de peilingen en de vertaling met het team samen naar eventuele verbeterplannen. In de te schrijven schoolplannen voor 2023-2027 kan dit worden meegenomen. Vanuit de stichting worden de peilingen breed geanalyseerd en besproken in een SLMT in het voorjaar van 2023.*	20 - 21
Alle medewerkers van OPO Borger-Odoorn zijn eigenaar van hun eigen ontwikkeling en professionalisering. *Alle medewerkers van OPO Borger-Odoorn zijn eigenaar van hun eigen ontwikkeling. Binnen de gesprekkencyclus wordt meer verantwoordelijkheid voor het eigen handelen van de leerkracht gelegd, inclusief de regie op de eigen loopbaanontwikkeling. Ook wordt in de gesprekken een verbinding gelegd tussen schoolontwikkeling en ontwikkelingswensen. Daarbij is het uitgangspunt dat de ontwikkeling van de leerkracht centraal staat en alleen beoordeeld wordt waar dat (formeel) nodig is.*	20 - 21
Het jaar 2022 stond, voor AVG, sinds de inwerkingtreding van de privacy wet op 25 mei 2018, net als in de voorgaande jaren, in het teken van het verder ontwikkelen van privacy en informatiebeveiliging binnen de organisatie. *De structurele inbedding van privacy en informatiebeveiliging bij Stichting OPO Borger-Odoorn is nog volop in ontwikkeling.* *Sinds de invoering van de AVG heeft Stichting OPO Borger-Odoorn mooie stappen vooruit gemaakt richting de naleving van de privacy wet en beveiliging van onze systemen.* *Gerealiseerd in 2022:* *3 jaar privacy bewustwording programma voor alle medewerkers*	20 - 23

Verdere ontwikkeling van beleidsdocumenten
Advisering van bestuur en scholen over privacy en verwerking van persoonsgegevens
Afsluiten van verwerkersovereenkomsten en up-to-date houden van het verwerkingsregister
Informatiebeveiliging en cybersecurity assesment
Betere afspraken met ICT-leverancier voor aanvullende maatregelen wat betreft informatiebeveiliging

Kerncijfers gerealiseerd in 2022 ten opzichte van 2021:

Kerncijfers	*2021*	*2022*
Verwerkingen	*50*	*50*
Incidenten/ Datalekken	*6 incidenten, waarvan 2 datalekken (ook gemeld bij de AP)*	*3 incidenten, waarvan 2 datalekken*
DPIA's	*0*	*0*
Verzoeken rechten van betrokkenen	*0*	*0*
Verwerkingsovereenkomsten	*22*	*23*

De aandacht van de organisatie is in 2022 gericht geweest op de veranderingen in de wereld en met name op gebied van privacy en informatiebeveiliging. Naar aanleiding van een extern assessment op gebied van informatiebeveiliging en cybersecurity, heeft de organisatie mooie en belangrijke stappen gemaakt.

Doelen voor 2023:
Blijven werken aan de bewustwording van medewerkers
Privacy en informatiebeveiliging jaarkalender opstellen
Verbeteren van beveiliging naar aanleiding van de risicoanalyse
Normenkader informatiebeveiliging en privacy beleggen in de organisatie

Professionalisering van de gehele OPO-organisatie vertalen naar bijbehorend beleid, waarbij ook de mogelijkheden voor het inzetten van een (eigen) auditteam en (beeld)coaches wordt meegenomen. 20 - 21

In 2022 is het interne auditteam, wat bestaat uit vier geschoolde medewerkers, gestart met de voorbereidingen. Er is een beleidsplan geschreven, wat is besproken met de schoolleiders en IB-ers. In 2023 zal volgens een drie jaren cyclus een daadwerkelijke uitvoering worden gegeven aan de interne audits.

Het gebruik maken van (beeld)coaches werd al gedaan binnen OPO. In 2022 is met startende leerkrachten en leerkrachten met een ontwikkelvraag een coach traject doorlopen. Binnen de stichting is een coördinator aangesteld die verantwoordelijk is voor de planning en uitvoering. In een beleidsdocument, wat onderdeel is van het IPB, is de werkwijze verwoord.

Ontwikkelpunten 2023

Door middel van actieve werving met betrekking tot sociale media, netwerken en persoonlijke benadering beschikken over voldoende gekwalificeerde medewerkers.
Het ontwikkelen van een meerjaren-professionaliseringsplan.
Het verder ontwikkelen van een strategisch personeelsbeleid en dit vastleggen
Het ontwikkelen van een strategische personeelsplanning (wettelijk per 1-8-2024)
Focussen op de aanbevelingen uit het assessment AVG en het organiseren van een integrale aanpak middels een driejarig bewustwordingsprogramma, waarin de kansen en bedreigingen van de digitale wereld toegelicht zullen worden.

Toekomstige ontwikkelingen

Landelijk is er sprake van een lerarentekort. Vooral in de Randstad doen zich grote problemen voor. In onze regio zijn deze tekorten er ook, maar lukt het tot nu toe nog de reguliere vacatures te vervullen. Het is wel een intensiever traject geworden. Het vervullen van de inval-vacatures is lastiger gebleken.

Door Covid-19 is het hybride werken toegenomen. Het biedt een kans om werk anders te organiseren. Het grootste deel van ons personeelsbestand werkt op een school, waar fysiek onderwijs wordt gegeven. Hierbij is minder sprake van hybride werken, maar indien nodig kunnen medewerkers overschakelen naar afstandsonderwijs. De noodzaak voor online overleggen op schoolleiders – MT is

sterk verminderd, maar daar waar nodig, zal het zeker onderdeel blijven uitmaken van de organisatie. Dit geldt ook voor overleggen met regionale partners. Op basis van afstand en tijd kan de keuze gemaakt worden online deel te nemen.

Personeelsbestand

Onderstaande tabellen geven het aantal medewerkers en de leeftijdsopbouw per functiecategorie op 31-12-2021 en 31-12-2022 aan. Tussen de beide peildata is het aantal medewerkers en het aantal fte gedaald. De daling is vooral toe te rekenen aan de daling van het aantal leerlingen. Het aantal fte daalt met het aantal leerlingen mee.

	31-12-2021	
	Aantal	fte
Directie/ schoolleiders	8	7,35
OP	93	66,62
OOP	25	12,18
Totaal	126	86,15

31-12-2022	
Aantal	fte
9	7,65
89	63,72
25	12,26
123	83,63

Voorgaande jaren liet het personeelsbestand een onevenwicht beeld zien. Door de instroom van jongere medewerkers en de uitstroom van oudere medewerkers laat het personeelsbestand sinds 2019 een evenwichtiger beeld zien.

31-12-2021	Totaal	0/19	20/24	25/29	30/34	35/39	40/44	45/49	50/54	55/59	60/64	>= 65
Aantal Personen	126	1	8	10	15	5	15	23	13	20	14	2
Bezetting (wtf)	86,15	0,60	5,35	9,00	8,58	3,05	9,80	15,49	9,78	13,99	9,86	0,65

31-12-2022	Totaal	0/19	20/24	25/29	30/34	35/39	40/44	45/49	50/54	55/59	60/64	>= 65
Aantal Personen	123	0	6	11	10	8	14	24	15	19	14	2
Bezetting (wtf)	83,63	0	3,30	8,90	6,60	5,33	9,20	15,56	10,36	13,28	9,50	1,60

Arbo en ziekteverzuim

OPO Borger-Odoorn en Zorg van de Zaak werken samen op het gebied van Arbo en verzuimbeperking. De samenwerking bestaat voornamelijk uit:

- verzuimbegeleiding;
- arbeidsomstandigheden spreekuur;
- deelname overleg sociaal medisch team (SMT).
- overleg over Covid-19

In 2022 is het verzuimpercentage in vergelijking met 2021 gestegen van 4,50% naar 7,97%.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Verzuimpercentage	9,90%	6,40%	7,60%	4,61%	3,52%	3,17%	3,31%	4,50%	7,97%

De landelijke verzuimcijfers van het onderwijs zijn altijd pas in oktober beschikbaar, vandaar dat we de cijfers van 2022 afzetten tegen de landelijke cijfers van 2021. Landelijk lag het verzuim op 5,7% voor

het basisonderwijs en regionaal bedroeg het verzuimpercentage (Drenthe) 6,5%. In 2022 is de landelijke trend dat het verzuim is toegenomen ten opzichte van 2021.

Het verzuimpercentage van OPO Borger-Odoorn is ten opzicht van 2021 enorm gestegen. De reden hiervoor is dat in de jaren 2020 en 2021 de schoolgebouwen bepaalde periodes gesloten waren en er online les werd gegeven. Hierbij kon een medewerker met lichte/milde covid-klachten gewoon doorwerken. In 2022 is het hele jaar fysiek lesgegeven, alleen moest een medewerker met covid-klachten, ook met milde klachten, in thuisisolatie. Dit is één van de hoofdoorzaken van de stijging van het verzuim.

Uitkeringen na ontslag

Stichting OPO- Borger Odoorn is verplicht eigen risicodrager voor de Werkloosheidswet (WW). Indien werknemers werkloos worden, betaalt OPO Odoorn in beginsel de WW-uitkering aan het UWV. Indien de uitkeringskosten echter voldoen aan de voorwaarden van het reglement van het Participatiefonds (de zogenaamde instroomtoets), krijgt Stichting OPO Borger-Odoorn een deel van de uitkeringskosten vergoed van het Participatiefonds.

Er zijn in 2022 geen bedrage aan uitkeringskosten na ontslag in rekening gebracht bij de stichting. Een dergelijke verrekening zou voort kunnen vloeien uit uitkeringslasten aan gewezen werknemers van OPO waarvan jaren geleden (gaat soms terug tot 2015) de arbeidsovereenkomst is beëindigd. Deze lasten beïnvloeden de exploitatie van OPO overigens niet, omdat in de balans (overlopende passiva) hiermee reeds rekening is gehouden. Het beleid van de stichting is er op gericht ontslag te voorkomen. In 2022 zijn er geen gedwongen ontslagen geweest.

Professionalisering

In het strategisch beleidsplan 2019-2023 is professionalisering van medewerkers een belangrijke pijler onder de totale ontwikkeling van de organisatie.

Als gevolg van Covid-19 is scholing veelal in aangepaste vorm aangeboden, vooral online. Scholing die in 2022 heeft plaats gevonden betreft:

- Scholing gericht op professionalisering van leidinggevenden: schoolleidersopleiding, herregistratie schoolleiders met betrekking tot schoolleidersregister.
- Scholing gericht op professionalisering van leerkrachten op teamniveau; onder andere talentontwikkeling, basisvaardigheden of werken met combinatiegroepen.
- Scholing gericht op professionalisering van IB-ers.
- Scholing gericht op professionalisering van de netwerken.

Daarnaast bestaat de mogelijkheid voor leerkrachten om gebruik te maken van door de overheid gesubsidieerde regelingen voor scholing:

- De Lerarenbeurs: in 2022 waren er geen medewerkers die gebruik maakten van deze subsidie.
- Zij-instroom subsidie: twee medewerkers volgen binnen OPO Borger-Odoorn een zij-instroomtraject.

Op basis van functiedifferentiatie kan aan leerkrachten naast of in plaats van de functie leerkracht ook een andere rol binnen de stichting worden gegeven. Bijvoorbeeld een rol als ICT-coördinator, stage-coördinator, Kunst & Cultuur-coördinator et cetera. Door deze functiedifferentiatie geeft OPO Borger-Odoorn gelegenheid aan medewerkers om zich breder te ontwikkelen.

Maatschappelijke thema's

In 2019 hebben onderwijsinstellingen zich voor het eerst verantwoord over een aantal aangewezen maatschappelijke thema's. Over verslagjaar 2021 en 2022 zijn enkele wijzigingen in deze thema's aangebracht. Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap vraagt om in het bestuursverslag te rapporteren over de doelen waarvoor middelen zijn ingezet en de resultaten die daarmee zijn behaald op een zestal politieke of maatschappelijke thema's.

Inzake de volgende thema's wordt een verantwoording gevraagd:

2021	2022	XBRL in 2022
Strategisch personeelsbeleid	Strategisch personeelsbeleid	Ja
Passend onderwijs	Passend onderwijs	Nee
Allocatie van middelen	Allocatie van middelen	Ja
Onderwijsachterstanden	Onderwijsachterstanden	Ja
Nationaal Programma Onderwijs	Nationaal Programma Onderwijs	Ja
Werkdruk	Sociale veiligheid	Ja

Strategisch personeelsbeleid

De kwaliteit van het personeel is cruciaal voor de kwaliteit van onderwijs en een goede verbinding van het personeelsbeleid met de opgaven waar de school voor staat is van grote meerwaarde. Daarom ligt het voor de hand om het onderwerp strategisch personeelsbeleid te kiezen als prioritair thema waarover besturen zich verantwoorden. Strategisch personeelsbeleid is personeelsbeleid dat expliciet wordt ingezet om organisatiedoeleinde te bereiken.

Sinds 2018 zijn schoolleiders binnen OPO integraal verantwoordelijk voor de inhoud en organisatie van hun (duo-) school/scholen, inclusief het voeren van voortgangs- en functioneringsgesprekken met hun leerkrachten. Daarbij wordt gebruik gemaakt van het beleid zoals dat is beschreven in het document 'Competentieontwikkeling en Gesprekkencyclus'.

Het streven van OPO Borger-Odoorn is er op gericht door middel van actieve werving met behulp van sociale media, netwerken en persoonlijke benadering te beschikken over voldoende gekwalificeerde medewerkers.

Alle medewerkers van OPO Borger-Odoorn zijn eigenaar van hun eigen ontwikkeling en professionalisering en worden daar door de leidinggevenden ook op aangesproken. Naar aanleiding van de opbrengsten van de gesprekkencyclus tussen schoolleiders en leerkrachten van 2022-2023, vindt omstreeks mei 2023 een evaluatie plaats en worden voortgangsafspraken voor verdere professionalisering van de leerkrachten gemaakt.

De schoolleiders hebben kennis van de competenties behorende bij onderwijskundig leiderschap en passen dit in de praktijk toe. Hierdoor is hierdoor binnen OPO Borger-Odoorn een professionele cultuur ontstaan. In het bestuursformatieplan wordt vier jaar vooruit gekeken ten aanzien van de benodigde formatieve bezetting en de te verwachte uitstroom door middel van natuurlijk verloop.

Passend Onderwijs

Alle basisscholen in de gemeente Borger-Odoorn en Emmen zijn aangesloten bij het samenwerkingsverband (SWV) passend onderwijs 22.02. Dit zijn zowel de reguliere basisscholen als de scholen voor gespecialiseerd onderwijs. Het doel van deze samenwerking is voor ieder kind een zo passend mogelijk

onderwijsaanbod te realiseren. OPO Borger-Odoorn ontvangt van het SWV jaarlijks middelen om te besteden aan dit doel.

Onze scholen bieden een basisaanbod en voor kinderen met een specifieke ondersteuningsbehoefte, een passend aanbod. Samenwerking hierin bestaat tussen de leerkrachten, de onderwijsassistenten (OA), de IB-ers en het ondersteuningsteam (OT). Daarnaast wordt actief contact onderhouden met partners in de opvoedingsketen, met zorg- en hulpverleners en met andere relevante instanties.

Dit noemen wij de ondersteuningsstructuur van OPO Borger-Odoorn. Hieronder valt het volgende aanbod: observatie en advisering door het OT, het laten uitvoeren van onderzoek en/of het toekennen van een tijdelijk arrangement voor individuele ondersteuning door een onderwijsassistent. Indien hiermee niet aan de ondersteuningsbehoefte van een leerling kan worden voldaan, kan in goed overleg een doorverwijzing naar het gespecialiseerd onderwijs worden aangevraagd. In het schoolondersteuningsprofiel (SOP) is de volledige werkwijze van de ondersteuningsroute te lezen. Het SOP is integraal onderdeel van de schoolgids en te vinden op de websites van de scholen.

Van het verkregen budget vanuit het SWV wordt (een deel van) de formatie van de IB-ers, OA, OT vergoedt, evenals de bekostiging van de extern uitgevoerde onderzoeken.

Allocatie van middelen

Evenals voorgaande jaren hanteert OPO Borger-Odoorn in 2022 het allocatiemodel voor de toekenning van de formatie aan de scholen. Het allocatiemodel is gebaseerd op solidariteit. In het vaststellen van het budget voor de formatie per school wordt rekening gehouden met de gemiddelde personeelslast op bestuursniveau. Dit wordt doorberekend in het aantal fte's dat voor elke school beschikbaar is. Schoolleiders hoeven bij de inzet van personeel daardoor geen rekening te houden met de leeftijd van het personeel, kosten van duurzaamheid inzetbaarheid verlof, ouderschapsverlof, et cetera.

De gemiddelde personeelslast op bestuursniveau bedroeg in 2022 bijna € 86.000. Op basis van school specifieke kenmerken kan op de basisverdeling een individuele formatieve toeslag worden verstrekt.

De middelen bestemd voor de vermindering van de werkdruk worden – conform de doelstelling daarvan - volledig beschikbaar gesteld aan de scholen. De scholen wijzen de beschikbare werkdruk-middelen toe aan de bestedingsdoelen in overleg met het team en de MR.

Specifieke middelen vanuit het samenwerkingsverband of middelen ter bestrijding van onderwijsachterstanden, lerarenbeurzen et cetera worden omgerekend naar formatie en toegekend aan de desbetreffende scholen.

Onderwijsachterstandsmiddelen

De middelen voor de bestrijding van onderwijsachterstanden worden op basis van de schoolscores van het CBS toegekend per brinnummer. Het gaat om vier scholen: OBS de Poolster, OBS de Westhoek, OBS de Aanloop en OBS 75. Conform de systematiek van voorgaande jaren met betrekking tot de gewichtenregeling, worden de baten volledig ingezet. Alle genoemde scholen nemen maatregelen om onderwijsachterstanden te bestrijden. Ingezette maatregelen zijn: klassenverkleining, inzet van onderwijsassistentes, inzet extra leermiddelen en –materialen en meer aandacht voor ouderbetrok-kenheid, zoals de uitvoering van het ouder-kind-project De Verteltas (OBS de Poolster).
Als meest effectief worden door scholen maatregelen als klassenverkleining, inzet van onderwijsassistentes gekoppeld aan pré-teaching en het project De Verteltas ervaren.

Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

Het NPO is ingevoerd voor herstel en ontwikkeling van het onderwijs tijdens en na corona. Door het ministerie is voor twee schooljaren extra budget beschikbaar gesteld (2021-2022 en 2022-2023). In februari 2022 is de bestedingstermijn verlengd met twee jaar. Het is de bedoeling dat de extra middelen worden besteed in de schooljaren 2021-2022 tot en met 2024-2025, dus tot en met juli 2025. De verlenging geeft scholen meer ruimte om weloverwogen interventies te treffen in plaats van snelle keuzes om het geld op tijd uit te geven. Hier zijn ook de leerlingen bij gebaat.

Alle scholen van OPO Borger-Odoorn hebben een schoolscan gemaakt volgens een format. Vervolgens zijn analyses gemaakt en interventies gekozen op basis van de menukaart. De schoolteams zijn door de schoolleiders betrokken bij dit proces. De interventies zijn ondergebracht in de schooljaarplannen en in concept besproken met de directeur-bestuurder en vervolgens met de MR-en. Alle MR-en hebben met de plannen ingestemd. In een enkele geval is op verzoek van de MR een wijziging aangebracht.
In 2022 zijn geen NPO-middelen (0%) ingezet voor de inhuur van personeel niet in loondienst.

Door alle scholen samen zijn de volgende interventies, verdeeld over de menukaart, gekozen:

A	Meer onderwijs om bij groepen leerlingen kennis en vaardigheden bij de spijkeren	Kleuterkracht Begeleiding / inzetten van leerrijke hoeken
B	Effectievere inzet van onderwijs	Begeleiding voor (begrijpend) lezen en rekenen Inzet en begeleiding NT2 leerlingen
C	Sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling van leerlingen	Extra inzet creatieve vakken / talentontwikkeling / muziek / techniek Implementatie Groepsgeluk bij verstoorde groepsdynamiek. Bewegend leren. Begeleiding voor talentontwikkeling
D	Ontwikkeling van de executieve functies van leerlingen.	Differentiatie en coöperatief werken. Leerhouding en eigenaarschap verbeteren en vergroten
E	(Extra) inzet van personeel en ondersteuning	Inzet onderwijsassistenten bij leervertraging bij begrijpend lezen, rekenen, taal (verlengde instructie, pré teaching en/of begeleiding in kleine groepjes). Inzet extra formatie leerkracht voor klassenverkleining. Formatie plusgroep – meer/hoogbegaafdheid.
F	Faciliteiten en randvoorwaarden	Versterken digitale vaardigheden. Workshop boekenkring, ter bevordering leesmotivatie Uitbreiding schoolbieb, ter bevordering leesmotivatie Vakliteratuur Materialen rekenen, woordenschat, lezen Scholing Versterken ouderparticipatie bij leesonderwijs

Belangrijkste effect is dat de groepsdynamiek is verbeterd. Dit is een proces dat tijd kost. De pandemie heeft in meer- of mindere mate invloed gehad op het welbevinden en de sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen. Daarnaast is op een aantal scholen de opbrengst verhoogd. Kinderen worden door verlengde instructie, pré teaching en/of begeleiding in kleine groepjes ondersteunt in hun ontwikkeling en het inlopen van de leervertragingen.

Sociale Veiligheid

Voor kinderen is hun welbevinden en veiligheid een voorwaarde om tot leren en ontwikkelen te komen. Een veilige omgeving voor kinderen en personeel is meer dan een prettige sfeer op school. OPO wil incidenten, zoals ongepast gedrag, intimidatie, pesten en agressie, voorkomen. Daarom wordt geïnvesteerd in een goede vertrouwensband, een prettig klimaat en heldere regels over we binnen OPO met elkaar omgaan. Maar ook door op tijd te signaleren en gericht op te treden. OPO heeft de plicht zorg te dragen voor de sociale veiligheid op de scholen. Binnen OPO wordt het volgsysteem "Zien". gebruikt. Hiermee volgt OPO de kinderen in hun sociale ontwikkeling. Voor de laagste groepen

wordt ook het observatiesysteem DORR gehanteerd. Door gebruik te maken van deze methode kan OPO vroegtijdig op individueel en op groepsniveau sociale problemen bijsturen. Om ook op structurele wijze aandacht te besteden aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van onze leerlingen wordt met het programma Kinderen en hun Sociale Talenten gewerkt.

Scholen van OPO monitoren de sociale veiligheidsbeleving van leerlingen. Daartoe worden vragenlijsten afgenomen via WMK. De uitkomsten worden gebruikt om, waar nodig, zaken te verbeteren. In protocollen wordt het veiligheidsbeleid beschreven . In deze protocollen staat wat OPO in fysiek en sociaal opzicht doet om te zorgen dat zaken goed blijven gaan en wat er gedaan wordt als het toch een keer niet goed gaat.

Binnen OPO wordt gewerkt met een protocol kindermishandeling en huiselijk geweld op basis van de vernieuwde meldcode met afwegingskader. Binnen OPO is een geschoold aandachtsfunctionaris werkzaam, waarmee kan worden overlegd bij vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling. Teams zijn voorgelicht over mogelijke signalen die kunnen wijzen op huiselijk geweld en kindermishandeling.

2.3 Huisvesting & facilitaire zaken

Een functioneel, veilig en gezond schoolgebouw is een voorwaarde voor een goede leef- en leer-omgeving. Goed onderwijs vraagt om kwalitatief goede gebouwen. Het realiseren van een nieuw schoolgebouw of het aanpassen (renoveren/verduurzamen) van een bestaand gebouw, is een complexe opgave.

Doelen en resultaten 2022

Domein Huisvesting & facilitaire zaken

Om te komen tot het kunnen realiseren van de doelstelling ligt er in 2021 een Integraal huisvestingsplan (IHP) in samenwerking met andere onderwijsorganisaties en de gemeente Borger-Odoorn. *In 2021 is een start gemaakt met het IHP. In het IHP zijn de afspraken gemaakt ten aanzien van (ver)nieuwbouw van schoolgebouwen en verduurzaming. Eind december 2022 was het concept al in een vergevorderd stadium. De verwachting is dat het IHP in het eerste kwartaal 2023 wordt vastgesteld in het OOGO en dan wordt voorgelegd aan de gemeenteraad. Na instemming van de gemeenteraad kunnen de eerste (ver)nieuwbouwprojecten van start gaan.*	20-21
OPO Borger-Odoorn heeft zicht op de omgeving voor wat betreft eventuele samenwerking (onderwijsbureau of meer) met andere besturen. *De directeur-bestuurder heeft in 2021 verkennende gesprekken gevoerd met andere besturen over terreinen om samen te werken en elkaar te versterken.*	20-21

Ontwikkelpunten 2023

In 2021 is een start gemaakt met alle schoolbesturen die onderwijs verzorgen en de gemeente Borger-Odoorn, om te komen tot een Integraal Huisvestingsplan (IHP). Het IHP wordt in 2023 vastgesteld en de jaren erna worden het plan ten uitvoer gebracht. OPO Borger-Odoorn is bewust van de verduurzamingsopgave die we in Nederland hebben. In 2022 is, samen met de provincie Drenthe een intentieverklaring ondertekend voor een gezamenlijke inzet om via verduurzaming van het vastgoed te komen tot CO2-reductie. Vanuit deze samenwerking is voor vijf schoolgebouwen een energiescan gemaakt. In 2023 beoordelen we welke maatregelen in de toekomst kunnen worden uitgevoerd.

Toekomstige ontwikkelingen

Huisvesting is meer dan een gebouw. In de huidige arbeidsmarkt wordt het steeds meer gezien als secundaire arbeidsvoorwaarde. Het gaat over beleving. In een fijn gebouw is het ook fijn werken. Dit

komt iedereen ten goede, ook de leerlingen. Goed uitgeruste, opgeruimde en fris onderhouden gangen en ruimtes dragen bij aan het welbevinden en welzijn.

Duurzaamheid wordt steeds belangrijker. Dit heeft niet alleen invloed op het fysieke gebouw en de inrichting, maar ook op het gedrag van de gebruikers.

Een organisatie is continu aan verandering onderhevig, waardoor de vraag naar flexibiliteit toeneemt, zowel in pandvolume als in inrichting. Covid-19 heeft bijvoorbeeld grote invloed op het hybride werken, wat zich doorvertaalt naar de huisvesting. Onderwijsconcepten maken dat ruimtes andere functies kunnen krijgen.

Voor schoolbesturen in het primair onderwijs is het lastig om zelf te investeren in schoolgebouwen. Het lijkt er op dat er in 2023 een wetwijziging komt waarin het investeringsverbod voor besturen wordt aangepast. Door de wetswijziging is het mogelijk voor schoolbesturen met eigen publieke middelen investeringen te doen ten aanzien van uitbreidingen en/of nieuwbouw. Door deze wijziging is het mogelijk investeringen te doen tijdens (ver)nieuwbouw die leiden tot een verlaging van onderhoudslasten op de langere termijn.

Schoolbesturen worden verplicht een meerjarig onderhoudsplan (MJOP) te maken. OPO Borger-Odoorn laat door Lindhorst dit plan opstellen en voldoet daarmee nu al aan deze wettelijke plicht.

Huisvesting

OPO Borger-Odoorn heeft elf scholen op tien locaties gevestigd. De organisatie van het onderhoud van de te onderscheiden scholen is op verschillende wijzen geregeld:

Schoolgebouwen Bestuur OPO Borger-Odoorn:
- OBS de Ekkelhof
- OBS School 75
- OBS de Aanloop
- OBS de Westhoek
- OBS de Linderakkers

Schoolgebouwen gemeente Borger-Odoorn:
- Daltonschool Ees
- OBS de Weiert
- OBS de Zweng

Schoolgebouwen Woningbouwstichting Lefier (MFA):
- OBS de Meander
- Montessorischool
- OBS de Poolster

Bestuur OPO Borger-Odoorn

Tweejaarlijks stelt een extern bureau als opdracht van de vijf scholen een onderhoudsrapportage op, conform NEN 2767, welke inzicht geeft in de technische staat van het gebouw en de exploitatiekosten in de toekomst. In januari 2021 heeft de laatste rapportage plaatsgevonden voor de uitvoeringsjaren 2021 en 2022. In 2023 wordt het meerjarenonderhoudsplan geactualiseerd.

Gemeente Borger-Odoorn

De gemeente en OPO Borger-Odoorn hebben op 30 juni 2015 een bruikleenovereenkomst gesloten, waarin is vastgelegd dat het MJOP leidend zal zijn ten aanzien van de uit te voeren werkzaamheden. OPO Borger-Odoorn draagt de ontvangen vergoeding inzake Materiële Instandhouding (MI) van het Rijk voor het onderhoud van de binnen- en buitenkant van de betreffende schoolgebouwen af aan de gemeente. Met de gemeente is overeengekomen dat het MJOP 3-jaarlijks geactualiseerd zal worden. De laatste actualisatie dateert uit 2021.

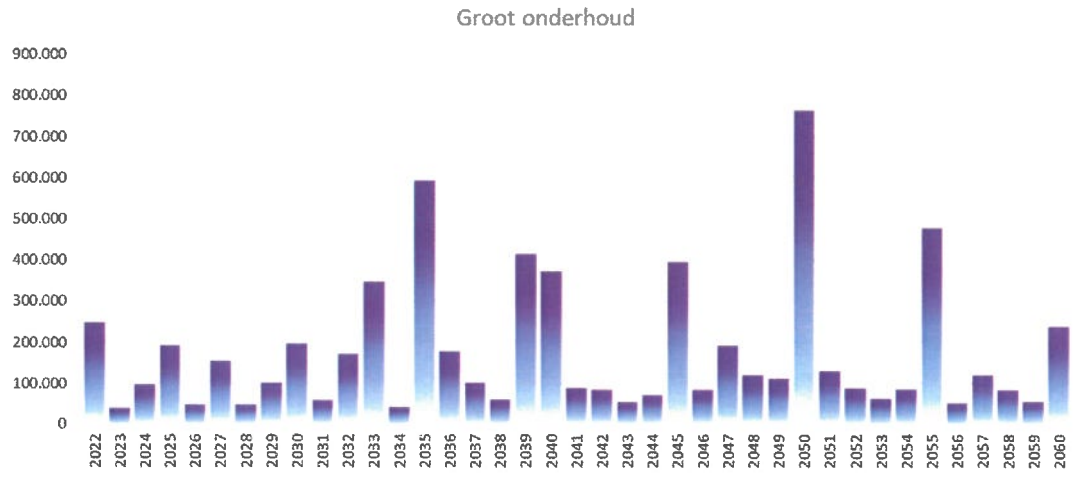
Woningbouwstichting Lefier

De Beheerstichting, Stichting MFA's Borger-Odoorn, heeft in 2017 aan Sweco opdracht gegeven een MJOP op te stellen voor beide MFA's voor de binnenkant van de gebouwen; dit in overeenstemming met de zogenaamde kruisjeslijst. In de kruisjeslijst is vastgelegd welke onderdelen ten laste van de beheerstichting komen en welke ten laste van woningcorporatie Lefier.

Met de gemeente Borger-Odoorn heeft OPO Borger-Odoorn op 9 juni 2015 een overeenkomst gesloten over de wijze waarop de huur aan Lefier en de servicekosten aan de beheerstichting verrekend zullen worden. In deze constructie blijft de bijdrage van OPO beperkt tot de werkelijk ontvangen vergoeding van (vrijwel) alle gebouwafhankelijke componenten Materiële Instandhouding (MI) van het Rijk.

Onderhoud 2022

De uitgaven voor het planmatig onderhoud worden direct ten laste van de onderhoudsvoorziening gebracht. De dotatie aan de voorziening bedroeg in 2022 € 117.446. Daarnaast zijn er de jaarlijkse kosten: klachtenonderhoud en contractonderhoud. Op basis van vierkante meters wordt een inschatting gemaakt van de uitgaven, respectievelijk € 15.616 en € 12.000. De werkelijke uitgaven in 2022 bedroegen € 23.892 respectievelijk € 12.721. De verwachte kosten voor groot onderhoud in de komende jaren kan grafisch als volgt worden weergegeven:

Aan de gemeente Borger-Odoorn zijn de ontvangen MI-middelen van het Rijk inzake het gebouw-onderhoud en onderhoudsbeheer van Daltonschool te Ees, De Zweng en De Weiert overgedragen: € 78.591.

Voor de twee scholen OBS De Poolster en OBS De Meander die gehuisvest zijn in een Multi Functionele Accommodatie (MFA) vindt verrekening plaats conform de "regeling en overeenkomst voor school-

ruimte in MFA Noorderbreedte en MFA Het Hunzehuys". De gemeente vergoedt de betaalde huur aan de woningcorporatie en de servicekosten aan Beheerstichting MFA's Borger-Odoorn. Op het totaalbedrag wordt de MI vergoeding van het Rijk in mindering gebracht.

Integraal huisvestingsplan IHP

In Nederland zijn veel oude schoolgebouwen; dit is ook het geval bij OPO Borger-Odoorn. Samen met de gemeente wordt gewerkt aan een Integraal Huisvestingsplan waarin wordt beschreven hoe we samen gaan werken om te komen tot schoolgebouwen die voldoen aan de hedendaagse eisen en wensen ten aanzien van gezondheid en duurzaamheid. Een gemeentelijke IHP is nu nog geen wettelijke plicht maar in de toekomst wordt elke gemeente verplicht iedere vier jaar een IHP vast te stellen in overleg met de schoolbesturen.

Vooruitlopend op de wetswijziging is in 2021 het proces gestart om te komen tot een IHP voor de gemeente Borger-Odoorn. In 2023 zal dit plan gereed zijn en kan het besluitvormingsproces plaatsvinden.

2.4 Financieel beleid

Resultaat 2022 en strategisch financieel meerjarenbeleid

De jaarrekening 2022 sluit met een positief resultaat van € 125.917. Het resultaat is daarmee voordeliger dan in de begroting oorspronkelijk was geraamd (geraamd was € 332.340 nadelig). Nadat een deel van het resultaat is onttrokken dan wel toegevoegd aan specifiek daarvoor gevormde bestemmingsreserves, wordt het restant toegevoegd aan de algemene reserve. Na resultaatverdeling bedraagt de algemene reserve per 31 december 2022 € 1.853.025. Gezien de omvang van de stichting en het ingeschatte risicoprofiel mag daarmee geconcludeerd worden dat de financiële positie van onze stichting gezond is. Toch kunnen (en moeten) hierbij een paar kanttekeningen worden geplaatst.

- De exploitatierekeningen t/m verslagjaar 2020 werden positief beïnvloed door de ontvangen samenvoegingssubsidies. Door de afloop van de fusiebekostiging worden deze baten ingaande 2021 niet meer ontvangen, waardoor er meer druk is komen te staan op de exploitatie. Alle lasten moeten nu in beginsel worden gefinancierd vanuit reguliere bekostiging. Voor de jaren 2021 tot en met 2025 zal de druk echter nog kunnen worden beperkt door de inzet van NPO-middelen.

- De komende jaren zal de krimp van het aantal leerlingen een nadelig effect hebben op de exploitatie. Daarnaast heeft ook de inwerkingtreding van de vereenvoudigde bekostiging ingaande 2023 een structureel nadelig effect op de exploitatie van onze stichting.

- Vanaf 2024 worden op grond van het IHP van de gemeente Borger-Odoorn ook van onze stichting aanzienlijke investeringen verwacht op het gebied van duurzaamheid. Zowel op de kasstromen als ook op de exploitatie zal dit een aanzienlijke invloed hebben.

Om OPO Borger-Odoorn duurzaam financieel gezond te houden en om het juiste evenwicht te kunnen behouden tussen de kosten van de verschillende beleidsterreinen, staan de volgende uitgangspunten de komende jaren centraal binnen het financieel beleid:

Duurzaam financieel beleid

Om OPO Borger-Odoorn ook op de lange termijn financieel gezond te houden, is het van belang om vooruit te kijken en te denken. Ondanks alle (financiële) onzekere factoren die binnen het onderwijs

spelen, moet steeds een beredeneerde voorspelling worden gemaakt van verschillende factoren die van invloed kunnen zijn op toekomstige inkomsten en uitgaven. Vervolgens moeten deze verwachtingen worden vertaald naar strategisch en financieel beleid, om tijdig en adequaat bij te kunnen sturen. Hierbij moet nadrukkelijk verbinding worden aangebracht tussen de verschillende beleidsterreinen, met als uitgangspunt het verzorgen van goed onderwijs.

Gericht op het primaire proces

Onderwijs vindt plaats in de klas en daarom dienen zoveel mogelijk middelen ingezet te worden ten behoeve van het primaire proces. In de eerste plaats gaat het hierbij om 'handen in de klas', maar daarnaast moet ook aan een aantal randvoorwaarden worden voldaan. Door dit uitgangspunt centraal te stellen, dienen (zeker bij dalende inkomsten) ook steeds nut en noodzaak van bovenschoolse voorzieningen te worden geëvalueerd. Naast de beschikbare middelen, kunnen ook onderwijskundige en strategische ontwikkelingen leiden tot een heroverweging.

Efficiënte bedrijfsvoering

OPO Borger-Odoorn zal steeds actief moeten zoeken naar mogelijkheden om de bedrijfsvoering te verbeteren en tegelijkertijd de kosten zoveel mogelijk te beperken. Effectief inkoopbeleid is bijvoorbeeld noodzakelijk om kwalitatief goede en passende producten en diensten in te kunnen kopen tegen een zo gunstig mogelijke prijs en met zo min mogelijk administratieve lasten.

Strategisch HRM

De grootste uitgavenpost binnen OPO is personeel. Gemiddeld bedragen de personele lasten tussen de 80% en de 85% van de totale exploitatie. Financiële krimp dient dan ook bijna per definitie grotendeels opgevangen te worden door het terugdringen van de omvang van de formatie. De mogelijkheden zijn hierbij echter beperkt. De wet Werk en Zekerheid veroorzaakt al snel verplichtingen ten aanzien van (tijdelijke) medewerkers, waardoor het soms lastig is om een flexibele schil van personeel in te richten. Essentieel onderdeel van duurzaam financieel beleid is strategisch HRM-beleid (SHRM), met als doel zowel de individuele medewerkers als de gehele formatie tijdig en blijvend in lijn te brengen met toekomstige ontwikkelingen en strategische keuzes. SHRM en personeelsbeleid gericht op de duurzame inzetbaarheid van medewerkers is noodzakelijk om ziekteverzuim en vroegtijdige uitval zoveel mogelijk te beperken.

Transparant financieel beleid

Om binnen alle lagen en geledingen van de organisatie te komen tot een adequate en efficiënte inzet van beschikbare middelen, is het van belang dat het financieel beleid transparant is en de keuzes en uitgangspunten kunnen rekenen op voldoende draagvlak. Bekendheid met en betrokkenheid bij het strategisch beleid van OPO Borger-Odoorn is hierbij een voorwaarde. Door aan deze voorwaarden te voldoen, kunnen ook lastige financiële keuzes rekenen op meer begrip.

Eigenaarschap

Eigenaarschap is belangrijk binnen de stichting; het bestuur bepaalt 'het wat', de scholen bepalen tot op zekere hoogte 'het hoe'. Hierbij hoort ook de ruimte om zelf financiële keuzes te maken en daar ook de verantwoordelijkheid voor te dragen. Gezocht gaat worden naar manieren om binnen een werkbare financiële administratie te werken met budgetten, waarbinnen financiële keuze kunnen worden gemaakt op basis van onderwijskundig en strategisch beleid, met de daarbij geldende verantwoording en verantwoordelijkheid. Een bijkomend voordeel van het werken met vastgestelde budgetten is de overzichtelijkheid van de begrotingssystematiek, waardoor het ook eenvoudiger is om

bij te sturen op basis van strategische keuzes. In 2023 zullen hierin grote stappen worden gezet.

2.5 Continuïteitsparagraaf

Schoolbesturen moeten in het bestuursverslag een continuïteitsparagraaf opnemen, waarin de financiële situatie van de instelling wordt verantwoord aan de hand van een aantal vastgestelde onderwerpen. Dit past in een trend om in het jaarverslag niet alleen te rapporteren over het handelen in het verleden, maar ook aandacht te besteden aan de continuïteit van de organisatie in de toekomst.

Formatie

De toekomst laat ten aanzien van de ontwikkeling van het aantal leerlingen op de scholen nog steeds een (lichte) krimp zien. Hierdoor zullen de komende jaren minder rijksbijdragen worden ontvangen. Uiteraard heeft de daling van de rijksbijdragen consequenties voor de begroting 2023 en het bijbehorende meerjarenperspectief (MJP) van de stichting. Deze ontwikkelingen worden nauwgezet gemonitord en er worden tijdig adequate beleidsmatige maatregelen getroffen. Dit heeft er inmiddels toe geleid dat er zich de laatste jaren een behoorlijke krimp in het personeelsbestand heeft voorgedaan. Doordat er vanaf medio 2021 gedurende een tweetal schooljaren additionele, maar wel incidentele middelen in het kader van de NPO worden ontvangen, is de daling in de formatie tijdelijk afgevlakt en was er over 2021 zelfs voor het eerst sinds jaren weer sprake van een stijging van de formatie. Als gevolg van de daling van het aantal leerlingen en de afname van de NPO-middelen, laat 2022 wel weer een daling zien.

Nadat de NPO-periode (er worden gedurende een tweetal schooljaren (2021-2022 en 2022-2023) additionele middelen in het kader van de NPO ontvangen) is afgelopen, zal de projectformatie die vanuit deze NPO-middelen wordt gefinancierd weer vervallen. Voor de jaren daarna zal de formatie neerwaarts worden bijgesteld op basis van de verwachte leerlingendaling. Naar verwachting kan deze leerlingendaling worden opgevangen door natuurlijke afvloeiing. In het meerjarenperspectief worden op dit moment dan ook geen Rddf-plaatsingen voorzien. Het verwachte verloop van personeel kan uitgedrukt in fte's als volgt worden weergegeven:

Personeel *(in fte's)*	2022	2023	2024	2025	2026
Directie	0,90	0,90	0,90	0,90	0,90
Directie scholen	6,75	6,75	6,75	6,75	6,75
Personeel primair proces (OP)	63,72	61,47	60,32	59,12	58,45
Ondersteunend personeel (OOP)	12,26	10,01	9,82	9,62	9,52
Totaal	83,63	79,12	77,79	76,39	75,62

(Aantallen einde jaar)

Er worden in de komende jaren nog geen structurele wijzigingen verwacht voor wat betreft het aantal fte's op managementniveau. Het aantal fte's OOP wordt voor een belangrijk deel gevormd door medewerkers op het onderwijsbureau en onderwijsassistenten en medewerkers voor administratieve ondersteuning op de scholen. Ook hierin worden in het meerjarenperspectief na de NPO-periode vooralsnog geen grote wijzigingen verwacht. Het onderwijsbureau werkt momenteel met de minimale bezetting die noodzakelijk is om op een professionele manier haar taken te kunnen uitvoeren.

De laatste jaren is er krapte op de arbeidsmarkt te merken. Gezien deze situatie is het van belang om de formatiebehoefte de komende jaren goed te monitoren, zodat de uitstroom via natuurlijk verloop kan worden opgevangen met bekwaam personeel. OPO Borger-Odoorn werkt samen met andere openbare besturen onder de noemer 'Top Drenthe'. Hierin werken de besturen samen op het gebied van invalkrachten. Door de krapte op de arbeidsmarkt is het goed om flexibele medewerkers te binden aan de eigen organisatie. Ook is het fijn als kan worden beschikt over een vaste pool van invalkrachten. Daarom is er binnen OPO Borger-Odoorn in het verleden besloten om een vaste invalpool te vormen.

Leerlingenaantal

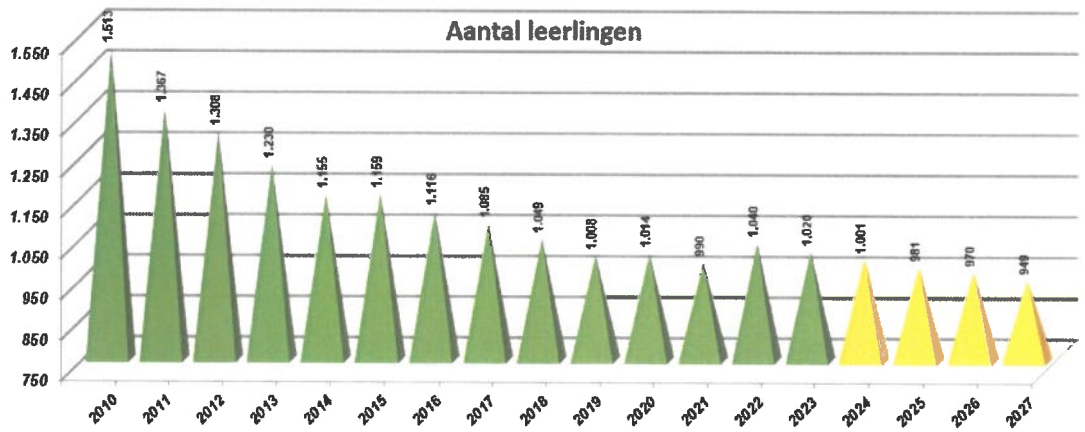
Het aantal leerlingen van de 11 scholen binnen OPO Borger-Odoorn is per 1 februari 2023 vastgesteld op 1.020 leerlingen (1 februari 2022: 1.040). Na de incidentele kleine stijging in 2020, heeft 2022 net als 2021 een kleine leerlingendaling laten zien. De afname bedraagt uiteindelijk 20 leerlingen.

In de ramingen voor komende jaren wordt vooralsnog uitgegaan van een dalend verloop:

Ontwikkeling van het aantal leerlingen

Brinnr.	Naam	1-feb					
		2022	2023	2024	2025	2026	2027
12LU00	De Meander en De Montessorischool	274	261	258	252	248	246
12TV00	Daltonschool	52	55	53	51	50	49
13LA00	De Ekkelhof	50	46	45	49	50	50
13XE00	Nieuw-Buinen 75	64	65	62	60	58	46
14AL00	De Poolster	150	160	163	165	169	170
18TP00	De Aanloop	67	67	65	63	61	60
18UV00	De Westhoek	54	45	42	35	33	30
18VZ00	De Linderakkers	68	69	64	62	61	59
18WH00	De Weiert	187	187	184	181	179	179
18WQ00	De Zweng	74	65	65	63	61	60
	totaal	1.040	1.020	1.001	981	970	949

Grafisch kan het historisch en toekomstig verloop van het aantal leerlingen als volgt worden gepresenteerd:

Als gevolg van de wijzigingen in de bekostiging van het primair onderwijs ingaande 2023, is de teldatum van het aantal leerlingen van 1 oktober naar 1 februari verschoven. Hierdoor ontstaat er in

de bovenstaande grafiek een kleine 'stijging' van het aantal leerlingen van 2021 naar 2022. De stijging is echter administratief en leid niet tot hogere rijksbijdragen.

Begroting 2023 en meerjarenperspectief 2024-2027

De begroting 2023 sluit met een negatief saldo van € 74.094. Dit tekort wordt veroorzaakt doordat het structurele nadeel van ruim € 113.000 dat OPO ondervindt als gevolg van de vereenvoudiging van de bekostiging niet in één jaar wordt opgevangen.

Het meerjarenperspectief (MJP 2024-2027) laat vervolgens een wisselend beeld zien. Gezien de gezonde vermogenspositie van OPO Borger-Odoorn is het streven niet primair gericht op positieve exploitatiesaldi. Hierdoor bestaat er de komende jaren naar verwachting voldoende financiële ruimte voor nieuwe onderwijsimpulsen (waaronder de investeringen in het kader van duurzaamheid)

Begroting 2023 en Meerjarenperspectief 2024-2027

	Begroting 2023		Begroting 2024		Begroting 2025		Begroting 2026		Begroting 2027	
Baten										
Rijksbijdragen OCW	9.001.392		8.498.015		8.327.219		8.278.842		8.230.009	
Overige overheidsbijdragen	338.150		338.150		338.150		338.150		338.150	
Werk in opdracht van derden	0		0		0		0		0	
Overige baten	0		0		0		0		0	
Totaal baten		**9.339.542**		**8.836.165**		**8.665.369**		**8.616.992**		**8.568.159**
Lasten										
Personele lasten	7.593.499		7.155.501		7.101.185		7.012.902		7.010.668	
Afschrijvingen	192.294		203.846		199.671		192.982		192.982	
Huisvestingslasten	1.000.446		1.000.446		1.000.446		1.000.446		1.000.446	
Overige lasten	630.397		467.850		465.350		462.850		461.350	
Totaal lasten		**9.416.636**		**8.827.643**		**8.766.652**		**8.669.180**		**8.665.446**
Saldo baten en lasten		**-77.094**		**8.522**		**-101.283**		**-52.188**		**-97.287**
Saldo financiële baten en lasten		**3.000**		**3.000**		**3.000**		**3.000**		**3.000**
Exploitatiesaldi		**-74.094**		**11.522**		**-98.283**		**-49.188**		**-94.287**

Het bovenstaande meerjarenperspectief is ontleend aan de vastgestelde en goedgekeurde meerjarenbegroting van OPO Borger-Odoorn.

Op grond van deze geprognosticeerde exploitatieresultaten en rekening houdende met het meerjareninvesteringsplan inzake meubilair, leermiddelen, ICT en overige materiële vaste activa (duurzaamheid) en het meerjarenonderhoudsplan kunnen voor de komende jaren de volgende balansprognoses worden gepresenteerd:

Balans OPO Borger-Odoorn MJP

ACTIVA	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Vaste activa						
Immateriële activa	0	0	0	0	0	0
Materiële activa	892.783	1.016.428	1.667.395	1.650.898	1.611.383	1.500.833
Financiële activa	2.234	2.234	2.234	2.234	2.234	2.234
Totaal vaste activa	**895.017**	**1.018.662**	**1.669.629**	**1.653.132**	**1.613.617**	**1.503.067**
Vlottende activa						
Voorraden	0	0	0	0	0	0
Vorderingen	133.670	131.099	128.657	126.086	124.673	121.974
Effecten	0	0	0	0	0	0
Liquide middelen	4.377.838	4.030.672	3.202.627	2.997.582	2.902.069	2.966.819
Totaal vlottende activa	**4.511.507**	**4.161.771**	**3.331.284**	**3.123.668**	**3.026.742**	**3.088.792**
TOTAAL ACTIVA	**5.406.524**	**5.180.433**	**5.000.913**	**4.776.800**	**4.640.359**	**4.591.859**

PASSIVA	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Vaste passiva						
Eigen vermogen	2.260.164	2.186.070	1.949.925	1.727.809	1.678.621	1.584.334
Voorzieningen	1.982.630	1.853.012	1.930.897	1.951.280	1.876.336	1.945.621
Langlopende schulden	0	0	0	0	0	0
Totaal vaste passiva	**4.242.794**	**4.039.082**	**3.880.823**	**3.679.089**	**3.554.956**	**3.529.955**
Vlottende passiva						
Vlottende passiva	1.163.731	1.141.351	1.120.091	1.097.711	1.085.402	1.061.904
Totaal vlottende passiva	**1.163.731**	**1.141.351**	**1.120.091**	**1.097.711**	**1.085.402**	**1.061.904**
TOTAAL PASSIVA	**5.406.524**	**5.180.433**	**5.000.913**	**4.776.800**	**4.640.359**	**4.591.859**

Een aantal aspecten in deze meerjarenbalans verdient een nadere toelichting:

- De materiële vaste activa zullen met name in 2024 stijgen. Dit komt door de voorgenomen investeringen in duurzaamheid. Mede als gevolg van de hiermee gepaard gaande kasstroom, zal het saldo aan liquide middelen in dat jaar ook fors dalen. De daling van de liquide middelen wordt verder met name veroorzaakt door de inzet van de resterende NPO-middelen.

- Het eigen vermogen laat een dalende tendens zien. Enerzijds komt dat door de negatieve exploitatieresultaten die in het meerjarenperspectief voor bovenstaande periode worden voorzien. Anderzijds zal in de periode 2023-2025 ook de volledige bestemmingsreserve van de NPO worden besteed (€ 371.500).

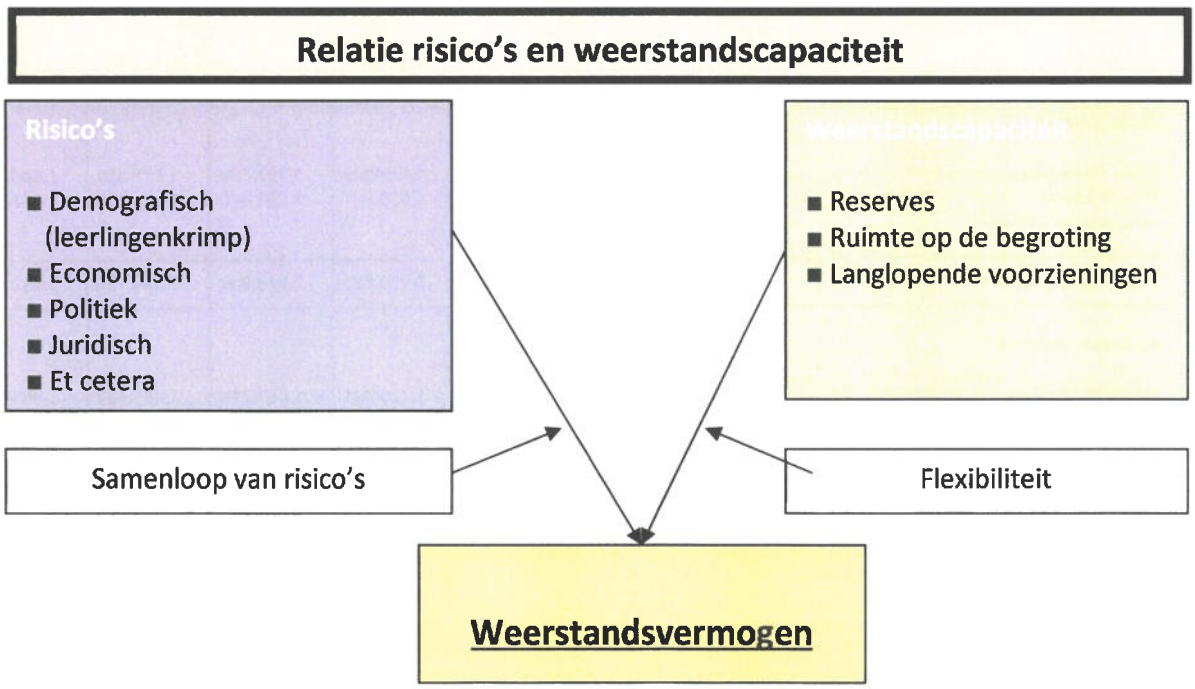
Rapportage aanwezigheid en werking van het risicobeheersings- en controlesysteem

Het risicobeheersingssysteem kan niet los worden gezien van het weerstandsvermogen.

> "De omvang van het weerstandsvermogen is een maat voor de 'robuustheid' van de exploitatie van OPO Borger-Odoorn. Dit is van belang wanneer zich een financiële tegenvaller voordoet. Door aandacht voor het weerstandsvermogen kan worden voorkomen dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigen".

De essentie is dat een organisatie zichzelf dient af te vragen hoeveel vermogen ze nodig heeft om de continuïteit en efficiency van de activiteiten te kunnen waarborgen. Deze paragraaf bevat daarom onder andere een inventarisatie van de weerstandscapaciteit en van de risico's. Nadat de risico's in beeld zijn gebracht, kan de weerstandscapaciteit worden berekend. De risico's kunnen vervolgens aan de weerstandscapaciteit worden gerelateerd. Het weerstandsvermogen is tenslotte de verhouding tussen de weerstandscapaciteit en de risico's die de stichting loopt.

Het vorenstaande kan modelmatig als volgt worden vormgegeven:

Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

Doordat onderwijsactiviteiten worden ondernomen, wordt een veelheid aan risico's gelopen. In het kader van bestuurlijke transparantie is het daarom verstandig risico's in kaart te brengen. Dit stelt als randvoorwaarde dat de stichting in staat moet zijn het proces van identificatie, analyse en beheersing van risico's goed te doorlopen. Door effectief risicomanagement te bedrijven is de stichting zowel in

staat om bestuurlijke transparantie te garanderen, als ook de bedrijfsvoering efficiënter te doen verlopen. Dit maakt dat risicomanagement middelen kan opleveren; middelen die weer ten goede kunnen komen aan de kerntaak van de stichting: het faciliteren van het geven van goed onderwijs.

De risico's worden hier in zijn algemeenheid benoemd. Het gaat daarbij om risico's waarvoor nog geen maatregelen getroffen zijn, maar die, mochten deze risico's zich daadwerkelijk voordoen, van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie van de stichting. Voor het dekken van deze risico's is een financiële buffer noodzakelijk.

Ten aanzien van de schaderisico's geldt dat het belangrijkste deel hiervan is verzekerd. Hierbij wordt het risico op het optreden van schade afgewenteld op de verzekeraar. Uiteraard staat hier premiebetaling tegenover. Voor overige risico's van te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten worden voorzieningen getroffen. Deze voorzieningen vormen een onderdeel van het vreemd vermogen en zijn daarom niet vrij inzetbaar

Risico: leerlingenaantal

Als meest risicovolle aspect wordt de ontwikkeling van het aantal leerlingen en het relatief grote aantal kleine scholen ingeschat. Er is de komende jaren sprake van verder dalende leerlingenaantallen. Daarnaast is moeilijk in te schatten wat het gevolg is van eventuele wijzigingen in de organisatiestructuur (aantal scholen). Een van de belangrijkste toekomstige ontwikkelingen betreft de wijze waarop OPO Borger-Odoorn derhalve om moet gaan met de verwachte krimp in deze regio in combinatie met een ontoereikende vergoeding van de overheid voor één school in ieder dorp. Krimp is een feit en zal geaccepteerd moeten worden. Het meerjarenperspectief en het personeelsbeleid worden hierop afgestemd. De krimp kan er toe leiden dat een school onder de gemeentelijke opheffingnorm komt.

Risico: onderhoud

De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het buitenonderhoud van de schoolgebouwen. Een risico dat bestaat is dat schoolbesturen in krimpregio's in de nieuwe situatie worden geconfronteerd met een onderhoudsbudget dat is gebaseerd op een teruglopend aantal leerlingen. Die krimp doet zich niet voor in de onderhoudsposten van het qua omvang gelijkblijvende gebouw.

De gemeente blijft, ook na het overhevelen van de verantwoordelijkheid van het buitenonderhoud, overigens wel verantwoordelijk voor nieuwbouw en 1e inrichting. Complicerende factor is het feit dat het schoolbestuur in het schoolbestuurlijk overleg met de gemeente afspraken moet maken over de wijze waarop invulling zal worden gegeven aan renovatieprojecten.

Risico: formatie

De formatie moet in omvang aansluiten bij de dalende inkomsten ten gevolge van de dalende leerlingaantallen. Door strategisch personeelsplanning en het optimaal benutten van interne mobiliteit van medewerkers verwacht OPO Borger-Odoorn hier adequaat op te kunnen anticiperen.

Niet alleen de omvang, maar ook de samenstelling van de totale formatie moet toekomstbestendig zijn. Naast het belang van het juiste evenwicht tussen 'handen in de klas' en ondersteuning (inclusief aansturing en bedrijfsvoering), is het ook van belang dat beschikbare functies en competenties binnen de formatie aansluiten bij onderwijskundige en maatschappelijke ontwikkelingen. Door in te zetten op strategisch personeelsbeleid (SHRM), anticipeert OPO Borger-Odoorn op bestuurs-, school- en individueel niveau op duurzame inzetbaarheid. Professionalisering en goed werkgeverschap spelen hierbij een belangrijke rol.

Weerstandscapaciteit

Een precies sluitende begroting zonder dat weerstandscapaciteit in welke vorm dan ook aanwezig is, leidt er toe dat elke tegenvaller (ongeacht de omvang), een probleem oplevert. Het onderwijskundig beleid staat op dat moment direct onder druk. Een buffer in de vorm van weerstandscapaciteit is daarom wenselijk. De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen die kunnen worden ingezet om optredende tegenvallers op te kunnen vangen: naast de reserves is dit de eventuele ruimte op de begroting. Wanneer de weerstandscapaciteit zich op precies het gewenste niveau bevindt, leidt een financiële tegenvaller uiteraard onmiddellijk tot een te lage weerstandscapaciteit.

Bij nieuw optredende risico's moet de weerstandscapaciteit worden verhoogd, bij het vervallen van risico's kan de weerstandscapaciteit worden verlaagd. Er ontstaat dus een dynamisch geheel. Het tempo waarin het aanpassen van de weerstandscapaciteit gebeurt, is afhankelijk van de flexibiliteit van de stichting. Sommige kostenposten kunnen snel worden omgebogen, andere (bijvoorbeeld afschrijvingen) pas op langere termijn. Bij samenloop van tegenvallers kan in principe een groot deel van de weerstandscapaciteit in korte tijd verloren gaan. Bij elkaar snel opvolgende tegenvallers ontbreekt daarbij de tijd om de verloren gegane weerstandscapaciteit weer op te bouwen.

Het door OPO Borger-Odoorn gevoerde beleid ten aanzien van de weerstandscapaciteit is onveranderd ten opzichte van voorgaande jaren. De weerstandscapaciteit is onder te verdelen in incidentele en in structurele weerstand. Beide onderdelen worden toegelicht.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit betreft het vermogen om tegenvallers eenmalig op te vangen zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van onderwijstaken op het geldende niveau. Inzet van de incidentele middelen is alleen noodzakelijk als het bestuur hiervoor geen budget op de begroting heeft geautoriseerd. Dit vereist daardoor altijd een bestuursbesluit. De incidentele weerstandscapaciteit wordt bepaald door de stand van de algemene reserve en van de bestemmingsreserves. Van de bestemmingsreserves ligt de bestedingsrichting in meer of mindere mate vast. Het bestuur kan echter de bestedingsrichting van de bestemmingsreserves – indien noodzakelijk - wijzigen.

Ook stille reserves maken onderdeel uit van de incidentele weerstandscapaciteit. Met stille reserves worden activa bedoeld die niet tegen de (hogere) marktwaarde op de balans worden gewaardeerd. Hierbij kan worden gedacht aan directeurswoningen of aan in bezit zijnde aandelen. Stille reserves bestaan alleen in die gevallen waarbij deze activa direct verkoopbaar zijn en dus niet noodzakelijk zijn voor de directe uitvoering van onderwijskundige taken. Dergelijk reserves komen bij OPO Borger-Odoorn op dit moment niet voor.

In de volgende tabel wordt de incidentele weerstandscapaciteit in de vorm van eigen vermogen op 31 december 2022 (nog voor de resultaatverdeling van 2022) weergegeven:

Omschrijving		*(bedragen x € 1)*
Algemene reserve		
Algemeen		
- algemene reserve	1.946.760	
		1.946.760
Bestemmingsreserves		
Publiek		
- Publiek	159.843	
Privaat		
- Tussenschoolse opvang	14.366	
		174.209
Bestemmingsfondsen		
Publiek		
-	0	
Privaat		
- Kansen in de buurt / Aukje Wolff	13.277	
		13.277
Rekeningresultaat		
- Resultaat 2022		125.917
Totale incidentele weerstandscapaciteit		**2.260.164**

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande onderwijstaken over meerdere jaren. De structurele weerstandscapaciteit zou kunnen bestaan uit een in de begroting opgenomen bedrag voor 'onvoorzien'. Bij OPO Borger-Odoorn is een dergelijk post niet aanwezig.

Weerstandsvermogen

Bij het optimaliseren van het weerstandsvermogen spelen naast weerstandscapaciteit en risico's als zodanig ook andere factoren een rol. Het gaat hierbij om het aanpassingsvermogen of de flexibiliteit van de organisatie en om de kans op gelijktijdigheid van tegenslagen. Op zichzelf genomen kleine risico's kunnen door toeval gelijktijdig of vlak na elkaar optreden, waardoor toch een groot beroep op de weerstandscapaciteit noodzakelijk is. De kansen op verschillende soorten tegenvallers kunnen afhankelijk zijn.

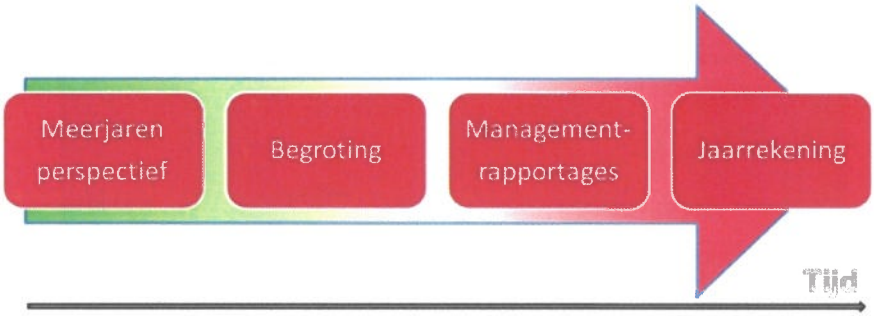
Door de relatie tussen risicomanagement en de weerstandsparagraaf in begroting en de jaarrekening, ligt de nadruk op het inschatten van de financiële gevolgen. Risicomanagement gaat echter ook voor een belangrijk deel om bewustwording. De kracht van een goed in de stichting beklijfd risicomanagement is dat de stichting zich bewust is welke onzekerheden de door het bestuur gestelde doelstellingen in de weg staan. En dat maatregelen hiertegen kunnen worden getroffen.

Conclusie

OPO Borger-Odoorn kent in beginsel een bijzonder risicoprofiel (krimp en relatief veel kleine scholen). Gezien de dalende leerlingaantallen van de afgelopen jaren, was het op grond daarvan tot een aantal jaren geleden noodzakelijk het weerstandsvermogen op een voldoende niveau te brengen. Gezien de omvang van het huidige eigen vermogen mag gesteld worden dat de stichting een gezonde financiële

buffer heeft en dat het streven naar het vergroten van het eigen vermogen zoals dat tot en met 2013 nog het uitgangspunt was al jaren weer is losgelaten.

Gedurende het jaar 2023 zal - conform hetgeen ook in voorgaande jaren reeds gebruikelijk was - de werkelijke ontwikkeling nauwgezet worden gevolgd. De daartoe opgezette planning- en controlcyclus moet het mogelijk maken om tijdig ontwikkelingen te signaleren en daarop te anticiperen, zodat middelen efficiënt ten behoeve van een optimaal onderwijsproces kunnen worden aangewend. Een volwaardige cyclus vereist een terugkoppeling van de financiële raming met de inhoudelijke doelstellingen. Bij de toetsing en controle achteraf dienen op een soortgelijke wijze de financiële afrekening en de inhoudelijke realisatie met elkaar in verband gebracht te worden.

3. Verantwoording van de financiën

3.1 Balans en staat van baten en lasten

In de volgende paragrafen worden de belangrijkste verschillen tussen de balansen per 31 december, de rekening 2022 enerzijds en de begroting 2022 en de rekening 2021 anderzijds nader gespecificeerd en toegelicht.

Balans

De verkorte balans per 31 december van onze stichting kan als volgt worden weergegeven:

Balans per ultimo december

ACTIVA	2022	2021	PASSIVA	2022	2021
Vaste activa			**Vaste passiva**		
Immateriële activa	0	0	Eigen vermogen	2.260.164	2.134.246
Materiële activa	892.783	737.700	Voorzieningen	1.982.630	1.811.919
Financiële activa	2.234	2.234	Langlopende schulden	0	0
Totaal vaste activa	**895.017**	**739.934**	**Totaal vaste passiva**	**4.242.794**	**3.946.165**
Vlottende activa			**Vlottende passiva**		
Voorraden	0	0	Kortlopende schulden	1.163.731	1.134.084
Vorderingen	133.670	725.227			
Effecten	0	0			
Liquide middelen	4.377.838	3.615.089			
Totaal vlottende activa	**4.511.507**	**4.340.316**	**Totaal vlottende passiva**	**1.163.731**	**1.134.084**
TOTAAL ACTIVA	**5.406.524**	**5.080.249**	**TOTAAL PASSIVA**	**5.406.524**	**5.080.249**

Het balanstotaal van de stichting is in 2021 toegenomen met ruim € 326.000.

Een aantal verschillen bij posten op de activa-zijde van de balans (debetzijde; de bezittingen) en de passiva-zijde van de balans (creditzijde; hoe zijn de bezittingen gefinancierd), wordt hieronder kort toegelicht.

- De stijging van de materiële vaste activa (€ 155.000) wordt met name veroorzaakt door investeringen in ICT.
- De daling van de vorderingen (€ 592.000) wordt enerzijds veroorzaakt doordat de gemeente Borger-Odoorn pas in januari 2022 de door de stichting voorgefinancierde huisvestingslasten 2021 van de beide MFA's (gezamenlijk groot € 315.000) heeft uitbetaald. In 2022 zijn vervolgens – regulier- voorschotten ontvangen. Anderzijds wordt de daling van de vorderingen veroorzaakt door het vervallen van de vordering op OCW als gevolg van de invoering van de vereenvoudigde bekostiging.
- De stijging van de liquide middelen (€ 763.000) mag per saldo worden toegerekend aan het voordelig rekeningresultaat. Datzelfde voordelige rekeningresultaat is ook de oorzaak van het

stijgen van het eigen vermogen. De belangrijke oorzaak voor het positief rekeningresultaat van 2022 wordt gevormd door de nog niet bestede middelen van het NPO.

Analyse resultaat

De exploitatieresultaten kunnen in een – qua opzet – enigszins vereenvoudigde staat van baten en lasten als volgt worden weergegeven:

Staat van baten en lasten

	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021	Rek. 2022 vs. Rek. 2021	Rek. 2022 vs. Begr. 2022
Baten					
Rijksbijdragen OCW	8.898.091	8.028.330	8.269.565	628.526	869.761
Overige overheidsbijdragen	333.794	330.611	327.377	6.417	3.183
Werk in opdracht van derden	0	0	0	0	0
Overige baten	62.076	0	178.738	-116.662	62.076
Financiële baten	15.146	0	73	15.073	15.146
Totaal baten	**9.309.107**	**8.358.941**	**8.775.753**	**533.354**	**950.166**
Lasten					
Personele lasten	7.441.110	6.728.217	6.796.257	644.853	712.893
Afschrijvingen	141.048	147.511	140.461	588	-6.463
Huisvestingslasten	972.674	980.062	965.444	7.230	-7.388
Overige lasten	628.357	835.491	725.359	-97.002	-207.134
Financiële lasten	0	0	11.712	-11.712	0
Totaal lasten	**9.183.189**	**8.691.281**	**8.639.234**	**543.955**	**491.908**
Exploitatiesaldo	**125.918**	**-332.340**	**136.520**		
Afwijking				**-10.602**	**458.258**

Het resultaat van Stichting OPO Borger-Odoorn bedraagt € 125.918 voordelig. Ten opzichte van de begroting, € 332.340 nadelig, is dit circa € 458.000 voordeliger. Hieronder volgt een korte toelichting.

Baten

De Rijksbijdragen zijn circa € 870.000 hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat de bekostigingsbedragen als gevolg van de compensatie van de stijgende salariskosten (als gevolg van de beide cao-aanpassingen) aanzienlijk zijn verhoogd.

De hogere Overige baten (ruim € 62.000 meer dan begroot) zijn voor circa de helft het gevolg van de ontvangst van een bonus in het kader van de zogenaamde bonus/malusregeling van het Vervangingsfonds.

Lasten
Ten opzichte van de begroting zijn de personeelslasten bijna € 713.000 hoger. Dit wordt volledig veroorzaakt door de doorwerking van de twee cao's die in 2022 zijn afgesloten. Met de eerste cao is de loonkloof met het voortgezet onderwijs gedicht; met de tweede cao is een reguliere verhoging doorgevoerd van 4,75%.

De overige instellingslasten zijn ruim € 207.000 lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat in de begroting vrijwel alle lasten in het kader van de NPO onder deze post worden verantwoord. De daadwerkelijk gemaakte NPO-lasten worden daarentegen direct op de juiste plek verantwoord, waardoor er op deze post in de jaarrekening 2022 geen kosten worden vermeld.

Ten opzichte van de jaarrekening 2021 (€ 136.520 voordelig), is het resultaat in de jaarrekening 2022 (€ 125.918) slechts € 11.000 nadeliger. Toch zijn er een aantal grote verschillen waarneembaar.

Baten
De Rijksbijdragen zijn circa € 629.000 hoger dan voorgaand jaar. Dit wordt voor een deel veroorzaakt door de hiervoor reeds genoemde opwaartse aanpassing van de bekostigingsbedragen als gevolg van de compensatie van de stijgende salariskosten (onder invloed van de beide cao-aanpassingen). Een tweede belangrijke factor is de toename van de NPO- middelen. Hoewel het bedrag per leerling van het NPO-budget is gedaald van ruim € 700 per leerling naar precies € 500, is in 2022 uiteraard voor een volledig jaar NPO-budget ontvangen, terwijl dat voor 2021 maar voor vijf maanden gold. Hierdoor wordt voor een bedrag van € 363.000 meer aan NPO ontvangen.

Net als in 2021 zijn ook in 2022 de toegekende NPO-middelen ad € 677.374 nog niet volledig besteed. Ultimo 2022 bestaat op deze middelen een onderuitputting van ruim € 263.000. Via de verdeling van het resultaat wordt dit bedrag wederom toegevoegd aan de bestemmingsreserve NPO, zodat inzet hiervan in de komende jaren alsnog gaat plaats vinden.

Lasten
Ten opzichte van voorgaand jaar zijn de personeelslasten in 2022 bijna € 645.000 hoger. Dit wordt voor het grootste deel wederom veroorzaakt door de doorwerking van de beide cao's die in 2022 zijn afgesloten. Daarnaast speelt ook een belangrijke rol dat nu voor een geheel kalenderjaar de inzet van NPO-formatie heeft plaats gevonden.

3.2 Financiële positie

Kengetallen

Sinds 2008 berust het financiële toezicht op het onderwijs bij de Inspectie van het Onderwijs. Een van de onderdelen hiervan is het zogenaamde toezicht op de financiële continuïteit: de vraag of een schoolbestuur/instelling financieel gezond is en op korte en langere termijn aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. Bij de analyse gebruikt de inspectie ter detectie van de risico's een set kengetallen. Voor de kengetallen zijn er signaleringswaarden. Aan de hand van deze signaleringswaarden wordt vanuit het financieel toezicht de financiële positie beoordeeld. Voor de beoordeling vanaf verslagjaar 2021 heeft de Inspectie nieuwe kengetallen en signaleringswaarden vastgesteld met een onderscheid naar de omvang van de instelling.

Naast het kengetal voor mogelijk bovenmatig publiek vermogen, worden onderstaande getallen en waarden gebruikt in het continuïteitstoezicht voor de jaarrekeningen vanaf 2021:

Omschrijving	Signaleringswaarde oud	Signaleringswaarde nieuw [1]
Liquiditeit	Minimaal 0,75	Klein: minder dan 1,5 Middel: minder dan 1 Groot: minder dan 0,75
Solvabiliteit 2	Minimaal 30%	Minimaal 30%
Absolute omvang liquide middelen	n.v.t.	PO en VO: minimaal € 100.000 MBO en HO: minimaal € 2 miljoen
Rentabiliteit	3-jarig: minimaal 0% 2-jarig: minimaal -5% 1-jarig: minimaal -10%	n.v.t.
Huisvestingsratio	PO en VO: maximaal 10% MBO en HO: maximaal 15%	n.v.t.

[1]
Kleine instellingen: besturen met totale baten minder dan € 3 miljoen
Middelgrote instellingen: besturen met totale baten tussen € 3 en € 12 miljoen
Grote instellingen: besturen met totale baten meer dan € 12 miljoen

Een kengetal of financiële ratio is een verhoudingsgetal dat veel gebruikt wordt als analyse-instrument. Een kengetal heeft als voordeel dat organisaties op relevante onderdelen rationeel met elkaar vergeleken kunnen worden (externe benchmark). Binnen de eigen organisatie ontstaat er bovendien in de loop van de tijd een trend die een signalerende werking heeft (interne benchmark).

In onderstaande tabel worden de kengetallen van 2017 tot en met 2022 genoemd.

Cijfers jaarrekening	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Baten gewone bedrijfsvoering - baten gewone bedrijfsvoering	7.720.678	8.015.653	8.336.693	8.223.476	8.775.753	9.309.107	↑
Weerstandsvermogen - reserves / totale lasten	31,87%	33,78%	26,98%	23,96%	24,74%	24,61%	↓
Solvabiliteit (1) - eigen vermogen / totaal vermogen	68,41%	64,12%	44,93%	42,03%	42,01%	41,80%	↓
Solvabiliteit (2) - (eig. verm. + voorz.) / totaal vermogen	82,94%	78,53%	80,42%	78,68%	77,68%	78,48%	↑
Liquiditeit - vlottende activa / kortlopende schulden	4,37	3,71	4,25	3,96	3,83	3,88	↑
Rentabiliteit - resultaat / totale baten	-0,18%	2,27%	4,70%	-1,11%	1,56%	1,35%	↑

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft een indicatie van de financiële veerkracht van de organisatie. Is de organisatie voldoende in staat eventuele financiële tegenvallers op te vangen? Het vormt daarmee een buffer voor eventuele calamiteiten. Een weerstandsvermogen beneden de 10% is te laag en brengt de weerbaarheid van de organisatie om risico's op te kunnen vangen in gevaar.

Het weerstandsvermogen van OPO Borger-Odoorn is ten opzichte van het voorgaande verslagjaar iets gedaald. Als streefwaarde is door OPO Borger-Odoorn de minimale 'eis' van 10% gesteld. Het weerstandsvermogen is daardoor onverminderd gezond te noemen.

Solvabiliteit (1)

De ratio 'solvabiliteit' geeft de mate aan waarin OPO Borger-Odoorn in staat is om op de lange termijn aan al haar financiële verplichtingen te voldoen. Als norm werd hierbij vaak gesteld dat deze verhouding op minimaal 33% diende te liggen. De 'commissie Don' heeft een aantal jaren geleden echter gesteld dat voor alle onderwijssectoren een solvabiliteit van 20% als ondergrens kan worden gehanteerd. Op grond van beide gegevens is de solvabiliteit ruim voldoende.

Als streefwaarde is in het verleden door OPO Borger-Odoorn een solvabiliteitsratio benoemd van 40%. Met een 'score' van bijna 42% voldoet de stichting in 2022 wederom aan deze intern gestelde norm.

Solvabiliteit (2)

Deze ratio is in beginsel vergelijkbaar met de voorgaande solvabiliteitsratio. Nu worden echter de voorzieningen erbij betrokken. Deze ratio laat ten opzichte van het voorgaande verslagjaar een positieve ontwikkeling zien.

Liquiditeit

Deze ratio berust op de gedachte dat voor de vlottende activa (voor zover niet in liquide vorm aanwezig) op korte termijn geld wordt ontvangen (debiteuren worden geïnd), terwijl daar tegenover voor het kort vreemd vermogen op korte termijn geld moet worden uitgegeven. Als tegenover de schulden maar voldoende vlottende activa aanwezig zijn, is de liquiditeit "in orde". In beginsel dient dit verhoudingsgetal dus minimaal 1 te bedragen. In principe is dit - zeker in het primair onderwijs in het algemeen en bij OPO Borger-Odoorn in het bijzonder waar op de balans geen voorraden worden gewaardeerd – voldoende. Vanaf 2011 heeft deze ratio zich jarenlang vrijwel altijd in positieve zin ontwikkeld. In 2022 is deze ratio uitgekomen op 3,88; ruim voldoende derhalve.

Rentabiliteit

Veelal wordt bij dit kengetal gesproken over een 'maat voor het begrotingsoverschot' Als norm voor dit kengetal kan worden genoemd een percentage van 0% tot 3%. Bij een negatief jaarrekeningresultaat ontstaat er dus een negatief percentage. Bij een percentage van 0% is er daarbij bovendien geen sprake van 'koopkrachthandhaving van het eigen vermogen'. Gemiddeld genomen zien de gerealiseerde rentabiliteitspercentages er bij OPO Borger-Odoorn prima uit. Het percentage dat in 2022 is gerealiseerd (1,35%), past wederom prima in dat beeld.

Normatief eigen vermogen

De inspectie heeft een formule ontwikkeld om te berekenen wat een bestuur redelijkerwijs aan eigen vermogen nodig heeft om bezittingen te financieren en risico's op te vangen. Dit bedrag is het 'normatieve eigen vermogen' (NEV). Hierbij moet nog worden vermeld dat het hierbij gaat om publieke middelen en dat eventuele private middelen buiten beschouwing worden gelaten. De hoogte

van het NEV is een signaleringswaarde die de inspectie hanteert ingaande het verslagjaar 2020. Deze nieuw ontwikkelde norm kan echter ook worden gehanteerd als een soort referentiewaarde waaraan de eigen reserves kunnen worden gespiegeld.

Het normatief eigen vermogen dient als volgt te worden berekend:

Voor **besturen in het po, vo, mbo, hbo en wo** is de formule:
(0,5 × aanschafwaarde gebouwen × 1,27[2])
\+ boekwaarde resterende materiële vaste activa
\+ (omvangafhankelijke rekenfactor × totale baten)

Omvangafhankelijke rekenfactor:
- 0,05 voor besturen met totale baten groter dan of gelijk aan € 12 miljoen
- onder de € 12 miljoen loopt de rekenfactor geleidelijk op van 0,05 tot uiteindelijk 0,1 bij besturen met totale baten van € 3 miljoen
- voor besturen met totale baten minder dan € 3 miljoen wordt geen rekenfactor toegepast, maar een vaste risicobuffer van € 300.000,-

Voor **samenwerkingsverbanden** is de formule:
0,035 × totale bruto baten, maar minimaal een risicobuffer van € 250.000,-

Het normatief eigen vermogen voor OPO kan als volgt worden berekend:

Jaar	2022		
Aanschafwaarde gebouwen			**9.929**
Boekwaarde materiële vaste activa	892.782,90		
Boekwaarde gebouwen	8.735,33		
Boekwaarde resterende materiële vaste activa			**884.048**
Omvangafhankelijke rekenfactor			
vast bedrag voor besturen met een omzet:			
kleiner dan	3.000.000	€	300.000
gelijk aan	3.000.000		0,10
groter dan of gelijk aan	12.000.000		0,05
daartussen naar rato			
Totale baten OPO over 2022	9.293.961		
Rekenfactor bedraagt daardoor			**0,065**

Berekening van het normatief eigen vermogen:

Gebouwen *(aanschafwaarde x 0,5 x 1,27)*	6.305,10
Boekwaarde overige materiële vaste activa	884.047,57
Rekeningfactor x totale baten	604.419,28
Normatief eigen vermogen bedraagt (publiek)	**1.494.772**
Daadwerkelijk aanwezig publiek eigen vermogen	**2.232.521**
Overschrijding normatief eigen vermogen bruto	737.749
Bestemmingsreserve NPO (na resultaatverdeling 2022)	371.549
Overschrijding normatief eigen vermogen netto	✖ 366.200

Naar verwachting zal op dit vermogen de komende jaren nog worden ingeteerd. Enerzijds is er sprake van een afname van de bekostiging doordat de overgangsregeling in drie jaar wordt afgebouwd tot € 0. Daarnaast zal er in 2023 meer dan gemiddeld worden geïnvesteerd in ICT en zal in de jaren daarna aanzienlijk worden geïnvesteerd in duurzaamheid (IHP gemeente Borger-Odoorn). Hiermee stijgt het NEV en is de overschrijding volledig verdwenen. Naar verwachting is dat al eind 2024 het geval.

In het publieke eigen vermogen is op dit moment ook de bestemmingsreserve NPO van ruim € 371.500 opgenomen. Deze reserve kent een tijdelijk karakter en zal in de jaren 2023-2025 volledig tot uitkering komen. In het oordeel omtrent de overschrijding van het NEV houdt de inspectie hier ook rekening mee. Vandaar dat dit bedrag van de 'bruto-overschrijding' is afgetrokken.

Treasury

Treasury kan worden omschreven als “het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico’s”. Treasury ontwikkelt zich bij onderwijsinstellingen nog steeds. Belangrijke redenen daarvoor zijn de ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkten. Treasury is een belangrijk instrument geworden en krijgt steeds meer bestuurlijke betekenis. Het bestuur heeft zorg gedragen voor een verantwoordelijke en professionele inrichting van de treasuryfunctie. Een bindend kader hiertoe is in de Regeling ‘Beleggen en belenen” weergegeven die sinds 2001 van kracht is. In 2010 en 2016 is deze regeling deels herzien en geactualiseerd. OPO Borger-Odoorn beschikt over een actueel treasurystatuut dat voldoet aan de geldende wet- en regelgeving. Het bestaande treasurystatuut is goedgekeurd door de Raad van Toezicht in de vergadering van 21 april 2017.

OPO Borger-Odoorn heeft tot op heden nog nooit leningen afgesloten.

Tot en met 2020 werden gelden vrijwel volledig ‘belegd’ bij de huisbankier door deze voor een groot deel op internet-spaarrekeningen te plaatsen. Met name gedreven door de negatieve rente die de grootbanken boven steeds lagere drempelbedragen sinds 2020 in rekening brengen, neemt OPO Borger-Odoorn vanaf medio 2021 op vrijwillige basis deel aan schatkistbankieren. Alle publieke middelen worden vanaf dat moment aangehouden in 's Rijks kas'.

Het treasurybeleid is erop gericht om een zo hoog mogelijk rendement te combineren met een zo laag mogelijk risico. Deze afweging wordt meegenomen in de productkeuze naar aard, looptijd en beschikbaarheid van middelen.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is in de jaarrekening opgenomen. Uit dit overzicht blijkt dat het saldo aan liquide middelen in 2022 is toegenomen met € 762.749.De toename kan door middel van een vereenvoudigd kasstroomoverzicht als volgt worden gespecificeerd:

	2022	
	(- = nadelig)	
Rekeningresultaat (excl. rente) 2022		111.000
Afschrijvingen (wel kosten; geen uitgaven)	141.000	
Investeringen (wel uitgaven; geen kosten)	-296.000	
Afname 'Vorderingen' (debiteuren hebben meer 'betaald')	591.000	
Toename 'Kortlopende schulden' (minder crediteuren zijn betaald)	30.000	
Mutatie voorzieningen (wel kosten; geen uitgaven)	171.000	
Ontvangen / betaalde rente	15.000	
		652.000
		763.000
Liquide middelen per 1-1	3.615.000	
Liquide middelen per 31-12	4.378.000	
	763.000	

Momenteel wordt er van uitgegaan dat het saldo aan liquide middelen in 2023 zal gaan dalen. Dit wordt met name veroorzaakt doordat er naar verwachting meer wordt geïnvesteerd dan er wordt afgeschreven en dat er meer aan groot onderhoud zal worden uitgegeven dan dat er aan de voorziening groot onderhoud zal worden gedoteerd.

4. Verslag intern toezicht

Terugblik
De raad van toezicht constateert dat dit jaar weliswaar zowel voor de raad als voor de organisatie een stabieler verloop kende dan voorgaande jaren, dat laat onverlet dat er een groot beroep werd gedaan op professionaliteit, flexibiliteit en het improvisatievermogen van iedereen. Verandering, bijzonderheden en tegenvallers zijn overal om ons heen. Iedere organisatie kent daarin zijn eigen opdrachten en kansen. Veranderen en leren zijn overal aan elkaar gelinkt. Dat geldt ook voor de raad van toezicht.

Visie op Toezicht
Toezicht houden is een vak en behoeft een visie die door de raad van toezicht-leden wordt gedragen en uitgedragen. In lijn met de landelijke Governance-code werken we vanuit onze vastgestelde toezichtsvisie en zorgen we voor doorlopende professionalisering, reflectie & evaluatie en contactmomenten met relevante stakeholders.

Professionalisering
Als raad van toezicht hechten we aan kwaliteit en professionaliteit binnen de organisatie. Die norm is ook op ons als raad van toezicht van toepassing. Jaarlijks doen leden van de raad van toezicht aan scholing.

In 2022 zijn de volgende externe scholingen door één of meerdere leden gevolgd:
- Toezien op ICT (VTOI-NVTK)
- In de rol van toezichthouder blijven (Bureau Meesterschap)
- Deep Democracy (Human Dimensions)
- Pro-actief Toezichthouden (VTOI-NVTK)

Onze professionalisering heeft zich in 2022 sterk gefocused op de 7 principes van Goed Toezicht. Voor de uitwerking van deze 7 principes, heeft de raad een aantal gezamenlijke bijeenkomsten gepland. In het afgelopen jaar hebben we 4 principes nader uitgewerkt voor onze organisatie en onszelf als raad. Deze uitwerking doen we vanzelfsprekend gezamenlijk met de directeur-bestuurder.

Zelfevaluatie
In lijn met de uitgangspunten van de Governance-Code reflecteren we als raad van toezicht jaarlijks op ons eigen functioneren. In het jaar 2022 hebben we deze evaluatie (in de maand november) gedaan met begeleiding van een extern bureau. De verkregen inzichten en door ons getrokken conclusies zijn vervolgens uitgewerkt tot afspraken en aanpakken die we integreren in onze werkwijze en vergaderingen.

Contacten stakeholders en werkbezoeken
In het kader van contacten met relevante stakeholders zijn o.a. bijeenkomsten bijgewoond voor externe belanghebbenden over de strategische koers van de organisatie. De werkbezoeken aan scholen klusteren in het najaar (nog ten gevolge van de Covid-19-regels). Daarbij is o.a. een verkiezing van een leerlingenraad op een van de scholen bijgewoond.
Ook hebben enkele leden van de raad vergaderingen van de schooldirecteuren en van de GMR bijgewoond. Wij vinden het nog steeds een goed gebruik dat we bij bijzondere gelegenheden in de organisatie aanwezig zijn. Zo hebben één of meerdere leden van de raad personeelsbijeenkomsten bijgewoond een ook hebben we mee mogen genieten van OPO-got-Talent.

Samenstelling raad van toezicht
De samenstelling van de raad van toezicht was ultimo 2022 als volgt:

Vermelding nevenfuncties bestuurder 2022						
Naam	**Functie**	**Nevenfunctie**	**Organisatie**	**Bezoldigd**	**Ingangsdatum**	**Einddatum**
mevr. drs. J. Drok MME	directeur-bestuurder					

Vermelding nevenfuncties toezichthouders 2022						
Naam	**Functie**	**Nevenfunctie**	**Organisatie**	**Bezoldigd**	**Ingangsdatum**	**Einddatum**
mevr. drs. A.J. Veldman MMO	voorzitter	Directeur-eigenaar	Contentum	ja	2014	-
		Raad van Toezicht (lid)	Welzijnswerk Midden Drenthe	nee	2019	-
						-
mevr. M. Bruinsma	lid	DGA	Anser BV	ja	2008	-
		Directeur0mede-eigenaar	Zorg Assist Management BV	ja	2017	-
		Bestuurslid (Penningmeester	Vrienden van Cosis	nee	2018	-
mevr. K. J. de Jong	lid	Directeur-eigenaar	Karabiner BV	ja	19-05-2020	-
		MR-lid (vz.)	OBS de Oanrin	nee	16-11-2016	-
dhr. A. de Haan	lid	manager ICT	Treant	ja	2005	
		bestuurslid	DET Turnvereniging	nee	2018	
dhr. R.R. van der Leck	lid	Gemeenteraadslid	Gemeente Smallingerland	ja	01-05-2014	-
		Centrale cliëntenraad (vz.)	Zonnehuisgroep Noord	nee	01-10-2019	-
		Raad van Toezicht (lid)	Stichting Scala Welzijn	nee	01-04-2020	-
		Bestuurslid	Espria ledenvereniging	ja	07-2022	

Voor dhr. Ron van der Leck eindigde zijn 1e benoemingstermijn eind '22. Hij heeft zich beschikbaar gesteld voor een tweede termijn en na een evaluatieve bespreking door de overige leden van de raad is hij unaniem voor een tweede termijn benoemd.

Ook voor mw. Karen de Jong eindigde haar 1e benoemingstermijn ultimo '22; zij stelde zich niet beschikbaar voor een tweede termijn. Voor de daaruit voortvloeiende vacature hebben we een werving opgestart (begeleid door een extern bureau) voor een opvolger voor haar. De gemeenteraad heeft in zijn decembervergadering 2022 de voordracht tot benoeming van dhr. Ronald Koch bekrachtigd. Hij maakt met ingang van 1 januari 2023 deel uit van de raad van toezicht.

De leden van de raad van toezicht krijgen voor hun werkzaamheden en verantwoordelijkheden een vergoeding van een bedrag ter hoogte van de maximaal fiscaal vrijgestelde vrijwilligersvergoeding.

Vergaderthema's
De raad van toezicht heeft in 2022 zes maal vergaderd conform de geplande Planning- en Controlcyclus. Deze vergaderingen worden door de voorzitter voorbereid in overleg met de directeur-bestuurder.
Deze vergaderingen konden -in tegenstelling tot voorgaande 2 jaren- gelukkig weer allemaal op locatie worden gehouden.

Besproken thema's waren o.a.

- Begroting 2023 en het jaarverslag 2021
- De integrale kwartaalrapportages
- Onderwijsontwikkelingen in brede zin, ICT-beleid, ontwikkeling leerlingaantallen, Passend Onderwijs en doorstroombeleid naar vervolgonderwijs
- Onderwijs en onderwijskwaliteit, voorschoolse educatie en IKC-ontwikkeling
- Samenwerking met relevante stakeholders

- De strategische koers en het meerjarenbeleid
- Procedure werving lid raad van toezicht
- Integraal huisvestingsplan
- Beheersvraagstukken als het Bestuursreglement en handboek Governance

Daarnaast heeft de raad van toezicht nog 1 maal een tussentijds gepland overleg gehad op verzoek van de bestuurder over strategische ontwikkelingen in en rond de organisatie.

De remuneratiecommissie is 9 maal (soms online) bijeen geweest voor de voorbereiding en uitvoering van het wervingstrajecten en voor het voorbereiden en houden van de jaarlijkse beoordelingsgesprekken met de directeur-bestuurder. Voor de werving van een toezichthouder, heeft M. Bruinsma geparticipeerd in de selectiecommissie, zodat de vertrekkende toezichthouder (K. de Jong) geen rol heeft gehad bij het zoeken naar een opvolger voor haar.

De financiële auditcommissie is 5 maal bijeen geweest in aanwezigheid van de bestuurder en de controller en heeft eenmaal overleg gehad met de accountant over de controle van de jaarrekening. De bespreekonderwerpen voor de auditcommissie waren:

- Jaarrekening 2021
- Managementinformatie
- Begroting 2023.

De voorzitter van de Raad van Toezicht heeft daarnaast bilaterale contacten en vooroverleggen voor de vergaderingen met de bestuurder.

Werkgeversverantwoordelijkheid
De raad van toezicht vervult de rol van werkgever van de directeur-bestuurder; daaruit vloeit voort dat de raad van toezicht jaarlijks een functionerings- en beoordelingsgesprek voert met de directeur-bestuurder. In januari 2022 heeft de remuneratiecommissie het (verlate) jaargesprek met de directeur-bestuurder gevoerd waarin het accent lag op een terugblik over 2021 en de doelstellingen voor 2022. In december '22 hebben we het jaargesprek met de directeur-bestuurder gehouden (in lijn met de gebruikelijke en afgesproken gespreksmomenten) met het accent op een terugblik over het afgelopen jaar en de doelen voor 2023.

Waardering
De raad van toezicht hecht er aan om te benadrukken dat ze veel waardering heeft voor de leerkrachten en overige medewerkers. Sinds we te maken hebben met vele maatregelen rondom Covid-19, zijn hun werkzaamheden behoorlijk beïnvloed en soms zelfs onder druk komen staan. Wat in het begin leek alsof het een sprint was, is inmiddels een meerjarige marathon. Meermaals van gewoon op de gebruikelijke wijze onderwijs geven naar afstandsonderwijs naar een bijzondere vorm van deel-onderwijs en weer terug. Leerlingen gemotiveerd houden, leerachterstanden opvangen en afwezige collega's vervangen zijn thema's die er altijd wel waren. De huidige intensiteit van deze thema's vraagt van iedereen telkens net weer even meer.

Flexibiliteit, creativiteit en professionaliteit kenmerkt onze onderwijsteams, het stafbureau en de directeur-bestuurder, waar we trots op zijn.

Mevr. drs. A.J. Veldman MMO
Voorzitter Raad van Toezicht Stichting OPO Borger-Odoorn

JAARREKENING

5.1 Samenvatting

In deze samenvatting worden de belangrijkste cijfers in één oogopslag weergegeven. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de jaarrekening.

Exploitatie (x € 1.000)	Realisatie	Begroting		Afwijking
Baten				
Rijksbijdragen OCW	8.898	8.028	✓	870
Overige overheidsbijdragen	334	331	✓	3
Werk in opdracht van derden	0	0	✓	0
Overige baten	62	0	✓	62
Totaal baten	**9.294**	**8.359**	✓	**935**
Lasten				
Personele lasten	7.441	6.728	✗	-713
Afschrijvingen	141	148	✓	6
Huisvestingslasten	973	980	✓	7
Overige lasten	628	835	✓	207
Totaal lasten	**9.183**	**8.691**	✗	**-492**
Financiële baten en lasten	**15**	**0**	✓	**15**
Buitengewone bedrijfsvoering	**0**	**0**	✓	**0**
Netto resultaat	**126**	**-332**	✓	**458**

Kengetallen		Realisatie	Norm
Solvabiliteit 2	✓	78,5%	50,0%
Liquiditeit	✓	3,9	1,5
Rentabiliteit	✓	1,4%	0,0%
Weerstandsvermogen	✓	24,3%	20,0%
			(bovengrens)
Normatief eig.vermogen (NEV)		2.232.521	1.494.772
Overschrijding NEV bruto		737.749	
Bestemmingsreserve NPO		371.549	
Overschrijding NEV netto	✗	366.200	
			(bovengrens)
Huisvestingsratio	✓	7,0%	8,0%

Incidentele lasten en baten	2022 Lasten		Baten	
Dotatie voorziening personeel	123		46	Participatiefonds; premie 2022-08 / 2022-12
NPO-lasten	414		677	NPO-baten
			23	Vervangingsfonds; bonus 2021
			35	Afrek. energie 'brede' scholen 2020 - 2021
	537	*(x € 1.000)*	781	**Per saldo incidentele bate van:** 244
				Geschoond bedrijfsresultaat **-118**

Balans (x € 1.000)

Debet	2022	2021	Credit	2022	2021
Vaste activa			**Vaste passiva**		
Immateriële activa	0	0	Eigen vermogen	2.260	2.134
Materiële activa	893	738	Voorzieningen	1.983	1.812
Financiële activa	2	2	Langlopende schulden	0	0
Totaal vaste activa	895	740	**Totaal vaste passiva**	4.243	3.946
Vlottende activa			**Vlottende passiva**		
Voorraden	0	0	Kortlopende schulden	1.164	1.134
Vorderingen	134	725			
Effecten	0	0			
Liquide middelen	4.378	3.615			
Totaal vlottende activa	4.512	4.340	**Totaal vlottede passiva**	1.164	1.134
Totaal activa	5.407	5.080	**Totaal passiva**	5.407	5.080

Investeringen		296.132	Dotatie voorziening groot onderhoud	117.446
Afschrijvingen		141.048	Onttrekking voorziening groot onderhoud	71.774
			Dotatie voorziening ambtsjubilea	7.119
			Onttrekking voorziening ambtsjubilea	5.817
			Dotatie voorziening personeel	123.736
			Onttrekking voorziening personeel	0
	2022	2021		
Aantal leerlingen per 1 oktober	978	990		

5.2 Waarderingsgrondslagen

Algemeen

In deze jaarrekening zijn de activiteiten van stichting Openbaar Primair Onderwijs Borger-Odoorn en van de onder deze rechtspersoon vallende scholen (zie gegevens rechtspersoon) verantwoord.

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van BW 2, titel 9 en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven is door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs en Richtlijn 660.

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen.

Balans

Vaste activa

Materiële vaste activa

Met ingang van 2006 zijn de investeringen in meubilair, ICT en onderwijsleerpakket op de balans gewaardeerd tegen de aanschafwaarde verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. Als ondergrens van de te activeren activa wordt € 500 gehanteerd. Op de materiële vaste activa wordt lineair afgeschreven. Er wordt afgeschreven ingaande 1 januari van het jaar volgend op het jaar van investeren.

Indien van toepassing zijn de materiële vaste activa verminderd met afboekingen door duurzame waardevermindering, verkoop, tenietgaan of buitengebruikstelling.

De indeling in activagroepen en de bijbehorende afschrijvingstermijnen luiden als volgt:

- Gebouwen en terreinen	20 jaar
- Terreinen	-
- Meubilair	10 tot 25 jaar
- ICT	4 jaar
- Inventaris en apparatuur	6 tot 20 jaar
- Onderwijsleerpakket	4 of 8 jaar
- Overige materiële vaste activa	10 jaar

Eigendom

Schoolgebouwen, waarvan het juridische eigendom berust bij de stichting en het economisch eigendom bij de gemeente, zijn niet in de balans opgenomen. De kosten van groot onderhoud van de schoolgebouwen worden ten laste gebracht van de voorziening voor groot onderhoud.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Vlottende activa

Vorderingen
De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, eventueel onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid.

Overlopende activa
De waardering van de overlopende activa geschiedt tegen de nominale waarde.

Liquide middelen
De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Reserves

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves.

Reserves worden gevormd conform de door het bestuur daartoe genomen besluiten dan wel op grond van ministeriële regelgeving.

Tevens geschieden toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves conform daartoe strekkende besluiten of geschieden op basis van rijksregelgeving.

Algemene reserve publiek
Deze post betreft de niet-gebonden reserve die voortkomt uit de door (semi)-overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten. Aan de reserve worden via de resultaatbestemming overschotten van een boekjaar toegevoegd en tekorten onttrokken. De (publieke) algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de stichting.

Bestemmingsreserve (publiek en privaat)
De opgenomen bestemmingsreserves zijn bedoeld voor specifieke toekomstige uitgaven die uit de huidige beschikbare middelen gedekt moeten worden. Per bestemmingreserve is aangegeven of deze is opgebouwd uit privaatrechtelijke dan wel uit publiekrechtelijke middelen.

Bestemmingsfonds (publiek en privaat)
De opgenomen bestemmingsfondsen zijn bedoeld voor specifieke toekomstige uitgaven die uit de huidige beschikbare middelen gedekt moeten worden. Per bestemmingsfonds wordt aangegeven of deze is opgebouwd uit privaatrechtelijke dan wel uit publiekrechtelijke middelen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang onzeker doch redelijk in te schatten is;
- Bestaande risico's ter zake van te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is, maar het tijdstip niet;
- Verplichting tot het maken van bepaalde kosten die in een volgend boekjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong (mede) vindt in het boekjaar of in een daaraan voorafgaand boekjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal verslagjaren.

Op grond van vorenstaande zijn voorzieningen gevormd voor:

- Onderhoud gebouwen (op basis van de componentenmethode)
- Jubilea-uitkeringen
- Personeel

Vlottende passiva

Kortlopende schulden
De kortlopende schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. De verplichtingen betreffen de binnen één jaar vervallende schulden.

Overlopende passiva
De overlopende passiva zijn tegen de nominale waarde opgenomen.

Exploitatierekening

Algemeen

Voor de bepaling van het exploitatiesaldo is uitgegaan van het baten- en lastenstelsel. Dit betekent dat de opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Verliezen worden genomen zodra ze bekend zijn. Winsten worden genomen zodra ze gerealiseerd zijn. De afschrijvingslasten zijn conform de afschrijvingstermijnen berekend.

Opbrengsten

Subsidies, niet zijnde investeringssubsidies, worden in het resultaat verantwoord zodra het waarschijnlijk is dat de desbetreffende subsidies zullen worden ontvangen en voor zover de hiermee samenhangende bestedingen zijn verricht.

Rente
Renteopbrengsten worden tijdsevenredig verwerkt.

5.3 Balans

ACTIVA	ultimo december 2022		ultimo december 2021	
Vaste activa				
Immateriële activa				
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling	0		0	
- Overige immateriële vaste activa	0		0	
		0		0
Materiële activa				
- Gebouwen en terreinen	8.735		9.170	
- Inventaris en apparatuur	709.074		570.001	
- Overige materiële vaste activa	174.973		158.529	
		892.783		737.700
Financiële activa				
- Cum. afschr. inventaris en apparatuur	0		0	
- Overige vorderingen	2.234		2.234	
		2.234		2.234
Totaal vaste activa		**895.017**		**739.934**
Vlottende activa				
Voorraden				
- Voorraden	0		0	
		0		0
Vorderingen				
- Debiteuren algemeen	0		0	
- OCW	3.077		356.737	
- Vorderingen op gemeenten	1.076		316.367	
- Vorderingen op personeel	1.698		-5.875	
- Overige vorderingen	1.038		5.603	
- Belastingen en premies SV	0		0	
- Vooruitbetaalde kosten	16.913		16.490	
- Te onvangen interest	0		55	
- Overige overlopende activa	109.867		35.850	
		133.670		725.227
Effecten				
- Effecten	0		0	
		0		0
Liquide middelen				
- Kasmiddelen	0		0	
- Bank- en girosaldi	90.663		102.896	
- Schatkistbankieren	4.287.175		3.512.193	
		4.377.838		3.615.089
Totaal vlottende activa		**4.511.507**		**4.340.316**
TOTAAL ACTIVA		**5.406.524**		**5.080.249**

PASSIVA	ultimo december 2022		ultimo december 2021	
Vaste passiva				
Eigen vermogen				
- Algemene reserve	1.946.760		1.905.794	
Resultaat verslagperiode	125.917		136.520	
- Bestemmingsreserve publiek	159.843		64.289	
- Bestemmingsreserve privaat	14.366		14.366	
- Bestemmingsfonds publiek	0		0	
- Bestemmingsfonds privaat	13.277		13.277	
		2.260.164		2.134.246
Voorzieningen				
- Personele voorzieningen	323.222		198.184	
- Voorziening groot onderhoud	1.659.408		1.613.735	
- Overige voorzieningen	0		0	
		1.982.630		1.811.919
Langlopende schulden				
- Schulden aan kredietinstellingen	0		0	
- Schulden aan OCW	0		0	
- Overige langlopende schulden	0		0	
		0		0
Totaal vaste passiva		**4.242.794**		**3.946.165**
Vlottende passiva				
Kortlopende schulden				
- Schulden aan kredietinstellingen	0		0	
- Schulden aan OCW	0		0	
- Schulden aan gemeenten	0		0	
- Crediteuren	196.780		163.917	
- Belastingen en premies SV	323.366		297.187	
- Pensioenen	86.714		89.687	
- Overige kortlopende schulden	0		0	
- Vooruitontvangen subsidies OCW	0		0	
- Vooruitontvangen bedragen	126.041		97.705	
- Vakantiegeld en -dagen	245.517		201.294	
- Overige overlopende passiva	185.313		284.294	
		1.163.731		1.134.084
Totaal vlottende passiva		**1.163.731**		**1.134.084**
TOTAAL PASSIVA		5.406.524		5.080.249

5.4 Staat van baten en lasten

	Realisatie 2022		Begroting 2022		Realisatie 2021	
Baten						
Rijksbijdragen OCW	8.898.091		8.028.330		8.269.565	
Overige overheidsbijdragen	333.794		330.611		327.377	
Werk in opdracht van derden	0		0		0	
Overige baten	62.076		0		175.738	
Private baten	0		0		3.000	
Totaal baten		**9.293.961**		**8.358.941**		**8.775.680**
Lasten						
Personele lasten	7.441.110		6.728.217		6.796.257	
Afschrijvingen	141.048		147.511		140.461	
Huisvestingslasten	972.674		980.062		965.444	
Overige lasten	628.357		835.491		715.927	
Private lasten	0		0		9.432	
Totaal lasten		**9.183.189**		**8.691.281**		**8.627.522**
		110.772		**-332.340**		**148.159**
Saldo financiële baten en lasten		**15.146**		**0**		**-11.639**
		125.917		**-332.340**		**136.520**

5.5 Kasstroomoverzicht

	2022		2021	
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten (excl. interest)	110.772		148.159	
Aanpassingen voor:				
- Afschrijvingen	141.048		140.461	
- Mutaties voorzieningen	170.711		70.762	
Veranderingen in vlottende middelen:				
- Vorderingen	591.557		-275.293	
- Kortlopende schulden	29.647		104.952	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		1.043.735		189.040
Ontvangen interest	15.146		73	
Betaalde interest	0		11.712	
		15.146		-11.639
Totale kasstroom uit operationele activiteiten		**1.058.880**		**177.402**
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringen materiële vaste activa	-296.132		-140.705	
Desinvesteringen in materiële vaste activa				
Investeringen in financiële vaste activa				
Desinvesteringen in financiële vaste activa				
Totale kasstroom uit investeringsactiviteiten		**-296.132**		**-140.705**
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Nieuw opgenomen leningen	0		0	
Aflossing langlopende schulden	0		0	
Totale kasstroom uit financieringsactiviteiten		**0**		**0**
Mutatie liquide middelen		**762.749**		**36.697**
Beginstand liquide middelen	3.615.089		3.578.393	
Eindstand liquide middelen	4.377.838		3.615.089	
Mutatie liquide middelen		**762.749**		**36.697**

5.6 Toelichting op de balans

Activa

De activa omvatten alle bezittingen van de stichting. De activa worden onderverdeeld in vaste activa en vlottende activa.

Vaste activa zijn bezittingen van de stichting die voor langere tijd dienstbaar zijn aan de bedrijfsvoering; in het algemeen kan worden gesteld dat indien de bezittingen voor langer dan 1 jaar dienstbaar zijn, deze als vaste activa worden beschouwd.

Het begrip vlottende activa wordt gehanteerd voor alle bezittingen van de stichting welke over het algemeen korter dan 1 jaar dienstbaar zijn aan de bedrijfsvoering.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

	Rekening 2022	Rekening 2021
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	0	0
Overige immateriële vaste activa	0	0
Totaal immateriële vaste activa	0	0

De immateriële vaste activa hebben in z'n algemeenheid betrekking op kosten samenhangende met het sluiten van geldleningen en kosten voor onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief. Dit soort activa komt in het primair onderwijs niet vaak voor. Ook bij OPO zijn hier nog nooit kosten voor gemaakt.

Materiële vaste activa

	Rekening 2022	Rekening 2021
Gebouwen en terreinen	8.735	9.170
Terreinen	0	0
Inventaris en apparatuur	709.074	570.001
Overige materiële vaste activa	174.973	157.029
Totaal materiële vaste activa	892.783	736.200

Op grond van de verslaggevingsvoorschriften dienen de (overige) materiële vaste activa te worden verbijzonderd naar gronden en terreinen, terreinen, inventaris en apparatuur en overige materiële vaste activa.

Het verloopschema van de materiële vaste activa kan als volgt worden weergegeven:

	Cumulatieven per 1-1-2022			Mutaties gedurende 2022			Cumulatieven per 31-12-2022		
	Aanschaf-waarde	Afschrij-vingen	Boekwaarde per 1-1-2022	Investering	Des-investerin	Afschrij-ving	Aanschaf-waarde	Afschrij-vingen	Boekwaarde per 31-12-
Gebouwen en terreinen	9.929	759	9.170	0	0	435	9.929	1.194	8.735
Terreinen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inventaris en apparatuur	3.795.506	3.225.505	570.001	242.350	0	103.276	4.037.855	3.328.781	709.074
Overige materiële vaste activa	1.690.869	1.533.840	157.029	53.782	0	35.837	1.744.651	1.569.677	174.973
Totaal	5.496.304	4.760.104	736.200	296.132	0	139.548	5.792.435	4.899.652	892.783

Duurzame goederen worden op grond van het beleidsdocument 'waarderen en afschrijven' geactiveerd als de aanschafwaarde meer bedraagt dan € 500.

De volgende investeringen zijn in 2022 verricht:

Meubilair		
- Stoelen, tafels en leerlingsetjes	34.747	
- Overig	7.250	
		34.747
ICT		
- Cromebooks (210 st.)	68.423	
- Touchscreens	39.746	
- Switches	11.474	
- Wifi	59.071	
- Routers	15.873	
- Overig	9.286	
		203.873
Inventaris en apparatuur		
- Kasten, inbetweens en vaatwassers	3.730	
- Overig	0	
		3.730
Machines en installaties		
- Overig	15.594	
		15.594
Leermethoden		
- NPO-materiaal	17.693	
- Overig	20.495	
		38.188
		296.132

Financiële vaste activa

	Rekening 2022	Rekening 2021
Vorderingen op OCW	0	0
Overige vorderingen	2.234	2.234
Totaal financiële vaste activa	**2.234**	**2.234**

Het verloopschema van de financiële vaste activa kan als volgt worden weergegeven:

	Cumulatieven per 1-1-2022			Mutaties gedurende 2022			Cumulatieven per 31-12-2022		
	Aanschaf-waarde	Afschrij-vingen	Boekwaarde per 1-1-2022	Investering	Des-investering	Afschrij-ving	Aanschaf-waarde	Afschrij-vingen	Boekwaarde per 31-12-2022
Overige vorderingen	2.234	0	2.234	0	0	0	2.234	0	2.234
Totaal	2.234	0	2.234	0	0	0	2.234	0	2.234

Het betreft hier de betaalde 'borg' aan de van Dijk Groep. Het betreft een borg in verband met de huur van de ruimte van het bestuursbureau aan De Baander 2 te Borger. Op het moment dat het huurcontract door één van beide partijen wordt beëindigd, zal deze borg weer worden verrekend. Gezien het langlopende karakter (> 1 jaar) wordt deze post onder de financiële vaste activa verantwoord.

Door de verkoop van het pand aan Cerva Investments BV in 2018 en later aan Tuin & Hof, is de borg overgegaan naar die laatste partij.

Vlottende activa

Vorderingen

	Rekening 2022	Rekening 2021
Vorderingen op OCW	3.077	356.737
Vorderingen op gemeenten	1.076	316.367
Vorderingen op personeel	1.698	-5.875
Overige vorderingen	1.038	5.603
Vooruitbetaalde lasten	16.913	16.490
Te ontvangen interest	0	55
Overlopende activa overig	109.867	35.850
Totaal vorderingen	**133.670**	**725.227**

Vorderingen op OCW *€ 3.077*

Het ministerie kende veel rijksbijdragen toe per kalenderjaar. Bij de uitbetaling van deze bijdragen werd niet iedere maand 1/12-deel betaald, maar werd een zogenaamd 'betaalritme' gehanteerd. Per saldo werd er in de laatste vijf maanden minder aan het onderwijs uitgekeerd, dan waarop op grond van sec de beschikkingen recht bestond. Er ontstond daardoor per ultimo van het jaar een vordering op OCW. (De totale vordering ultimo 2021 bedroeg € 344.201) De vordering werd vanaf januari in 7 maanden vervolgens weer 'afgelost'. Per 1 augustus van ieder jaar bedroeg de vordering dan uiteindelijk € 0. Door overgang naar de vereenvoudigde bekostiging worden de rijksbijdragen nu per kalenderjaar toegekend en is onder andere ook het betaalritme losgelaten. Op grond hiervan kan er vanaf augustus 2022 eigenlijk geen vordering meer bestaan.

De vordering van ruim € 3.077 die nu in de balans wordt gepresenteerd, heeft echter te maken met het feit dat voor asielzoekerskinderen in 2022 nog steeds vier specifieke teldata gelden. De laatste teldatum in 2022 was 1 november. Het recht op bekostiging voor de periode november en december is in 2023 uitgekeerd en wordt op grond daarvan hier als vordering opgenomen. Ingaande 2023 veranderen ook deze teldata. De vier teldata lopen ingaande 2023 gelijk op met de kwartalen van het jaar. Verwacht mag worden dat bekostiging voor het laatste kwartaal van 2023 nog voor 1 januari 2024 ontvangen kan worden, zodat volgend jaar in het geheel geen vordering op OCW in de balans meer wordt gepresenteerd.

De per 31 december bestaande vordering kan als volgt worden gespecificeerd:

	2022	2021
- Personele bekostiging regulier		344.201
- Asielzoekers en/of vreemdelingen	3.077	3.553
- Aanvullende bekostiging onderw.achterst.beleid		8.982
	3.077	356.737

Vorderingen op gemeenten *€ 1.076*

Een aantal posten dat door OPO gedurende 2022 is voorgefinancierd, moet door de gemeente Borger-Odoorn nog worden terugbetaald. Het betreft hier de gemaakte kosten voor huur van de gymzaal ten behoeve van gymnastiekonderwijs. Deze kosten worden door de gemeente vergoed.

Eind vorig jaar was het bedrag incidenteel veel hoger doordat destijds de huurvergoeding van de beide MFA's voor geheel 2021 nog ontvangen moesten worden (ruim € 315.000). In januari 2022 is dat bedrag ontvangen. In 2022 zijn verder regulier voorschotten ontvangen, waardoor een dergelijke vordering dit jaar niet aanwezig is.

Vooruitbetaalde lasten *€ 16.913*

In december 2022 zijn een aantal posten betaald die betrekking hebben op 2023:

- APS IT-diensten; MS-basispakket 2023	10.780
- Robidus; ZW ERD-uitvoering 2023	3.317
- Tuin & Hof; huur 2023-01 bestuurskantoor	1.934
- Overige posten	883
	16.913

Overlopende activa overig *€ 109.867*

De overlopende overige activa kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Rekening 2022	Rekening 2021
Nog te ontvangen bedragen	97.191	35.850
Transitorische boekingen	12.675	0
	109.867	35.850

In 2023 zijn een aantal bedragen ontvangen die betrekking hebben op 2022. Daaronder begrepen is een bedrag van bijna € 36.500 dat van de gemeente Borger-Odoorn is ontvangen in verband met de afrekening van energielasten van MFA's. Daarnaast is van het Vervangingsfonds in januari de vergoeding ontvangen voor de lasten van ziektevervanging: bijna € 46.000.

Gedurende 2022 zijn een aantal facturen betaald die betrekking hebben op een periode die over het jaareinde heen loopt. Het betreft hier met name licenties. De lasten worden evenredig over de betreffende periode verdeeld en drukken voor een deel dus ook op 2023. Ultimo december gaat het om een bedrag van € 12.675.

Liquide middelen

	Rekening 2022	**Rekening 2021**
Kasmiddelen	0	0
Banken	90.663	102.896
Tegoeden schatkistbankieren	4.287.175	3.512.193
Totaal liquide middelen	**4.377.838**	**3.615.089**

Banken *€ 90.663*

De banktegoeden worden sinds augustus met name aangehouden bij het ministerie van Financiën. De tegoeden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

- Betaalrekening bovenschools	376	
- Schatkistbankieren	4.287.175	
- Betaalrekeningen scholen	81.566	
- Betaalrekeningen TSO (privaat)	8.722	
		4.377.838
- Spaarrekeningen bovenschools		0
		4.377.838

Alle tegoeden zijn desgewenst direct opeisbaar.

Als gevolg van de negatieve rente heeft OPO besloten om op vrijwillige basis deel te nemen aan schatkistbankieren. Vanaf augustus 2021 is deelname aan het schatkistbankieren ingeregeld. Vanaf dat moment worden alle publieke gelden - met uitzondering van de bankrekeningen 'Zelfbeheer' van de scholen - bij de schatkist (het Rijk) belegd. De private middelen (TSO) mogen op grond van de regelgeving niet in de schatkist worden aangehouden en worden nog steeds belegd bij de huisbankier.

Deelname aan het schatkistbankieren bracht met zich mee dat aanzienlijk werd bespaard op de te betalen rente (de schatkist berekent namelijk geen rente). Daarnaast werd het risico ook verder beperkt doordat het Rijk in beginsel niet failliet kan gaan. In de oude situatie werden de liquide middelen maar tot een saldo van € 100.000 gegarandeerd op grond van het depositogarantiestelsel (DGS). Aangezien er momenteel een relatief hoge rentevergoeding wordt ontvangen op de middelen bij de schatkist, wordt op dit moment nog niet overwogen om deelname aan het schatkistbankieren te beëindigen.

Vaste passiva

Eigen vermogen

	Rekening 2022	Rekening 2021
Algemene reserve	1.946.760	1.905.794
Bestemmingsreserve publiek	159.843	64.289
Bestemmingsreserve privaat	14.366	14.366
Bestemmingsfonds privaat	13.277	13.277
Totaal eigen vermogen	**2.134.246**	**1.997.726**

Voor een goed begrip van bovenstaande posten is het van belang te onderkennen dat, indien een deel van het eigen vermogen is afgezonderd omdat daaraan vanwege het bestuur een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven, dit deel wordt aangemerkt als bestemmingsreserve. Als deze beperking is aangebracht vanwege derden, wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds.

Tevens is het van belang onderscheid te maken tussen reserves die zijn opgebouwd uit publieke middelen en reserves die zijn opgebouwd uit niet-publieke (private) middelen. Reserves die aantoonbaar zijn opgebouwd uit private middelen, worden niet onder de algemene reserve

opgenomen, maar worden als bestemmingsreserve dan wel als bestemmingsfonds gerubriceerd. Indien het in deze jaarrekening opgenomen voorstel tot bestemming van het resultaat onverkort wordt overgenomen, ontstaat het volgende verloopoverzicht van het eigen vermogen.

	Stand per 31-12-2021	Resultaat over 2021	Stand per 1-1-2022	Resultaat over 2022	Stand per 31-12-2022
Algemene reserve	1.905.794	40.967	1.946.760	-93.735	1.853.025
Reserve GMR	20.000	0	20.000	0	20.000
Reserve Flankerend Beleid	12.900	-12.900	0	0	0
Reserve NPO	0	108.453	108.453	263.096	371.549
Reserve Overig publiek	31.390	0	31.390	-31.390	0
Reserve TSO	14.366	0	14.366	-5.644	8.722
Reserve Kansen in de buurt	6.868	0	6.868	0	6.868
Reserve Aukje Wolf	6.409	0	6.409	-6.409	0
Totaal	1.997.726	136.520	2.134.246	125.917	2.260.164

Algemene reserve *€ 1.946.760*

De belangrijkste functie van de algemene reserve is de bufferfunctie. De aanwezigheid van een gezonde buffer leidt er toe dat voorkomen kan worden dat elke tegenvaller (ongeacht de omvang) een probleem oplevert. Met de bufferfunctie van de algemene reserve wordt voorkomen dat het onderwijskundig beleid bij een tegenvaller direct onder druk komt te staan. Een buffer in de vorm van weerstandscapaciteit is daarom wenselijk. Met een buffer in de vorm van een algemene reserve van circa € 2 miljoen per ultimo verslagjaar (voor resultaatverdeling), kent stichting OPO een gezonde financiële positie.

Bestemmingsreserve publiek *€ 159.843*

De 'Bestemmingsreserve publiek' kan als volgt worden gespecificeerd:

	Rekening 2022	Rekening 2021
Reserve GMR	20.000	20.000
Reserve Flankerend Beleid	0	12.900
Reserve NPO	108.453	0
Reserve Overig publiek	31.390	31.390
	159.843	64.289

Reserve GMR (€ 20.000)

De reserve GMR dient ter dekking van GMR-kosten als het hiervoor aanwezige budget in de exploitatie niet voldoende blijkt te zijn. Een tekort of overschot op dit budget wordt jaarlijks verrekend met deze reserve. De reserve heeft een 'plafond' van € 20.000. Dit plafond is jaren geleden reeds bereikt.

Reserve Flankerend beleid (€ 0)
Als gevolg van de leerlingendaling dient ook het personeelsbestand van OPO te krimpen. Indien deze krimp incidenteel nadelige financiële consequenties kent, kunnen deze kosten uit deze reserve worden gedekt. In 2016 is het restant van deze reserve volledig ingezet. In 2019 is op grond van het vorenstaande weer een bedrag aan deze bestemmingsreserve toegevoegd.

Reserve NOP (€ 108.453)
De reserve NPO dient ter dekking van de NPO-kosten in de periode na 31 juli 2023. De baten en lasten in het kader van de NPO kunnen niet volledig worden gematched. Een tekort of overschot op dit onderdeel wordt in 2021, 2022 en 2023 verrekend met deze bestemmingreserve. Na 2023 zullen de dan nog te maken kosten worden onttrokken aan deze reserve.

Reserve overig publiek (€ 31.390)
Begin 2020 is een nieuwe cao afgesloten die met terugwerkende kracht tot 1 maart 2019 in werking is getreden. De meeste gevolgen van de nieuwe cao waren logischerwijze in 2020 pas zichtbaar. Meest opvallende in financiële zin waren hierbij de twee eenmalige uitkeringen van februari 2020. De rijksmiddelen die als financiering hiervoor waren bedoeld, zijn echter reeds in 2019 (voor een groot deel zelfs december 2019) ontvangen. Via de resultaatverdeling van 2019 zijn deze middelen destijds toegevoegd aan de publieke bestemmingsreserve personeel zodat uiteindelijk de bedoelde eenmalige personele lasten van februari 2020 hieruit - wederom via de resultaatverdeling - konden worden gedekt. Na onttrekking hiervan resteerde een bedrag in deze reserve van ruim € 31.000. Omdat het doel van deze reserve is vervallen, is besloten om deze reserve via de resultaatverdeling van 2022 op te heffen.

Bestemmingsreserve privaat *€ 14.366*
Het betreft hier de reserve die wordt gevormd door voor- of nadelige saldi op de uitvoering van de tussenschoolse opvang (TSO) door OPO. Het exploitatiesaldo hiervan wordt jaarlijks met deze reserve verrekend.

Bestemmingsfonds *€ 13.277*
Dit fonds kan als volgt worden gespecificeerd:

	Rekening 2022	Rekening 2021
Reserve Kansen in de buurt	6.868	6.868
Reserve Aukje Wolf	6.409	6.409
	13.277	13.277

Reserve Kansen in de buurt (€ 6.868)
De reserve 'Kansen in de buurt' dient ter dekking van kosten samenhangende met de verkleining van taalachterstanden.

Reserve Aukje Wolff (€ 6.409)
OPO heeft in het verleden een erfenis ontvangen van mevrouw Aukje Wolff. Deze erfenis dient te worden besteed aan doelen die leerlingen 'iets extra's' kunnen bieden. Besloten is om deze reserve in te zetten ter financiering van het onderhoud van de speeltoestellen op OBS De Aanloop. In december

2022 is dit bedrag besteed. Na de verdeling van het resultaat staat dit bestemmingsfonds derhalve op € 0.

Rekeningresultaat

	Rekening 2022	Rekening 2021
Saldo van de baten en lasten	125.917	136.520
Totaal rekeningresultaat	**125.917**	**136.520**

Het saldo van de rekening van baten en lasten bedraagt € 126.426 voordelig. In het voorstel tot resultaat-bestemming wordt aangegeven hoe dit resultaat zal worden verdeeld.

Voorzieningen

	Rekening 2022	Rekening 2021
Personele voorzieningen	323.222	198.184
Voorziening groot onderhoud	1.659.408	1.613.735
Totaal voorzieningen	**1.982.630**	**1.811.919**

De jaarverslaggevingsvoorschriften schrijven voor dat een voorziening moet worden getroffen als wordt voldaan aan de voorwaarden daartoe. Er moet sprake zijn van een feitelijke verplichting die in rechte afdwingbaar is en het moet mogelijk zijn om een goede schatting te maken van de noodzakelijke bedragen. Andere categorieën van voorzieningen zijn onder andere voorzieningen voor claims, geschillen en rechtszaken, reorganisatievoorzieningen en voorzieningen groot onderhoud.

De onderwijsspecifieke regeling die medio 2010 van kracht is geworden inzake de verwerking van (spaar)BAPO-lasten, schrijft voor dat deze lasten als periodelasten moeten worden beschouwd en niet (meer) als een voorziening mogen worden opgenomen.

Het verloop van de voorzieningen kan als volgt worden weergegeven:

	Stand per 1-1-2022	Dotaties	Onttrekking	Vrijval	Rente mutatie	Stand per 31-12-2022	Kortlopend <1 jaar	Langlopend > 1 jaar	Totaal
Voorziening jubilea-uitkeringen	112.184	7.119	5.817	0	0	113.486	3.212	110.274	113.486
Voorziening personeel	86.000	123.736	0	0	0	209.736	0	209.736	209.736
Overige personele voorzieningen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Personele voorzieningen	*198.184*	*130.855*	*5.817*	*0*	*0*	*323.222*	*3.212*	*320.010*	*323.222*
Voorziening groot onderhoud	1.613.735	117.446	71.774	0	0	1.659.408	126.748	1.532.660	1.659.408
Onderhoudsvoorziening	*1.613.735*	*117.446*	*71.774*	*0*	*0*	*1.659.408*	*126.748*	*1.532.660*	*1.659.408*
Totaal	1.811.919	248.301	77.591	0	0	1.982.630	129.960	1.852.670	1.982.630

Personele voorzieningen *€ 323.222*

De personele voorzieningen bestaan uit de volgende onderdelen:

	Rekening 2022	Rekening 2021
Voorziening jubilea-uitkeringen	113.486	112.184
Overige personele voorzieningen	209.736	86.000
	323.222	198.184

Voorziening jubilea-uitkeringen (€ 113.486)
In 2017 is het disconteringspercentage aangepast van 2% naar 1%. Hierdoor was het in 2017 noodzakelijk een aanzienlijk bedrag aan deze voorziening te doteren. In 2022 blijft dit percentage gehandhaafd en blijven ook de overige parameters (gemiddelde stijging en de blijfkans) die worden gebruikt bij het berekenen van de voorziening gehandhaafd.

Overig personele voorzieningen (€ 209.736)
Op basis van individueel personeelsbeleid is voor een tweetal medewerkers besloten om tijdens hun ziektesituatie niet vol in te zetten op het zogenaamde 2e spoor. Een mogelijk gevolg dat hierdoor wel gaat ontstaan, is dat bij deze twee medewerkers het Participatiefonds besluit dat de loondoorbetaling door OPO niet na twee jaar kan worden gestopt, maar dat er een verplichting komt om ook nog een derde jaar loondoorbetaling te verrichten. Deze door te betalen loonkosten worden in de balans voorzien: € 83.300.

Voor één zieke medewerker wordt verwacht dat de uitkeringslasten te zijner tijd - op basis van de modernisering van het participatiefonds per 1 augustus 2022 - voor 50% ten laste van onze stichting zullen komen. Deze situatie zal voortdurende tot aan de pensioengerechtigde leeftijd van betrokkene. De hiermee gepaard gaande kosten bedragen voor deze volledige periode van 4 jaar € 126.436. In de balans is voor dit bedrag een voorziening getroffen.

Voorziening groot onderhoud *€ 1.659.408*

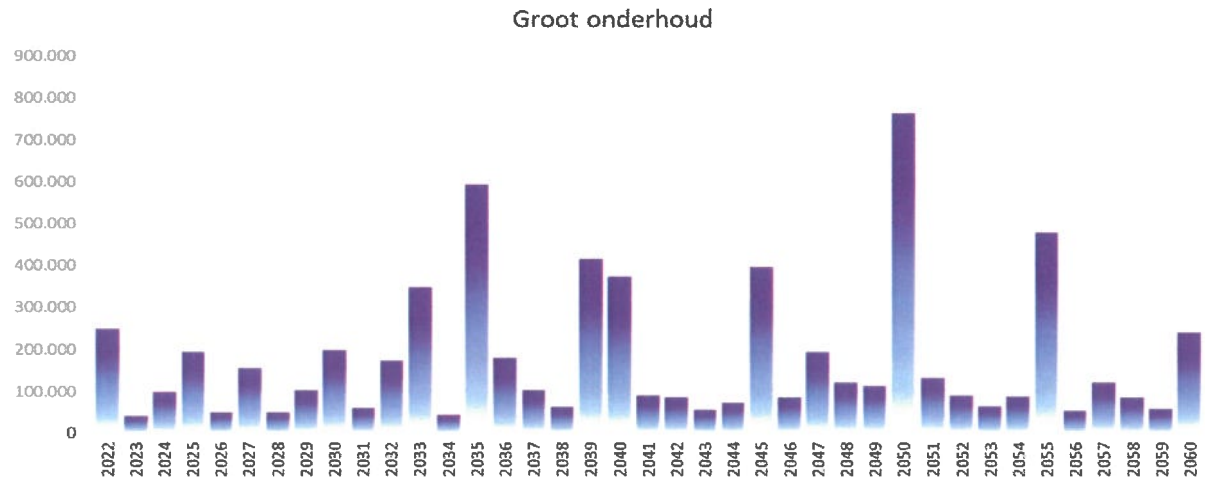
In de sector PO zijn vanaf 2015 de gelden voor het groot onderhoud van de schoolgebouwen overgegaan van de gemeente naar het schoolbestuur. Het onderwijs wordt daardoor geconfronteerd met de vraag of groot-onderhoudskosten moeten worden geactiveerd, of dat hiervoor een voorziening wordt getroffen. Complicerende factor hierbij is het blijvende onderscheid tussen het economisch eigendom en het groot onderhoud. Gelet op het feit dat het economisch eigendom van het gebouw bij de gemeente blijft, geven meerdere partijen aan dat het inrichten van een voorziening groot onderhoud de voorkeur geniet. Ook OPO geeft hieraan de voorkeur en heeft op grond hiervan al jaren een voorziening groot onderhoud. De voorziening is gebaseerd op een meerjarenonderhoudsplan dat periodiek wordt geactualiseerd.

De dotatie aan de onderhoudsvoorziening ad € 117.445 is gebaseerd op de componentenmethode.

De werkelijke (groot)onderhoudskosten tot en met december 2022 bedragen € 71.774.

De groot onderhoudswerkzaamheden hebben met name betrekking op de werkzaamheden aan de vloeren in OBS De Aanloop en de renovatie van de toiletgroep in OBS De Ekkelhof.

In de loop van 2019 is een meerjarenonderhoudsplan gemaakt met een looptijd van 40 jaar. Het verwachte verloop van de onderhoudsvoorziening kan op basis van dat MJOP voor de komende 40 jaar als volgt worden weergegeven:

Inmiddels is aan de externe huisvestingsadviseur opdracht gegeven om het MJOP in 2023 volledig te actualiseren.

Vlottende passiva

Kortlopende schulden

	Rekening 2022	Rekening 2021
Crediteuren	196.780	163.917
Belastingen en premies SV	323.366	297.187
Pensioenen	86.714	89.687
Overige kortlopende schulden	0	0
Vooruitontvangen subsidies OCW	0	0
Vooruitontvangen bedragen	126.041	97.705
Vakantiegeld en -dagen en bindingstoelage	245.517	201.294
Overige overlopende passiva	185.313	284.294
Totaal kortlopende schulden	**1.163.731**	**1.134.084**

Crediteuren *€ 196.780*

De post crediteuren bevat de facturen die in 2022 zijn ontvangen, maar waarvan de betaling in 2023 heeft plaats gevonden. Hierin zijn geen bijzonderheden aanwezig. Vrijwel alle crediteuren zijn inmiddels betaald.

Belastingen en premies SV *€ 323.366*

Deze post bevat de te betalen loonheffing en sociale verzekeringspremies van de maand december en de zogenaamde 13e periode van 2022.

	Rekening 2022	Rekening 2021
Te betalen loonheffing	301.457	277.671
Te betalen premie verv.fonds verplicht	21.909	19.318
Te betalen premie part.fonds	0	198
	323.366	297.187

Pensioenen *€ 86.714*

Deze post bevat de te betalen pensioenpremie van de maand december en de zogenaamde 13e periode van 2022.

	Rekening 2022	Rekening 2021
Te betalen premies ABP OP/NP	86.714	88.413
Te betalen premies Loyalis IPAP volledig	0	1.274
	86.714	89.687

Vooruitontvangen subsidies OCW *€ 0*

De vooruitontvangen subsidies van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap dragen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Rekening 2022	Rekening 2021
Geoormerkte subsidies OCW	0	0
Niet-geoormerkte subsidies OCW	0	0
	0	0

De geoormerkte en de niet geoormerkte subsidies worden gespecificeerd opgenomen in het voorgeschreven 'model G' dat is opgenomen na de 'niet uit de balans blijkende verplichtingen'.

Vooruitontvangen bedragen *€ 126.041*

De 'vooruitontvangen bedragen' kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Rekening 2022	Rekening 2021
Professionaliseringsbudget schoolleiders	24.000	48.000
Extra hulp in de klas (via CKC *(penvoerder)*)	0	49.705
Intensivering en verbreding	0	0
School en omgeving	102.041	0
	126.041	97.705

Professionalisering schoolleiders (€ 24.000)

Op deze post worden onder andere de van het rijk ontvangen middelen verantwoord die betrekking hebben op het professionaliseringbudget voor schoolleiders. Op basis van de cao werd hiervoor binnen de zogenaamde prestatiebox een budget ontvangen van € 3.000. Dit bedrag kon op grond van de cao worden gereserveerd en gedurende een periode van maximaal drie jaar worden 'meegenomen'. De prestatiebox is inmiddels vervallen, zodat geen nieuwe bedragen zullen worden toegevoegd.

Het verloop van deze post kan als volgt worden weergegeven:

Vooruitontvangen per 1 januari 2022		48.000
Besteed in 2022:		
- Scholingslasten	14.397	
		14.397
Vrijval in 2022:	9.603	
		9.603
Vooruitontvangen per 31 december 2022		24.000

Intensivering en verbreding (€ 0)

Kinderen met dezelfde talenten hebben recht op gelijke kansen. Achtergrond, opleidingsniveau van ouders of de financiële situatie mogen geen invloed hebben op hun schoolprestaties. De subsidie Regionale samenwerking kansengelijkheid in het onderwijs ondersteunt gemeenten en scholen bij het tot stand brengen van aanvullend schoolaanbod.

Deze subsidieregeling is bedoeld om de Gelijke Kansen Alliantie te ondersteunen en is het vervolg op Regionale samenwerking ter bevordering van kansengelijkheid in het onderwijs.

Vooruitontvangen per 1 januari 2022			0
Ontvangen in 2022			
- Dienst uitv. subs. Inst.; intensivering en verbreding	100.000		
		100.000	
Besteed in 2022:			
- Gemeente BO; onderst.route onderwijs-zork K4K en backpack		100.000	
			0
Vooruitontvangen per 31 december 2022			0

School en omgeving (€ 102.041)

Kinderen en jongeren kunnen hun talenten het beste ontwikkelen in een stimulerende omgeving. De subsidieregeling School en omgeving heeft als doel meer leerlingen een buitenschools aanbod aan te bieden. Dit aanbod moet passen bij de lokale behoefte en omgeving, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen, ongeacht hun thuissituatie of omgeving. Daarnaast helpt het hen om vaardigheden te ontwikkelen voor meer kansengelijkheid in het onderwijs en een gelijkwaardige deelname aan de maatschappij. In het kader van deze regeling is in december 2022 een bedrag ontvangen van ruim € 102.000. De uitvoering is opgedragen aan de gemeente Borger-Odoorn.

Vooruitontvangen per 1 januari 2022			0
Ontvangen in 2022			
- Dienst uitv. subs. instellingen; school en omgeving	102.041		
		102.041	
Besteed in 2022:			
-	0		
		0	
			102.041
Vooruitontvangen per 31 december 2022			102.041

Vakantiegeld en – dagen en bindingstoelage *€ 245.517*

Vakantietoeslag

Het opgebouwde recht op vakantietoeslag per 31 december 2022 bedraagt circa € 219.500 en wordt onder deze post verantwoord.

Bindingstoelage

In de cao PO is een incidentele toelage opgenomen in verband met werving en behoud van personeel, de zogenaamde bindingstoelage. De bindingstoelage wordt jaarlijks in augustus vastgesteld en uitbetaald aan personeel dat op 1 augustus in dienst is en voldoet aan de in de cao gestelde voorwaarden. De bindingstoelage kent twee varianten: een bindingstoelage volgens de peildatumsystematiek en een bindingstoelage volgens de opbouwmethode.

Bindingstoelage volgens de peildatumsystematiek

Om in aanmerking te komen voor de bindingstoelage volgens de peildatumsystematiek moet men op 1 augustus in dienst zijn en per die datum op of boven het maximumsalaris van de functie worden betaald.

Bindingstoelage volgens de opbouwmethode

Leraren en onderwijskundige team- of afdelingsleiders tot en met schaal 12 die de bindingstoelage eerder volgens de peildatumsystematiek hebben ontvangen, hebben hierna recht op de bindingstoelage op basis van de opbouwmethode. Bij de opbouwmethode wordt maandelijks een bedrag opgebouwd op basis van het feitelijk ontvangen salaris ten opzichte van het salaris bij een volledige betrekking. Ultimo 2022 bedraagt het opgebouwde recht bijna € 26.100.

Overige overlopende passiva *€ 185.313*

De overige overlopende passiva bestaan uit diverse 'nog te betalen bedragen'. Een specificatie van de belangrijkste posten die daarin zijn opgenomen, kan als volgt worden weergegeven:

- Afrekening vervangingspool 2022	20.000
- Verrekening uitkeringskosten voorgaande jaren	64.958
- Ten onrechte ontvangen afrekening Eneco	8.400
- Raming accountantskosten	16.000
- Combicoaches gemeente BO	15.000
- Overige posten (< € 7.500)	60.956
	185.313

Een opvallende post binnen de 'nog te betalen bedragen', is de post 'te verrekenen uitkeringskosten'. Hiervoor is een bedrag opgenomen van ruim € 68.000 . Volgens de gegevens die het Participatiefonds periodiek ontvangt van UWV en WWW-plus, zijn er voor een aantal oud-werknemers van OPO uitkeringslasten ontstaan die (nog) niet aan de voorwaarden voldoen om door de instroomtoets van het Participatiefonds te komen. De hiermee gepaard gaande lasten worden daarom te zijner tijd verrekend met de (te) ontvangen rijkbijdragen van OCW:

Te verrekenen uitkeringskosten met OPO		201.912
Reeds verrekend:		
- Bekostigingsjaar 2017-2018	62.386	
- Bekostigingsjaar 2018-2019	24.222	
- Bekostigingsjaar 2019-2020	1.537	
- Bekostigingsjaar 2020-2021	45.542	
- Bekostigingsjaar 2021-2022	0	
		133.687
		68.225

5.7 Model G

G1 Verantwoording van OCW-subsidies zonder verrekeningsclausule (niet-geoormerkt)

Omschrijving	Toewijzing		Prestatie is ultimo 2022 conform de subsidiebeschikking:		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m 2022
	Kenmerk	Datum	geheel uitgevoerd en afgerond	nog niet geheel afgerond		
School en omgeving	**RSOD22014**	**05-12-2022**	☐	☑	**102.041**	**102.041**
Intensivering en verbreding	**GK022-020**	**04-08-2022**	☐	☑	**100.000**	**100.000**
				Totaal	**202.041**	**202.041**

G2 Verantwoording van OCW-subsidies met verrekeningsclausule (geoormerkt)

G2-A Aflopend per ultimo 2022

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Toewijzing Datum	Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m 2021	Totale kosten t/m 2021	Saldo 1-1-2022	Ontvangen in 2022	Lasten in 2022	Saldo te verrekenen 31-12-2022
						-			-
Totaal			-	-	-	-	-	-	-

G2-B Doorlopend tot na 2022

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Toewijzing Datum	Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m 2021	Totale kosten t/m 2021	Saldo 1-1-2022	Ontvangen in 2022	Lasten in 2022	Saldo nog te besteden ultimo 2022
					-	-		0	0
Totaal			-		-	-	0	0	0

5.8 Verbonden partijen

Het bestuur participeert in het samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO 22-02

5.9 Gebeurtenissen na balansdatum

Of een 'gebeurtenis na balansdatum' moet worden verwerkt in de jaarrekening is afhankelijk van het tijdstip waarop deze gebeurtenis zich voordoet en de impact daarvan. Hierbij wordt onderscheid gemaakt naar gebeurtenissen die:

- tijdens het opstellen van de jaarrekening plaats hebben gevonden
  (tot en met de formele opmaakdatum van de jaarrekening worden 'de gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum' in de jaarrekening opgenomen).

- ontstaan na het opstellen van de jaarrekening tot het moment van goedkeuring door de Raad van Toezicht
  (na de formele opmaakdatum moet alleen de jaarrekening worden aangepast 'voor zover de gebeurtenissen na balansdatum onontbeerlijk zijn voor het inzicht', ofwel van materieel belang zijn).

Modelmatig kan het voorgaande als volgt worden weergegeven:

In 2023 is er ten behoeve van de jaarrekening 2022 geen sprake van 'gebeurtenissen na balansdatum'.

5.10 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Langlopende contracten

Verantwoordingsjaar : **2022** *(stand per 31-12-2022)*

	Onderdeel	Partij	Contractbeheerder	Looptijd Van	Looptijd Tot en met	Contractwaarde (jaarbedrag)
LASTEN						
1	Schoonmaakonderhoud	Eemsmond	H. Feijen	2016	2022	116.000
2	Multifunctionals	Konica Minolta	H. Feijen	2017	2022	800
		Copy-cluster	H. Feijen	2017	2022	16.000
3	FA en PSA	Confina	J. Drok	2017	2022	95.000
4	Huur	Lefier; De Poolster	H. Feijen	2011	2030	133.000
		Lefier; De Meander	H. Feijen	2013	2043	216.000
		De Jongens BV; onderwijsbureau	J. Drok	2018	2023	17.000
5	Servicekosten van de huur	Noorderbreedte; De Poolster	H. Feijen	2011	2030	108.000
		Hunzehuys; De Meander	H. Feijen	2013	2043	117.000
6	Energie	DVEP; electra	H. Feijen	2021	2023	23.000
		DVEP; gas	H. Feijen	2021	2023	78.000
7	Controle van de jaarrekening	Aksos	A. Brouwer	2011	2022	19.000
BATEN						
1	Huur	Gemeente BO; De Poolster	H. Feijen	2011	2030	150.000
		Gemeente BO; De Meander	H. Feijen	2013	2043	214.000

5.11 Toelichting op de staat van baten en lasten

Baten

Rijksbijdragen OCW

	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Rijksbijdragen OCW	7.894.200	7.027.445	7.585.688
Overige subsidies OCW	677.374	645.885	314.174
Ontvangen doorbet. rijksbijdrage SWV	326.517	355.000	369.703
Totaal (Rijks)bijdragen OCW	**8.898.091**	**8.028.330**	**8.269.565**

Rijksbijdragen OCW *€ 7.894.200*

De 'Rijksbijdragen OCW' kunnen als volgt worden gespecificeerd:

OCW vergoeding personeel	5.065.774
OCW vergoeding materieel	1.007.349
OCW vergoeding onderwijsachterstandenbeleid	121.507
OCW vergoeding Personeel & Arbeidsm.bel.	1.574.296
OCW Professionalisering schoolleiders	98.573
OCW subsidie overig	26.702
	7.894.200

OCW vergoeding personeel (€ 5.065.774)
Sinds 2006 wordt een lumpsum-vergoeding toegekend. Binnen de lumpsum-financiering wordt het aan OPO overgelaten of de ontvangen middelen worden ingezet ten behoeve van de financiering van personele of materiële kosten. Hierdoor wordt bereikt dat meer beleidsvrijheid wordt verkregen; immers de stichting is vrij om met kosten te schuiven tussen de 'personele' en de 'materiële' posten.

De lumpsum-financiering vond tot en met het schooljaar 2021/2022 plaats per schooljaar (dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld de materiële instandhouding). Deze financieringssystematiek impliceerde dat beschikkingen moesten worden 'toegerekend' aan één begrotingsjaar. In verband met de inwerkingtreding van de vereenvoudigde bekostiging per 1 januari 2023, wordt deze systematiek in 2022 los gelaten. Over de periode augustus tot en met december 2022 is een separate beschikking ontvangen. Deze hoeft dus niet te worden toegerekend aan twee kalenderjaren, maar heeft volledig betrekking op het kalenderjaar 2022. Vanaf 2023 wordt een beschikking ontvangen die is gebaseerd op een kalenderjaar. Vanaf dat moment gaat deze bekostiging ook op in de vereenvoudigde bekostiging.

De personele bekostiging kan als volgt worden berekend:

	Schooljaar			Kalenderjaar
	2021/2022		2022/2023	2022
	7/12		*5/12*	
Beschikking 'bekostiging regulier'	*5.237.504*		*1.823.936*	
Verantwoordingsjaar 2022	3.055.211	+	1.823.936 =	4.879.147
Groeibekostiging				19.561
Verrekening uitkeringskosten				0
Aanpassing bekostiging voorgaande jaren	*(referentiesystematiek)*			167.065
				5.065.774

Referentiesystematiek

Met de indexering van de personele lumpsum compenseert de Rijksoverheid de ontwikkeling van de arbeidskosten. Dit gebeurt voor de collectieve sector - en dus ook het primair onderwijs - aan de hand van de 'referentiesystematiek'. Deze systematiek vertaalt de ontwikkeling van arbeidskosten in de marktsector door naar de overheidssector. De marktsector is dus het referentiepunt: stijgen/dalen de arbeidskosten in de marktsector, dan stijgt/daalt in principe de compensatie voor de ontwikkeling van de arbeidskosten. Het kabinet beslist echter altijd hoe de berekening op grond van de referentiesystematiek wordt door vertaald in de compensatie voor de gestegen kosten.

OCW vergoeding materieel (€ 1.007.349)

De materiële bekostiging (MI: materiële instandhouding) is een kalenderjaarvergoeding uitgedrukt in een lumpsumbedrag en is met name gebaseerd op het aantal leerlingen en het daaruit afgeleide aantal groepen. De MI-vergoeding is normatief onderbouwd met Programma's van Eisen (PvE's). In deze programma's van eisen staat aangegeven op welke uitgaven van een gemiddelde school de materiële vergoedingen zijn gebaseerd. Daarmee wordt aangegeven voor welke doelen de bekostiging wordt gegeven en voor welk bedrag verondersteld wordt dat bepaalde taken kunnen worden uitgevoerd. Besteding van de MI-vergoeding is echter volledig vrij. Ingaande 2023 gaat ook dit budget onderdeel uitmaken van de vereenvoudigde bekostiging.

Samenstelling MI	2022	2021	2020
Groepsafhankelijke PvE's	494.551	510.161	487.062
Leerlingafhankelijke PvE's	510.371	505.019	496.497
Aanvullende vergoeding NOAT	2.427	2.475	2.024
	1.007.349	1.017.655	985.583

OCW vergoeding onderwijsachterstanden (€ 121.507)

Door het vervallen van die zogenaamde 'gewichtenregeling' is ook de impulsregeling met ingang van het schooljaar 2019/2020 vervallen. Sinds 1 augustus 2019 wordt het beschikbare geld daarom verdeeld volgens een nieuwe regeling. Deze nieuwe regeling voorkomt fouten van onderwijsinstellingen bij de registratie van gewichten en is minder administratief. Daarbij kan de verdeling van de middelen voor de bestrijding van onderwijsachterstanden gebaseerd worden op meer actuele cijfers.

De nieuwe verdeling is gebaseerd op gegevens die worden geleverd door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). De verdelingsgrondslag vloeit voort uit de volgende vijf factoren:

- het opleidingsniveau van beide ouders;
- het herkomstland van de moeder;
- de verblijfsduur van de moeder in Nederland;
- het gemiddelde opleidingsniveau van alle moeders op de school;
- of de ouders in de schuldsanering zitten.

In de nieuwe regeling bepalen bovenstaande kenmerken hoe het beschikbare geld over de scholen wordt verdeeld. Het CBS maakt hiervoor de berekening. Dit betekent dat de onderwijsinstellingen niet langer het opleidingsniveau van de ouders van hun leerlingen bij hoeven te houden.

	Schooljaar	***Jaar***	**Kalenderjaar**
	2021/2022	**2022**	**2022**
School '75	2.347		
De Poolster	65.110	20.757	
De Aanloop	28.690	7.824	
De Westhoek	39.905	9.462	
	136.052	38.043	
	7/12		
Verantwoordingsjaar 2022			117.406
Aanpassing en correctie bekostiging voorgaande jaren			4.101
			121.507

OCW vergoeding personeels- en arbeidsmarktbeleid (€ 1.574.296)

"De bekostiging voor Personeels- en Arbeidsmarktbeleid wordt eveneens per schooljaar toegekend. Het aantal leerlingen op 1 oktober van het jaar t-1 (de teldatum) is bepalend voor de berekening van de bekostiging. De vergoeding biedt extra financiële ruimte om een eigentijds personeels- en arbeidsmarktbeleid te voeren. Het geld kan onder andere worden besteed aan nascholing en deskundigheidsbevordering van leraren en overig onderwijspersoneel, verbetering van de arbeidsomstandigheden en verbetering van de arbozorg en van het arbeidsmarktbeleid. Ook deze bekostiging kent overigens verder een lumpsumkarakter. Ook dit budget maakt ingaande 2023 onderdeel uit van de vereenvoudigde bekostiging.

De bekostiging voor het P&A-budget kan als volgt worden berekend:

	Schooljaar			**Kalenderjaar**
	2021/2022		**2022/2023**	**2022**
	7/12		*5/12*	
Beschikking 'personeels- en arbeidsmarktbekleid'	*1.502.053*		*645.716*	
Verantwoordingsjaar 2022	876.198	+	645.716	= 1.521.914
Aanpassing bekostiging voorgaande jaren				52.382
				1.574.296

Vanaf het schooljaar 2018/2019 is het P&A-budget verhoogd met de zogenaamde 'werkdrukmiddelen'. Voor het schooljaar 2018/2019 betrof het een bedrag van ruim € 155 per leerling. Voor OPO betekende dit een verhoging van het P&A-budget van ruim € 163.000. In het schooljaar 2022/2023 is het bedrag voor de werkdrukmiddelen toegenomen tot € 262 per leerling. Het bedrag is inbegrepen in het bedrag van € 1,5 miljoen van het P&A-budget.

Voor een nadere toelichting en inhoudelijke verantwoording van de werkdrukmiddelen, wordt hier kortheidshalve verwezen naar het bestuursverslag.

OCW professionalisering schoolleiders (€ 98.573)
De bijzondere bekostiging levert een bijdrage aan de professionalisering van personeel en de begeleiding van startende leraren en schoolleiders. Het bestuur dient gemeenschappelijk met de personeelsgeleding van de medezeggenschapsraad over de inzet van de middelen te besluiten. Het bedrag voor schooljaar 2021-2022 is per leerling vastgesteld op € 98,84.

	bedrag	*ll.*	*totaal*
- schooljaar 2022-2023	€ 98,84	997	98.573
			98.573

OCW subsidies overig *€ 26.702*

De 'OCW subsidie overig' kan als volgt worden gespecificeerd:

Bijzondere bekostiging onderwijs aan asielzoekers	17.083
Overige 'OCW subsidie overig'	9.619
	26.702

Bijzondere bekostiging onderwijs aan asielzoekers (€ 17.083)
Op grond van deze regeling kunnen scholen voor vluchtelingenkinderen die in hun tweede verblijfsjaar zitten een toeslag op de reguliere bekostiging ontvangen. Er geldt geen drempel voor een minimum aantal vluchtelingenkinderen om in aanmerking te komen voor deze aanvullende bekostiging. Aan OPO is op grond van deze regeling een bedrag van ruim € 16.000 toegekend.

Overige subsidies OCW (€ 677.374)
De 'Overige subsidies OCW' kunnen als volgt worden gespecificeerd:

OCW bekostiging NPO	677.374
	677.374

Ruim tweeëneenhalf jaar geleden sloten onderwijsinstellingen de deuren om de verspreiding van het coronavirus in te dammen en schakelden zij over op afstandsonderwijs. De inspanningen die door leraren, schoolleiders, bestuurders, maar ook door leerlingen en ouders zijn gepleegd, hebben niet kunnen voorkomen dat de coronacrisis zijn sporen heeft nagelaten in het onderwijs. Daarom heeft het kabinet in februari 2021 besloten om extra te investeren in het onderwijs met het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Met het NPO is in totaal € 8,5 miljard beschikbaar voor het hele

onderwijs, van funderend tot en met hoger onderwijs. Hoofddoel van deze investering is het herstellen van de door corona veroorzaakte vertragingen bij leerlingen op cognitief en sociaal-emotioneel gebied en op het gebied van welbevinden binnen de looptijd van het programma (augustus 2021 tot en met juli 2025). Het negatieve effect van corona op de kansengelijkheid is daarbij een belangrijk aandachtspunt. Daarnaast biedt het programma een uitgelezen kans om te leren en de kwaliteit van het onderwijs duurzaam te verbeteren. Naast een bedrag in 2021/2022 voor specifieke onderwijsachterstanden is voor het schooljaar 2021/2022 een bedrag van € 701,16 per leerling toegekend. Voor het schooljaar 2022/2023 is een bedrag toegekend van € 500 per leerling. Ook worden er daarnaast weer specifieke achterstandsmiddelen ontvangen.

Nationaal Programma Onderwijs	*bedrag*		*totaal*
- schooljaar 2021-2022; NPO	€ 754.017,52	7/12	439.844
- schooljaar 2022-2023; NPO	€ 570.072,07	5/12	237.530
			677.374

Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV € 326.517

Met passend onderwijs (PO; in werking getreden per 1 augustus 2014) heeft OPO de verantwoordelijkheid gekregen om een leerling die ondersteuning nodig heeft een passende plek te bieden. OPO heeft hierbij een zorgplicht. Om aan die zorgplicht te voldoen werkt OPO samen met andere besturen in een regionaal samenwerkingsverband: Stichting Samenwerkingsverband 22-02 PO. Het doel van Passend Onderwijs is om de kwaliteit van de leerlingenzorg te verbeteren zodat meer leerlingen met gepaste ondersteuning binnen het regulier onderwijs kunnen blijven. De samenwerkingsverbanden ontvangen vanuit het Rijk geld voor de te bieden (extra) ondersteuning. Dit geld wordt over de scholen verdeeld op basis van de afspraken die in het samenwerkingsverband zijn gemaakt. Zo is meer maatwerk mogelijk en kan het geld zo veel mogelijk worden gebruikt voor ondersteuning op de reguliere school en in de klas. Voor een inhoudelijke en kwalitatieve toelichting op het passend onderwijs wordt eveneens verwezen naar het bestuursverslag. "De scholen van OPO vragen in het kader van passend onderwijs een arrangement aan. Aan elk arrangement wordt vervolgens een klassenassistent gekoppeld. De middelen vanuit het SWV worden mede aangewend ter bekostiging van deze klassenassistenten.

Het van het Samenwerkingsverband over afgelopen kalenderjaar ontvangen bedrag kan als volgt worden gespecificeerd:

- regulier budget	322.900
- kosten verwijzigingen SBO	-9.992
- budget schoolgewicht	2.356
	315.264
- arrangementen	11.253
	326.517

De over het verslagjaar in het kader van Passend Onderwijs toegekende gelden zijn door OPO volledig besteed.

Overheidsbijdragen

	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Provinciale bijdragen en subsidies	0	0	0
Gemeentelijke bijdragen en subsidies	333.794	330.611	327.377
Overige overheden	0	0	0
Totaal overheidsbijdragen	**333.794**	**330.611**	**327.377**

Gemeentelijke bijdragen en subsidies *€ 333.794*

In het kader van de onderwijshuisvestingswetgeving is de gemeente verantwoordelijk voor het zorgen voor huisvesting voor het onderwijs. Aan woningbouwcorporatie Lefier wordt door Stichting OPO BO maandelijks huur betaald voor huisvesting van "De Poolster" en "De Meander" in respectievelijk de multifunctionele accommodaties "Noorderbreedte" in Nieuw Buinen en "Het Hunzehuys" in Borger; huurpenningen die in beginsel ten laste van de gemeente Borger-Odoorn dienen te komen. Met de gemeente is echter overeengekomen dat alle kosten in eerste instantie door OPO worden betaald. Achteraf wordt een zodanige afrekening opgesteld, dat per saldo de meeste huisvestingscomponenten in de materiële instandhoudingsvergoeding door OPO worden afgedragen aan de gemeente. Het verschil met de aan Lefier betaalde bedragen wordt vervolgens ontvangen van de gemeente Borger-Odoorn en wordt hier als gemeentelijke bijdrage verantwoord.

Het bedrag aan kosten dat de materiële instandhouding die van het rijk wordt ontvangen overschrijdt, wordt dus vergoed door de gemeente. Het bedrag kan als volgt worden gespecificeerd:

Specificatie

Vergoeding kosten MFA Noorderbreedte (De Poolster)	133.868
Vergoeding kosten MFA Het Hunzehuys (De Meander)	191.592
	325.460
Afrekening voorgaande jaren	1.764
	327.223

Bovenstaand bedrag betreft een voorlopige afrekening. De voorlopige beschikking die hiervoor ontvangen is, is nog niet definitief.

Van de gemeente Emmen wordt daarnaast nog een loonkostensubsidie ontvangen ten behoeve van de conciërge. De totale bijdrage die hiervoor van de gemeente is ontvangen bedraagt over 2021 ruim € 12.500. Tenslotten worden ook door de aangesloten scholen af en toe subsidies ontvangen (€ 2.500 in totaal voor 2022).

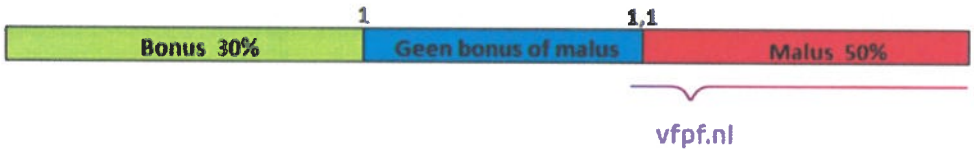
Overige baten

	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Opbrengst verhuur	309	0	200
Detachering personeel	0	0	30
Overig	61.767	0	175.508
Baten (privaat) exploitatie tussenschoolse opvang	0	0	3.000
Totaal overige baten	**62.076**	**0**	**178.738**

Overig *€ 61.767*

Bijdrage Visio
Voor een aantal leerlingen van OPO wordt in het kader van passend onderwijs ondersteuning geboden bij het functioneren in de klas met visuele beperkingen. Ter financiële ondersteuning hiervan wordt van Visio een bijdrage ontvangen. Maandelijks is hiertoe een bedrag ontvangen van ruim € 400. Over geheel 2022 is een bedrag ontvangen van iets meer dan € 5.000.

Bonus/malus-regeling Vervangingsfonds
OPO heeft over het kalenderjaar 2021 voor een bedrag van € 243.672 aan premie afgedragen aan het Vervangingsfonds (Vf). Aan vergoedingen voor (met name) ziektevervanging is een bedrag ontvangen van het Vf van circa € 148.853. Doordat de verhouding tussen deze beide bedragen kleiner is dan 1, bestaat recht op een bonus (indien de verhouding groter is dan 1,1, dient een malus te worden betaald). Voor 2021 is de bonus/malus wederom vastgesteld op 30% respectievelijk 50%.

Betaalde premies	243.672		
Ontvangen vergoedingen	148.853		
Verhouding vergoeding/premies		0,61	
Berekening bonus/malus (1 -/- 0,61 * 30% * € 243.672)			28.510

Recapitulatie

- Visio; bijdrage kosten visuele beperking	5.000
- Vervangingsfonds bonus/malus 2021	28.510
- Overige baten	28.258
	61.767

Baten (privaat) exploitatie tussenschoolse opvang *€ 0*
Een aantal jaren gelden exploiteerde OPO de tussenschoolse opvang (TSO) op de meeste scholen zonder tussenkomst van een externe organisatie. Op grond van de wet- en regelgeving was de feitelijke exploitatie van de TSO vanuit publieke middelen niet toegestaan. De baten en lasten die met

de TSO gepaard gingen, werden daarom separaat in beeld gebracht. Het jaarlijkse saldo dat er ten aanzien van de TSO ontstond, werd vervolgens verrekend met een daartoe gevormde (private) bestemmingsreserve. De TSO beschikte over een eigen bankrekeningnummer zodat de private baten en lasten eenvoudig separaat in beeld konden worden gebracht. In verband met de invoering van het continurooster op de scholen van OPO, is TSO ingaande het schooljaar 2021-2022 niet meer van toepassing.

Lasten

Personeelslasten

	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenpremies	6.872.628	6.210.217	6.322.453
Overige personele lasten	903.184	648.000	696.794
	7.775.812	6.858.217	7.019.246
Ontvangen vergoedingen	-334.702	-130.000	-222.989
Totaal personeelslasten	**7.441.110**	**6.728.217**	**6.796.257**

Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenpremies *€ 6.872.628*

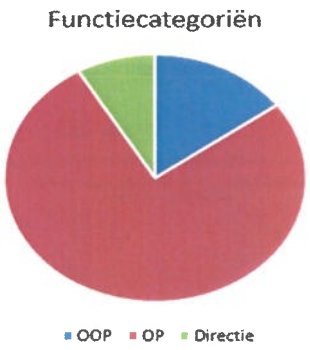
De totale maandelijkse loonkosten van de stichting bedragen ruim € 572.000. Op jaarbasis wordt daardoor een bedrag aan loonkosten gerealiseerd van bijna € 6.900.000.

Zowel ten opzichte van de begroting, als ten opzichte van de vergelijkende cijfers van voorgaand jaar, is er sprake van een sterke stijging van de lasten. Deze stijging mag feitelijk volledig worden toegerekend aan de hogere lasten voortvloeiende uit de beide nieuwe cao's.

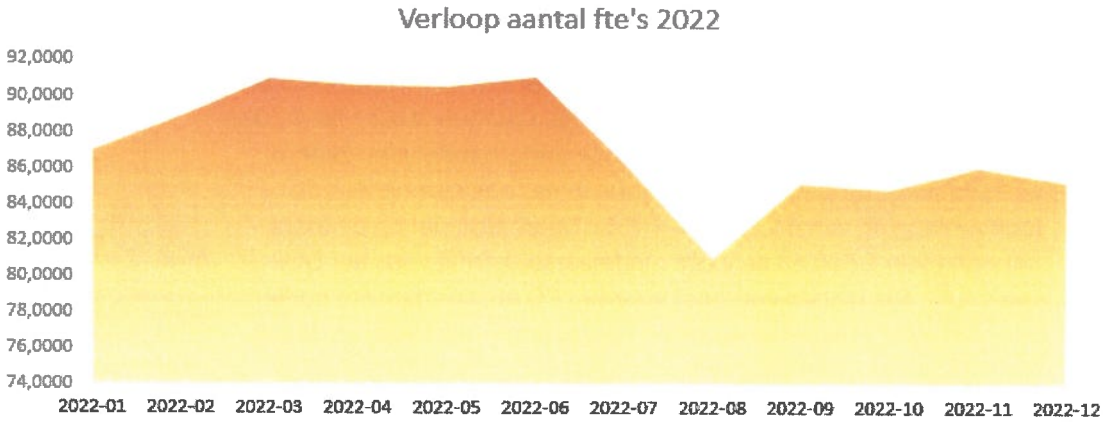
Het gemiddeld aantal fte's (dus exclusief externe inhuur) over 2022 kan als volgt worden gespecificeerd:

Directie en schoolleiders	13,05
OP	66,91
OOP	7,36
	87,32

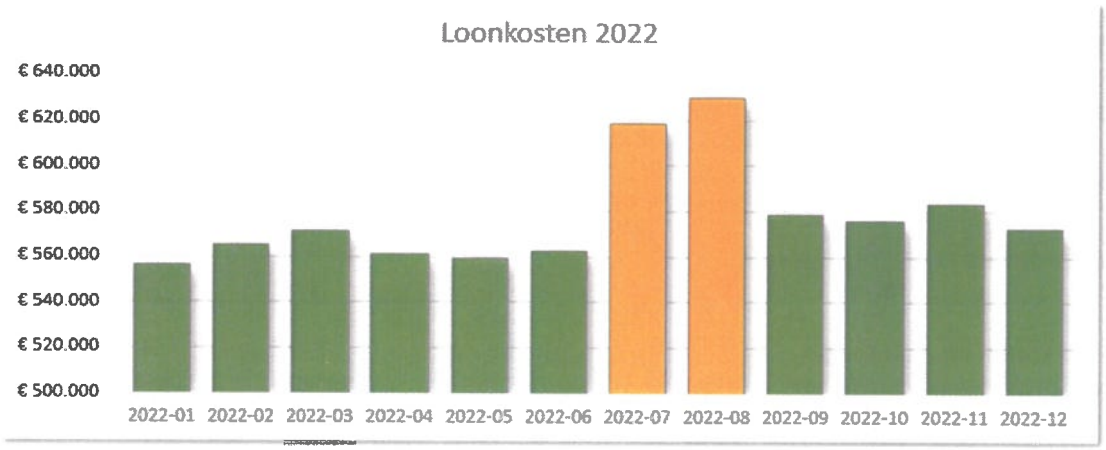
Grafisch kan dit als volgt worden weergegeven:

Het verloop van de 'vaste' formatie gedurende het kalenderjaar kan als volgt worden gepresenteerd:

Uit het grafisch getoonde verloop van het aantal fte's blijkt in augustus de afname in de formatie als gevolg van het dalende aantal leerlingen.
Het verloop van totale loonkosten gedurende 2022 kan grafisch als volgt worden weergegeven:

Een aspect dat aan de bovenstaande grafiek ook opvallend is, zijn de incidenteel hoge bedragen van de loonkosten in de maanden juli en augustus. Deze 'pieken' worden veroorzaakt door de uitbetaling - met terugwerkende kracht - van de beide cao-aanpassingen:

- CAO 1-1-2022 / 31-5-2022
  De PO-Raad en de vakbonden hebben op 20 mei 2022 het cao-akkoord voor primair onderwijs voor 2022 ondertekend. De achterbannen hebben ingestemd met het onderhandelaarsakkoord dat op 22 april was gesloten. Voor werknemers in alle functies en alle onderwijssoorten zijn nieuwe salarisschalen geïntroduceerd. Deze schalen zijn gelijk aan de schalen in het voortgezet onderwijs. Het jaarloon voor de meeste medewerkers wordt hierdoor in 2022 minimaal 4% hoger. Voor functies waarin de verschillen met het voortgezet onderwijs groter zijn, kan dit percentage hoger uitvallen. Met dat cao-akkoord 2022 is de loonkloof tussen het primair- en voortgezet onderwijs gedicht. Voor het onderwijspersoneel in het primair onderwijs betekent de overgang naar de VO-loonschalen echter niet alleen een salarisverhoging. Er is ook gekeken naar een hoger schaalmaximum en een snellere doorgroei daarnaartoe. Hoeveel onderwijspersoneel in het primair onderwijs erop vooruit gaat, is dus wel afhankelijk van de functie en de persoonlijke situatie van inschaling. Het salaris van juli was

voor het eerst gebaseerd op de nieuwe CAO-afspraken die er zijn gemaakt. Tevens vond in deze maand de nabetaling plaats van januari tot en met mei.

- Onderhandelaarsakkoord 2022 VO en PO; CAO 1-6-2022 / 30-4-2023
  Woensdag 22 juni 2022 is er een nieuw onderhandelaarsakkoord gesloten voor de CAO VO. Wat vooral in het oog sprong was de loonsverhoging vanaf 1 juli van 4,75%. Daarnaast viel op de extra uitkering van € 500 en de extra eindejaarsuitkering voor het OOP van € 275. Die laatste was er al voor het PO en was daarom nodig voor het VO zodat beide sectoren op dat punt met elkaar in de pas bleven lopen. Aangezien de bekostiging voor zowel PO als VO op dezelfde manier en in dezelfde mate wordt geïndexeerd, er afspraken zijn om de loonkloof niet opnieuw te laten bestaan, betekende dit dat de CAO PO 2022 eenzelfde uitkomst qua loonsverhoging kende om dezelfde schaalbedragen als het VO te kunnen houden. De cao loopt van 1 juni 2022 tot en met 30 april 2023.

De uiteindelijk gerealiseerde salariskosten ad € 6.872.628 wijken € 662.411 (10,67%) af van de begroting. Deze stijging mag naast een hoger aantal fte's vanwege de formatieve inzet van NPO-middelen ook worden toegerekend aan de doorwerking van de nieuwe cao die eind 2021 tot stand is gekomen.

Overige personele lasten *€ 903.184*

Specificatie overige personele lasten	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Dotaties personele voorzieningen	7.119	0	3.933
Lasten personeel niet in loondienst	496.070	305.500	319.025
Overige personele lasten	399.994	342.500	373.836
Totaal overige personele lasten	903.184	648.000	696.794

Dotaties personele voorzieningen *€ 7.119*
De dotatie aan de personele voorzieningen heeft betrekking op de dotatie aan de voorziening voor ambtsjubilea. De dotatie is sinds 2017 gebaseerd op een disconteringsvoet van 1%. De parameters die voor de berekeningen in 2018 zijn gehanteerd, zijn ook in de jaren daarna toegepast. De noodzakelijke dotatie bedraagt in 2022 ruim € 7.100.

Lasten personeel niet in loondienst (PNIL) *€ 496.070*
De personele lasten 'inhuur derden' kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Rekening 2022	Rekening 2021
Montessorischool; interimdirectie	122.125	27.670
Bestuursbureau; inhuur controller	58.912	71.541
Bestuursbureau; directiesecretariaat	34.499	14.676
Inhuur onderwijzend personeel	210.301	128.569
Bovenschools: onderhoudsmedewerker	36.569	36.569
Bovenschools: combicoaches	33.664	40.000
	496.070	319.025

Ten opzichte van het voorgaande verantwoordingsjaar zijn de kosten voor de externe inhuur aanzienlijk toegenomen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat het de laatste jaren steeds lastiger wordt om ontstane vacatureruimte in te vullen met eigen medewerkers, waardoor er noodgedwongen in eerste instantie extern moet worden ingehuurd. Een andere oorzaak is ook dat een deel van het personeel bewust extern wordt ingehuurd, omdat die formatie wordt gefinancierd vanuit incidentele middelen (bijvoorbeeld NPO-middelen). Door deze formatie extern in te huren wordt voorkomen dat er na afloop van de incidentele financiering verplichtingen naar het personeel gaan ontstaan.

Overige personele lasten *€ 399.994*

De belangrijkste overige personele kosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Scholing	82.030	85.000	95.081
Coaching (begeleiding) personeel	12.674	0	3.740
Scholingskosten directeuren	18.581	0	3.867
Reiskosten woon-werk	34.296	25.000	31.135
Dienstreizen	12.246	9.000	7.909
Arbo-contract	18.230	10.000	11.559
Kosten juridische ondersteuning	5.944	4.000	3.991
Overige personele kosten	215.993	209.500	216.554
	399.994	342.500	373.836

Scholing (€ 82.030)

In 'scholing' wordt door OPO intensief geïnvesteerd. Uiteindelijk betekent dit, dat er wordt geïnvesteerd in mensen. De kwaliteit van de medewerkers wordt daarmee verhoogd. Dit heeft naar verwachting - zeker op termijn - een positief effect op de kwaliteit van het onderwijs.

Overige personele kosten (€ 215.993)

De post 'overige personele kosten' wordt in 2022 voor het grootste deel gevormd door de noodzakelijke dotatie aan de personele voorziening: ruim € 123.700. Deze dotatie is noodzakelijk om de kosten van een transitievergoeding/vaststellingsovereenkomst te kunnen dekken. Daarnaast worden ook in 2022 de kosten inzake de premie voor de WGA ERD en ZW-ERD weer onder deze post verantwoord: circa € 39.500. De kosten hiervoor in 2021 bedroegen circa € 37.000. Deze premies

worden ook begroot. Niet begroot echter zijn de kosten voor de genoemde dotatie aan de personele voorziening en de afrekening van het Vervangingsfonds inzake de vervangingspool (€ 23.543).

OPO maakt gebruik van een zogenaamde 'flexpool'. De maximale flexpool zoals die bij het Vervangingsfonds is aangevraagd bedroeg in 2021 wederom 1 fte. In de praktijk is gebleken dat de feitelijke inzet in de flexpool lager is geweest. De loonkosten samenhangende met de werkelijke inzet binnen de flexpool worden in eerste instantie volledig vergoed door het Vervangingsfonds. Na afloop van het jaar vindt daarop een herrekening plaats op het moment dat de vervanging niet minimaal 98% bedraagt van de declarabele (lees ziekte-) vervangingen. Op basis van deze nacalculatie is over 2021 een afrekening ontvangen van € 23.543,12 (realisatie bedroeg 69%; geraamd was reeds een afrekening van € 20.000). De afrekening over 2022 wordt pas in de tweede helft van 2023 verwacht, maar aangezien er tot op dit moment wederom sprake is van een lagere realisatie, is hiertoe conform voorgaande jaren weer een raming opgenomen van € 20.000.

Recapitulatie/specificatie overige personele lasten	
- Loyalis / Robidus WGA-ERD en ZW-ERD	39.467
- Vervangingsfonds; afrek. Vervangingspool 2021	23.543
- APG; bijdrage GO-vak en arbeidsmarktmiddelen 2020	7.542
- Dotatie personele voorzieningen	123.736
- Diverse overige personele kosten	21.705
	215.993

Ontvangen vergoedingen *€ 334.702*

Specificatie ontvangen vergoedingen	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Ontvangen vergoedingen van het Vervangingsfonds	284.829	100.000	163.551
Ontvangen vergoedingen van het UWV	49.873	30.000	59.438
Totaal lonen en salarissen	334.702	130.000	222.989

De ontvangen vergoedingen worden gevormd door de ontvangsten van het Vervangingsfonds en van het UWV. Bij de vergoedingen van het Vervangingsfonds (Vf) betreft het de loonkosten die worden gedeclareerd bij het Vervangingsfonds in verband met de vervanging van ziek personeel. De UWV-uitkeringen hebben betrekking op de vergoedingen in verband met zwangerschappen. Doordat het ziekteverzuim in 2022 relatief sterk is gestegen, is het bedrag dat is ontvangen van het Vf ten opzichte van voorgaand jaar ook weer gestegen. Hier tegenover staat uiteraard ook dat het bedrag aan vervangingskosten hoger is geweest. Deze post heeft ruwweg een 'budgettair neutraal' karakter.

Afschrijvingen

	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Afschrijvingen immateriële vaste activa	0	0	0
Afschrijvingen materiële vaste activa	141.048	147.511	140.461
Totaal afschrijvingslasten	141.048	147.511	140.461

De gerealiseerde afschrijvingslasten verdeeld over de diverse activarubrieken komen als volgt tot stand:

	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Afschrijving gebouwen	435	455	435
Afschrijving kantoormeubilair	2.044	2.137	0
Afschrijving schoolmeubilair	45.325	47.401	47.311
Afschrijving ICT	40.717	42.582	43.680
Afschrijving inventaris en apparatuur	15.191	15.887	15.689
Afschrijving lesmethodes	37.337	39.048	33.345
Afschrijving overige MVA	0	0	0
	141.048	147.511	140.461

De afschrijvingskosten vloeien voort uit de in het verleden verrichte investeringen. In de afgelopen verslagperiode zijn de volgende investeringen gedaan:

Gebouwen / verbouwingen	0	
Meubilair	34.747	
ICT	203.873	
Inventaris en apparatuur	3.730	
Machines en installaties	15.594	
Leermethoden	38.188	
		296.132
		296.132

Ingaande 2018 wordt op de nieuwe investeringen afgeschreven ingaande 1 januari volgend op het jaar van investeren.

Huisvestingslasten

	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Huurlasten	535.122	515.000	507.009
Onderhoudslasten	118.341	111.116	131.930
Energie en water	71.917	100.500	78.845
Schoonmaaklasten	115.649	120.000	110.313
Belastingen en heffingen	11.597	13.000	15.089
Dotatie voorziening onderhoud	117.446	117.446	117.446
Overige huisvestingslasten	2.601	3.000	4.811
Totaal huisvestingslasten	**972.674**	**980.062**	**965.444**

Huurlasten *€ 535.122*

De 'Huurlasten' kunnen als volgt worden gespecificeerd:

- Lefier c.a.; Hunzehuys	298.568	
- Lefier c.a.; Noorderbreedte	211.588	
		510.155
- Tuin&Hof; huur bestuursbureau	20.739	
- Overig	4.228	
		24.967
		535.122

De huur van Lefier c.a. van circa € 510.155 wordt voor het grootste deel vergoed door de gemeente Borger-Odoorn. Voor een verdere toelichting hierop wordt kortheidshalve verwezen naar de toelichting op de baten bij het onderdeel 'overige overheidsbijdragen'.

Onderhoudskosten *€ 118.341*

De onderhoudslasten hebben voor een belangrijk deel betrekking op de MI-gelden die worden afgedragen aan de gemeente Borger-Odoorn. De hiermee gepaard gaande lasten bedragen ruim € 78.500.

De sterke daling van de onderhoudslasten in 2022 ten opzichte van voorgaand jaar wordt veroorzaakt door de in 2021 uitgevoerde veiligheidsinspectie en reparatiewerkzaamheden aan de speeltoestellen van OPO. De hiermee gepaard gaande kosten bedroegen destijds circa € 23.00.

Overige bijzonderheden ten aanzien van het zogenaamde 'klachtenonderhoud' hebben zich in 2022 niet voorgedaan.

Energie en water *€ 71.917*

Als gevolg van de internationale ontwikkelingen op de energiemarkt, is de prijs voor met name gas sinds september 2021 fors gestegen. Begin 2021 was de gemiddelde gasprijs nog geen € 0,80 per m3 gas. In 2022 is de gasprijs vervolgens flink opgelopen. Op enig moment bedroeg de gasprijs zelfs bijna € 4. In februari 2023 bedraagt de gasprijs gemiddeld € 2,64 per m3. Dit tarief is inclusief energiebelasting, ODE en 21% BTW. De kostenstijging die uit deze tarieven zou moeten voortvloeien wordt enigszins gedempt door de verlaging van het BTW-tarief van 21% naar 9% dat sinds 1 juli 2022 gedurende een half jaar van kracht was.

Via het inkoopcollectief Energie Voor Scholen (EVS) is eind 2017 de inkoop van gas en elektriciteit opnieuw aanbesteed. Energie Voor Scholen is voor circa 850 deelnemende schoolbesturen en in totaal ruim 6.000 schoollocaties, het grootste inkoopcollectief in onderwijsland. Door het aanbesteden van deze opdracht via dit collectief, wordt voldaan aan de (Europese) aanbestedingsregels die er gelden op dit terrein.

Energie Voor Scholen

Eind 2019 heeft OPO zich wederom aangemeld voor de nieuwe Europese aanbestedingsprocedure via EVS voor de jaren 2021-2025. Het traject is medio 2020 afgerond. Het nieuwe contract is derhalve in 2021 ingegaan. De extreme prijsstijgingen op de energiemarkt hebben op dit moment dan ook geen directe gevolgen voor de energiekosten van OPO.

Doordat OPO gas en elektriciteit betrekt vanuit het inkoopcollectief waarbij de prijzen van in de toekomst af te nemen volumes periodiek worden 'geclicked', is de stijging van de tarieven relatief beperkt gebleven. De markt van elektriciteit en gas blijft in beweging. De belangenbehartiger van het inkoopcollectief volgt de markt- en prijsontwikkelingen en 'clickt' de juiste prijzen jaarlijks op strategische momenten vast. Dat wordt gedaan op basis van het vastgestelde totaalvolume van alle deelnemers. Hiermee worden grote prijsfluctuaties voorkomen en worden marktconforme en scherpe tarieven verzekerd.

De energiekosten zijn lager dan begroot en ook lager dan voorgaand jaar. Voor een deel zal de sluiting van de scholen als gevolg van de coronacrisis hier mede debet aan zijn, met name als naar het verschil wordt gekeken met de begroting. Het lagere verbruik in die periode lijkt zwaarder te wegen dan het hogere verbruik als gevolg van (natuurlijke) ventilatie. Een groot verschil met voorgaand jaar is overigens wel dat er nog geen jaarafrekeningen zijn ontvangen.

Schoonmaakkosten *€ 115.649*

De schoonmaakkosten vloeien eveneens voort uit een traject van Europese aanbesteding. Dit traject is eind 2015 gevolgd. Het daaruit voortvloeiende contract is in werking getreden per 1 maart 2016 en heeft een looptijd van drie jaar. Het contract bevatte daarnaast nog diverse opties tot verlenging. Begin 2020 heeft OPO zich georiënteerd op mogelijkheden voor het afsluiten van een nieuw contract, maar vrijwel direct bleek dat een eventuele overgang naar een ander schoonmaakbedrijf veel hogere kosten met zich mee zou brengen. Het contract loopt ook in 2023 nog steeds.

Dotatie voorziening onderhoud *€ 117.446*

De dotatie aan de onderhoudsvoorziening is gebaseerd op het meerjarenonderhoudsplan dat is opgesteld op basis van de componentenmethode. De werkelijke meerjarige onderhoudskosten worden rechtstreeks ten laste van de onderhoudsvoorziening gebracht en beïnvloeden het exploitatieresultaat daardoor niet.

Aan de externe huisvestingsadviseur is in 2023 de opdracht gegeven om een nieuw MJOP (meerjarenonderhoudsplan) samen te stellen voor de scholen waarvoor OPO juridisch eigenaar is.

Vanaf het verantwoordingsjaar 2023 zal de voorziening op het geactualiseerde plan zijn gebaseerd.

- Werkelijke onderhoudskosten tot en met december 2022: € 71.774

Overige instellingslasten

	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Administratie en beheer	156.893	155.000	175.979
Inventaris en apparatuur	9.090	1.000	9.681
Leer- en hulpmiddelen	379.111	624.646	416.645
Dotatie overige voorzieningen	0	0	0
Overige kosten	83.263	54.845	113.622
Lasten (privaat) exploitatie tussenschoolse opvang	0	0	9.432
Totaal overige instellingslasten	**628.357**	**835.491**	**725.359**

Administratie en beheer *€ 156.893*

De lasten inzake 'Administratie en beheer' kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Administratiekantoor	94.777	91.000	94.584
Telefoon- en internetkosten	27.521	28.000	30.075
Kantoorbenodigdheden	1.642	2.000	3.605
Planmatig onderhoudsbeheer	0	0	4.538
Accountantskosten	18.011	15.000	16.486
Deskundigenadvies	7.449	13.000	19.190
Juridische kosten	0	0	200
Overige uitgaven	7.493	6.000	7.300
	156.893	155.000	175.979

Administratiekantoor (€ 94.777)

Vanaf 1 november 2017 wordt een belangrijk deel van de financiële en de personeels- en salarisadministratie uitbesteed aan Confina in Drachten. Ten opzichte van voorgaand jaar zijn de kosten nauwelijks gestegen. De afrekening met het administratiekantoor vindt plaats op basis van het aantal verstrekte jaaropgaven.

Telefoon- en internetkosten (€ 27.521)

De telefoon- en internetkosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Ziggo; internet	12.125
KPN; telefoonkosten vaste telefonie	12.475
Eilie; telefoonkosten Voip	1.481
Overige kosten *(m.n. telefoonvergoedingen via salaris)*	1.440
	27.521

De telefoon- en internetkosten liggen mooi in lijn met de begroting en zijn met name als gevolg van besparingen op de internetaansluitingen lager dan voorgaand verslagjaar.

Accountantskosten (€ 18.011)

De accountantskosten bestaan volledig uit de in rekening gebrachte (dan wel nog in rekening te brengen) bedragen voor het onderzoek van de jaarrekening (interim- en jaarrekeningcontrole):

- Kosten onderzoek van de jaarrekening 2021; afrekening	-1.573
- Kosten onderzoek van de jaarrekening 2022; raming	19.481
- Lasten ten behoeve van andere controleopdrachten	
- Fiscale advisering	103
- Overige accountantslasten	
	18.011

Deskundigenadvies (€ 7.449)

De kosten van deskundigenadvies zijn ten opzichte van voorgaand verslagjaar aanzienlijk gedaald. De kosten voor deskundigenadvies in 2021 hadden met name te maken met de advieskosten voor de

vorming van IKC's (integrale kindcentra) en voor een traject voor bestuurlijke visitatie. Dergelijke kosten hebben zich in 2022 niet voorgedaan.

Leer- en hulpmiddelen *€ 379.111*

De lasten inzake 'Leer- en hulpmiddelen' kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Onderwijsleerpakket	152.989	90.000	115.937
Culturele vorming	60.049	22.500	28.447
Kopieerkosten	22.765	25.000	34.039
ICT-kosten	7.285	35.000	99.771
Licenties (ICT)	34.781	30.000	30.283
Licenties (OLP)	73.572	55.000	82.875
Materiële lasten NPO	0	351.546	0
Overige onderwijskosten	27.670	15.600	25.293
Afrondingsverschillen	0	0	0
	379.111	624.646	416.645

Onderwijsleerpakket (€ 152.989)

De middelen die worden ontvangen van OCW in het kader van verbruiksmateriaal OLP worden volledig beschikbaar gesteld (en doorbetaald) aan de scholen (in het kader van zelfbeheer). Over 2022 hebben de scholen leermiddelen aangeschaft die de raming en het bedrag van voorgaand jaar net als in 2021 overschrijden. Financiering van deze post geschiedt echter voor een groot deel uit het zogenaamde 'zelfbeheer'. Scholen zijn binnen dit 'zelfbeheer' vrij om binnen het totale budget te 'schuiven'. De overschrijding die hier ontstaat wordt 'gedekt' met een onderuitputting op een aantal andere budgetten, dan wel gevonden in additionele externe financiering. Een ander deel van overschrijding mag worden toegerekend aan de OLP-middelen die worden aangeschaft vanuit de NPO-middelen.

Culturele vorming (€ 60.049)

De bestede culturele middelen in 2022 zijn aanzienlijk hoger dan begroot en zijn ook aanzienlijk hoger dan voorgaand jaar. Een deel van de middelen wordt gefinancierd uit de NPO-bijdragen (€ 16,755). Een tweede belangrijke dekking wordt gevonden in de subsidies van Kunst en Cultuur. De van deze organisatie ontvangen gelden wordt voor een groot deel weer onder deze post verantwoord op grond van bestedingen in het kader van 'cultuurmenu': € 27.259.

In het Cultuurmenu maken kinderen van groep 1 t/m 8 kennis met professionele kunsten als theater, dans, literatuur, beeldende kunst, film en muziek. Ook is er aandacht voor media en erfgoed. In het Cultuurmenu wordt lesmateriaal aangeboden waarmee kunstontmoetingen gebruikt kunnen worden om met kinderen te praten over kunst. Het lesmateriaal stimuleert kinderen ook om zelf met een kunstvorm aan de slag te gaan.

ICT-kosten en licenties (€ 115.638)

Aan ICT-kosten (ICT én licenties) werd vijf jaar geleden nog minder dan € 100.000 uitgegeven. Doordat digitaal werken steeds meer zijn weg gaat vinden binnen het primair onderwijs in het algemeen en binnen OPO in het bijzonder, werd in 2018 al zo'n € 148.600 uitgegeven. Die stijgende tendens zette zich in 2019 voort. Uiteindelijk is toen voor een bedrag van € 161.589 aan ICT-kosten c.a. verantwoord.

In 2020 wordt de trend opnieuw bevestigd; er werd een bedrag verantwoord van ruim € 193.000. Een deel van de stijging was daarbij incidenteel. Voorgaand jaar steeg het bedrag door naar bijna € 213.000. Om de snelle stijging het hoofd te kunnen bieden is besloten om de licentiekosten van OLP ingaande 2022 te budgetteren (tot en met 2021 werden alle licentiekosten op basis van 'staand beleid' bovenschools betaald). Scholen zijn daarom vanaf 2022 'gedwongen' om bewuste keuzes te maken. Het effect is onmiddellijk zichtbaar. Op licenties OLP is in 2022 circa € 9.000 minder uitgegeven.

De grootste bezuiniging is echter bereikt op het reguliere ICT-budget. (Voor een deel is hier mogelijk wel sprake van een verschuiving naar volgende jaren; kwantificeren van het bedrag is echter niet mogelijk, waardoor er voor is gekozen hiervoor geen raming op te nemen). In 2022 zijn de contractafspraken met de ICT-dienstverlener (inzake het beheer van werkplekken) herzien, waardoor de kosten aanzienlijk lager zijn uitgekomen.

Materiële lasten NPO (€ 0)
De baten en lasten voor NPO zijn per saldo budgettair neutraal in de begroting van 2022 opgenomen. Rekening houdende met de in de formatie en scholing opgenomen lasten (personele lasten), wordt het saldo tussen de totale NPO-baten en die NPO-lasten hier als materiële post in één keer in de begroting verantwoord € 351.546. De daadwerkelijk gemaakte NPO-lasten worden daarentegen direct op het juiste grootboekrekening verantwoord, waardoor er op deze post in de jaarrekening 2021 en 2022 geen kosten worden vermeld. Op deze plaats ontstaat derhalve een aanzienlijke onderuitputting. De gerealiseerde NPO-lasten leiden op andere plekken in de exploitatie tot hogere lasten, maar doordat ze veel meer zijn verspreid, vallen eventuele overschrijdingen niet dan wel veel minder op.

Overige kosten *€ 83.263*
De lasten inzake 'Overige kosten' kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Wervingskosten	2.407	1.000	4.844
Representatiekosten	12.311	1.500	1.776
Contributies	11.035	12.000	11.658
Abonnementen (niet onderwijs)	3.221	7.325	9.285
Medezeggenschap (mat.)	2.611	3.500	3.033
Onkostenvergoeding Raad van Toezicht	23.661	14.000	25.085
Afscheid en jubilea	0	0	2.138
Verzekeringen	4.923	5.020	4.984
Vergaderkosten	6.083	1.500	1.203
PR en marketing	9.018	5.000	5.753
Website	1.084	1.000	38.977
Overige lasten	6.910	3.000	4.886
	83.263	54.845	113.622

Representatiekosten (€ 12.311)
De representatielasten van 2022 zijn als gevolg van het 10-jarig bestaan van de stichting veel hoger dan begroot en ook aanzienlijk hoger dan in 2021.
Onkostenvergoeding Raad van Toezicht (€ 23.661)

De verantwoorde lasten voor de Raad van Toezicht zijn aanzienlijk hoger dan begroot. De overschrijding van de begroting mag worden toegerekend aan de kosten voor de werving van een nieuwe lid voor de raad van toezicht. Deze 'wervingskosten' worden veroorzaakt door het externe bureau dat hiervoor is ingeschakeld. De hiermee gepaard gaande kosten hebben € 9.075 bedragen.

De kosten voor de Raad van Toezicht kunnen als volgt worden gespecificeerd:

- Vergoeding RvT-leden	9.000
- Wervingslasten	9.075
- Lasten begeleiding zelfevaluatie	5.160
- Overige lasten	425
	23.661

PR en marketing (€ 9.018)
Ook de lasten voor PR & marketing zijn als gevolg van het 10-jarig bestaan van de stichting hoger dan begroot en ook hoger dan in 2021. De belangrijkste incidentele post betrof in 2022 het verzorgen van de 'livestream' c.a. van het 10-jarig bestaan van OPO: € 2.500.

Website (€ 1.084)
Meest opvallende post binnen de 'overige kosten' in de vergelijkende cijfers van vorig jaar was zonder meer het hoge bedrag aan lasten voor de 'website'. In het laatste kwartaal van 2021 is door een reclamebureau een nieuwe website, een nieuw logo en een nieuwe huisstijl ontworpen. Alle hiermee gepaard gaande kosten zijn destijds onder deze post 'website' verantwoord. Begin 2022 zijn de resultaten door het reclamebureau gepresenteerd. De website, het nieuwe logo en de nieuwe huisstijl zijn in de loop van 2022 'live' gegaan.

Lasten (privaat) exploitatie tussenschoolse opvang *€ 0*

Sinds een aantal jaren exploiteert OPO de tussenschoolse opvang (TSO) op de meest scholen zonder tussenkomst van een externe organisatie. Op grond van de wet- en regelgeving is de feitelijke exploitatie van de TSO vanuit publieke middelen niet toegestaan. De baten en lasten die met de TSO gepaard gaan, worden daarom separaat in beeld gebracht. Het jaarlijkse saldo dat er ten aanzien van de TSO ontstaat, wordt vervolgens verrekend met een daartoe gevormde (private) bestemmingsreserve. De TSO beschikt over een eigen bankrekeningnummer zodat de private baten en lasten eenvoudige separaat in beeld kunnen worden gebracht. Als gevolg van invoering van het continurooster op de scholen van OPO, is de TSO met ingang van het schooljaar 2021-2022 beëindigd. De lasten zijn daardoor lager dan voorgaand jaar en ook veel lager dan begroot.

Financiële baten en lasten

Financiële baten

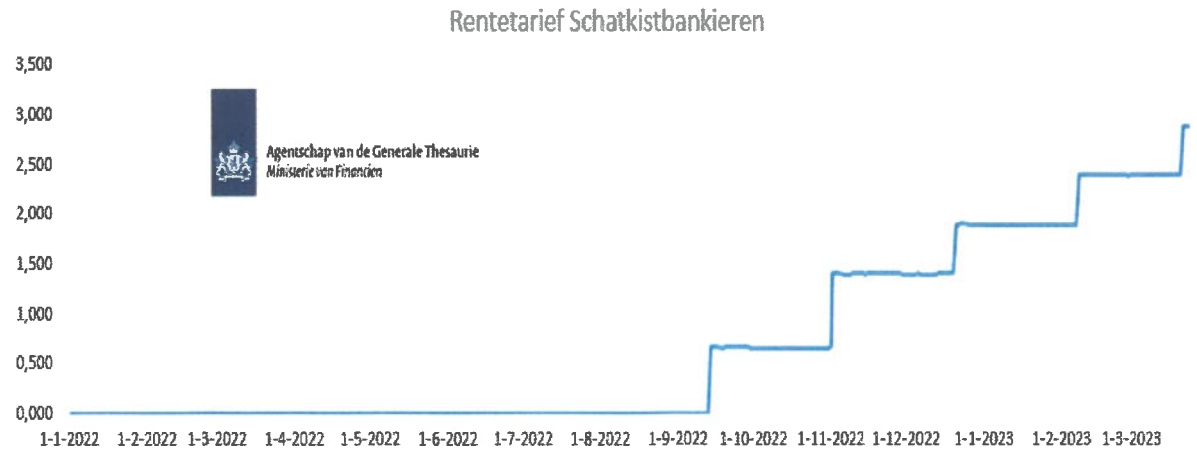
	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Rentebaten	15.146	0	73
Ontvangen dividenden	0	0	0
Waardestijging financiële activa en effecten	0	0	0
Opbrengsten vorderingen vaste activa en effecten	0	0	0
Totaal financiële baten	**15.146**	**0**	**73**

Rentebaten *€15.146*

Bij het uitzetten van gelden wordt uiteraard geconformeerd aan het treasurystatuut. Met de uitzettingen wordt getracht de renteopbrengst te optimaliseren. Doordat OPO - met name ook gedreven door de negatieve rente die de grootbanken sinds 2020 in rekening brachten boven steeds lagere drempelbedragen - sinds medio 2021 op vrijwillige basis meedoet aan schatkistbankieren, moesten alle publieke middelen worden overgemaakt 'naar 's Rijks kas'. De verplichte overboeking gold niet voor private middelen (vanuit TSO en een tweetal bestemmingsreserves); sterker nog, het onderbrengen van private middelen in schatkistbankieren is in beginsel verboden.

De ongekende omstandigheden van het laatste jaar hebben er in 2022 toe geleid dat de Europese Centrale Bank (ECB) twee historisch grote renteverhogingen heeft doorgevoerd, waardoor alle banken inmiddels weer rente vergoeden. Verwacht wordt dat aan de rentestijgingen in ieder geval het komende half jaar nog geen einde komt.

Momenteel worden de middelen van OPO nog steeds volledig aangehouden in de 'schatkist'. Sinds medio september 2022 vergoedt het Rijk op deze middelen weer rente. In 3,5 maand is een bedrag aan rente ontvangen van ruim € 15.000. Momenteel (eind maart 2023) bedraagt het rentetarief 2,899%. Commerciële banken kunnen dit op dit moment lang niet bieden.

Financiële lasten

	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Rentelasten	0	0	11.712
Waardedaling financiële activa en effecten	0	0	0
Totaal financiële lasten	**0**	**0**	**11.712**

Door de deelname aan schatkistbankieren worden er over 2022 - in tegenstelling tot 2021 - geen rentelasten verantwoord. De door de huisbankier in rekening gebrachte bankkosten worden onder de overige instellingslasten verantwoord.

5.12 Wet Normering Topinkomens

Vermelding bezoldiging topfunctionarissen (WNT 4.1)

		Bedrag	Compl.punten	Klasse
Door de Raad van Toezicht vastgestelde maximale bezoldiging :	2022	143.000	6	B
	2021	138.000	6	B

Vermelding bezoldiging topfunctionarissen - bestuurders met dienstbetrekking

Functie	Naam	Gewezen topfunctionaris	Echte of fictieve dienst-betrekking	Duur dienstverband in 2022	Omvang dienstverband (fte)	Individueel WNT maximum	Beloning (€)	Beloning betaalbaar op termijn (€)	Totaal bezoldiging	Duur dienstverband in 2021	Omvang dienstverband (fte)	Individueel WNT maximum	Beloning (€)	Beloning betaalbaar op termijn (€)	Totaal bezoldiging
Direct.-bestuurder	Mevr. J. Drok-Renkema	Nee	Ja	01/01 - 31/12	0,9000	128.700	105.613	18.690	124.303	01/01 - 31/12	0,9000	124.200	98.018	19.743	117.761

Vermelding bezoldiging topfunctionarissen - interimbestuurders — Bezoldiging

Functie	Naam	Gewezen topfunctionaris	Echte of fictieve dienst-betrekking	Duur dienstverband in 2022	Omvang dienstverband (fte)	Individueel WNT maximum	Beloning (€)	Beloning betaalbaar op termijn (€)	Totaal bezoldiging	Duur dienstverband in 2021	Omvang dienstverband (fte)	Individueel WNT maximum	Beloning (€)	Beloning betaalbaar op termijn (€)	Totaal bezoldiging
	n.v.t.														

Vermelding bezoldiging topfunctionarissen - interne toezichthouders

Functie	Naam	Duur dienstverband in 2022		Individueel WNT maximum	Beloning (€)	Beloning betaalbaar op termijn (€)	Totaal bezoldiging	Duur dienstverband in 2021	Omvang dienstverband (fte)	Individueel WNT maximum	Beloning (€)	Beloning betaalbaar op termijn (€)	Totaal bezoldiging
Voorzitter	Mevr. A.J. Veldman	01/01 - 31/12		21.450	1.800		1.800	01/01 - 31/12		20.700	1.800		1.800
Lid	Dhr. A. de Haan	01/01 - 31/12		14.300	1.800		1.800						-
Lid	Mevr. K. de Jong	01/01 - 31/12		14.300	1.800		1.800	01/01 - 31/12		13.800	1.800		1.800
Lid	Mevr. M. Bruinsma	01/01 - 31/12		14.300	1.800		1.800	01/01 - 31/12		13.800	1.800		1.800
Lid	Dhr. R. van der Leck	01/01 - 31/12		14.300	1.800		1.800	01/01 - 31/12		13.800	1.800		1.800

Bij de vergelijkende cijfers van de directeur-bestuurder van 2021 is bij 'beloning' een bedrag vermeld van € 98.018. In de jaarrekening 2021 werd hiervoor een bedrag genoemd van € 97.268. Een verschil derhalve van € 750. Dit wordt veroorzaakt doordat in 2021 abusievelijk het tot dan toe gebruikelijke bedrag van de bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering ad € 200 werd meegenomen.De werkelijk betaalde premie over 2021 bedroeg echter € 950. De aanpassing heeft niet tot gevolg dat achteraf de WNT-norm wordt overschreden.De premie voor de bestuurdersaansprakelijkheidsverzekeringis in 2022 verder gestegen tot € 1.149,50. Dit bedrag is in 2022 aan de beloning van de directeur-bestuurder toegerekend.

Vermelding gegevens van een ieder van wie de bezoldiging de norm te boven gaat (WNT 4.2)

Vermelding boven de norm - bestuurders met dienstbetrekking

Functie	Naam	Gewezen topfunctionaris	Echte of fictieve dienst-betrekking	Duur dienstverband in 2022	Omvang dienstverband (fte)	Individueel WNT maximum	Beloning (€)	Beloning betaalbaar op termijn (€)	Totaal bezoldiging	Duur dienstverband in 2021	Omvang dienstverband (fte)	Individueel WNT maximum	Beloning (€)	Beloning betaalbaar op termijn (€)	Totaal bezoldiging
	n.v.t.														

Vermelding boven de norm - interimbestuurders

Functie	Naam	Gewezen topfunctionaris	Echte of fictieve dienst-betrekking	Duur dienstverband in 2022	Omvang dienstverband (fte)	Individueel WNT maximum	Beloning (€)	Beloning betaalbaar op termijn (€)	Totaal bezoldiging	Duur dienstverband in 2021	Omvang dienstverband (fte)	Individueel WNT maximum	Beloning (€)	Beloning betaalbaar op termijn (€)	Totaal bezoldiging
	n.v.t.														

Vermelding boven de norm - Toezichthouders

Functie	Naam	Duur dienstverband in 2022	Individueel WNT maximum	Beloning (€)	Beloning betaalbaar op termijn (€)	Totaal bezoldiging	Duur dienstverband in 2021	Omvang dienstverband (fte)	Individueel WNT maximum	Beloning (€)	Beloning betaalbaar op termijn (€)	Totaal bezoldiging
	n.v.t.											

In 2022 waren er geen bestuurders dan wel toezichthouders die de WNT-norm hebben overschreden. Ten opzichte van voorgaande jaren is de situatie daarin derhalve niet gewijzigd.

5.13 Resultaatbestemming

Het resultaat van OPO Borger-Odoorn bedraagt:		125.917
Dit resultaat kan als volgt worden gespecificeerd:		
- Resultaat uit gewone bedrijfsvoering; regulier	125.673	
- Resultaat uit gewone bedrijfsvoering; incidenteel	244	
- Resultaat uit buitengewone bedrijfsvoering	0	
	125.917	
Het resultaat wordt als volgt bestemd:		
Algemene reserve		
- Algemene reserve	-93.735	
		-93.735
Bestemmingsreserve publiek		
- Reserve GMR	0	
- Reserve Flankerend Beleid	0	
- Nationaal Programma Onderwijs (NPO)	263.096	
- Bestemmingsreserve personeel	-31.390	
- Reserve Overig publiek	0	
		231.706
Bestemmingsreserve privaat		
- Tussenschoolse Opvang	-5.644	
		-5.644
Bestemmingsfonds publiek		
- Overige publieke bestemmingsfondsen	0	
		0
Bestemmingsfonds privaat		
- Reserve Kansen in de buurt	0	
- Reserve Aukje Wolf	-6.409	
- Overige private bestemmingsfondsen	0	
		-6.409
Totale resultaatverdeling		**125.917**

De statuten bevatten geen specifieke voorschriften omtrent de bestemming van het resultaat. Vooruitlopend op goedkeuring door de Raad van Toezicht, is het bovenstaand winstbestemmingsvoorstel in de jaarrekening verwerkt.

5.14 Gegevens van de rechtspersoon

Algemene gegevens

Naam van de instelling	Stichting Openbaar Primair Onderwijs Borger-Odoorn
Adres	De Baander 2
Postcode:	9531 MC
Plaats	Borger
Best.nr.:	42554
	0599-353570
	info@opoborger-odoorn.nl
	www.opoborger-odoorn.nl

Contactpersoon	mevr. J. Drok
Telefoon	0599-353794
E-mailadres	j.drok@opoborger-odoorn.nl

Scholen, sector en leerlingen

Brinnr.	Naam	Sector	2017	2018	2019	2020	2021	2022
12LU	De Meander (incl. Montessori)	PO	255	244	244	263	254	249
12TV	Daltonschool Ees	PO	60	59	51	41	45	52
13LA	De Ekkelhof	PO	48	44	46	48	47	44
13XE	School 75	PO	75	72	65	66	63	64
14AL	De Poolster	PO	124	122	139	144	149	156
18TP	De Aanloop	PO	92	92	73	73	64	66
18UV	De Westhoek	PO	98	101	88	71	56	44
18VZ	De Linderakkers	PO	75	64	63	67	66	65
18WH	De Weiert	PO	181	173	167	169	175	177
18WQ	De Zweng	PO	77	78	71	72	71	61
		Totaal	**1.085**	**1.049**	**1.007**	**1.014**	**990**	**978**

(aantallen per 1 oktober van het desbetreffende jaar)

5.15 Ondertekening door bestuurder en toezichthouders

Directeur-bestuurder

- Mevr. drs. J. Drok MME

Raad van Toezicht

- Mevr. drs. A.J. Veldman MMO

- Dhr. R. Koch

- Dhr. A. de Haan

- Dhr. R.R. van der Leck

- Mevr. M. Bruinsma

AKSOS
Sterk in KAPITALEN

Stichting Openbaar Primair Onderwijs Borger-Odoorn
De Baander 2
9531 MC Borger

Datum	Behandeld door	Kenmerk
21 juni 2023	C. Elsinga RA EMA	8095/CE/AW

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van toezicht en het bestuur van Stichting Openbaar Primair Onderwijs Borger-Odoorn

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting Openbaar Primair Onderwijs Borger-Odoorn te Borger gecontroleerd.

Naar ons oordeel:
- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Openbaar Primair Onderwijs Borger-Odoorn op 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met Regelgeving jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantprotocol OCW 2022.

De jaarrekening bestaat uit:
1. de balans per 31 december 2022;
2. de staat van baten en lasten over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantprotocol OCW 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Openbaar Primair Onderwijs Borger-Odoorn zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

AKSOS
Sterk in KAPITALEN

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie
Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die is vereist op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantprotocol OCW 2022 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantprotocol OCW 2022 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantprotocol 2022.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening
Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountant protocol OCW 2022.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiele fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantprotocol OCW 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
    - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
    - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de

AKSOS
Sterk in KAPITALEN

onderwijsinstelling;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 21 juni 2023

AKSOS Assurance B.V.
namens deze

w.g. C. Elsinga RA EMA